
DIAGNOZA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA I GMINY ŁOSICE

Łosice, styczeń 2023

Opracowanie:

TOMAS *Consulting*
CENTRUM OBSŁUGI BIZNESU

Zespół Autorski:

Karolina Bitowska

Karolina Jaworska

Natalia Halicka

Urszula Podbielska

Tomas Consulting Sp. z o. o.

Ul. Szałwiowa 1

15-665 Białystok

Telefon: 85 652 55 10

E-mail: sekretariat@tomasconsulting.com

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Metodologia procesu diagnozowania.....	4
3. Ogólna charakterystyka Miasta i Gminy Łosice	10
3.1 Sfera społeczna.....	10
3.2 Sfera gospodarcza	14
3.3 Sfera środowiskowa	15
3.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	19
3.5 Sfera techniczna	23
4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych	29
4.1 Sfera społeczna.....	29
4.2 Sfera gospodarcza	67
4.3 Sfera środowiskowa	75
4.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	83
4.5 Sfera techniczna	108
5. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych.....	120
6. Delimitacja obszaru zdegradowanego, przeznaczonego do rewitalizacji.....	123
7. Delimitacja obszaru rewitalizacji.....	126
8. Wyniki partycypacji społecznej	130
9. Spis tabel.....	139
10. Spis rysunków	141

1. Wstęp

Głównym celem niniejszego opracowania jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego w Mieście i Gminie Łosice, który objęty zostanie docelowo działaniami rewitalizacyjnymi w ramach sporządzanego Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Łosice na lata 2023-2030.

Niniejszy dokument stanowi gruntowną analizę czynników społeczno-gospodarczych, a także podstawę do dalszych prac w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszarów, które winny zostać zrewitalizowane dla poprawy jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Łosice.

Dokument jest zgodny z wymogami zawartymi w Ustawie o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 roku, zwanej dalej Ustawą.

Status prawny oraz wymogi odnośnie obszaru zdegradowanego oraz rewitalizacji podane zostały w rozdziale 3. Ustawy z dn. 9 października 2015 roku o rewitalizacji (art. 8-13). Zostały tam ujęte następujące definicje:

OBSZAR ZDEGRADOWANY to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Ponadto w obszarze tym występuje przynajmniej jeden z deficytów: gospodarczy, środowiskowy, przestrzenno-funkcjonalny lub techniczny.

OBSZAR REWITALIZACJI wyznaczony jest jako całość lub część obszaru zdegradowanego, przy czym nie może on obejmować obszaru większego niż 20% powierzchni gminy, na którym zamieszkuje więcej niż 30% mieszkańców gminy. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojkowe albo pokolejowe mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji jedynie w przypadku, gdy zaplanowane działania będą przeciwdziałały deficytom społecznym.

Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym nieposiadające ze sobą wspólnych granic. W tym przypadku każdy z podobszarów musi spełniać warunki określone w Ustawie - zdiagnozowane deficyty społeczne oraz deficyty w jednym z obszarów: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym.

2. Metodologia procesu diagnozowania

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy i jednocześnie najważniejszy etap w procesie programowania działań rewitalizacyjnych. Delimitacja obszaru problemowego oparta została o wskaźniki i mierniki obiektywizujące aktualną sytuację funkcjonowania Miasta i Gminy Łosice w poniższych sferach:

1. społecznej,
2. gospodarczej,
3. środowiskowej,
4. przestrzenno – funkcjonalnej,
5. technicznej.

W każdym z tych działów dokonano diagnozy występowania poszczególnych zjawisk przestrzenno-społecznych oraz wskazano deficyty pojawiające się w poszczególnych analizowanych grupach, przy

uwzględnieniu podziału administracyjnego gminy, co ma na celu dokładne określenie zarówno skali, jak i lokalizacji poszczególnych zjawisk.

Jednostki referencyjne

Podstawą podziału terytorium Miasta i Gminy Łosice na obszary, w celu dalszego wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, jest dobór odpowiedniej wielkości jednostek. Podział na jednostki mniejsze daje możliwość diagnozowania skupisk deficytów społecznych z większą precyzją. Jest to konieczne w przypadku zwartych obszarów miejskich, charakteryzujących się dużym zagęszczeniem mieszkańców i wysokim stopniem anonimowości, który w znacznym stopniu utrudnia zaangażowanie mieszkańców w proces rewitalizacji.

Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wykorzystano wskaźniki określone dla możliwie najbardziej dokładnych, istniejących danych dotyczących jednostek urbanistycznych na obszarze gminy. Agregacja danych dotyczyła zatem podziału na poszczególne rejony lub osiedla (w ramach osiedli dane zostały zebrane i zagregowane na poziomie ulic). Analiza pozyskanych danych pozwoliła wyselekcjonować obszary zdegradowane, a w konsekwencji była pomocna do wytyczenia obszarów, które podlegać będą procesowi rewitalizacji.

Zastosowanie takiej metodologii badawczej stanowi swoisty kompromis pomiędzy dokładnością wykonanych analiz, a dostępnością danych, pochodzących w przeważającym stopniu z jednostek administracji publicznej. W zależności od analizowanego zjawiska za granice analizy przyjęte zostały tereny zamieszkałe (dotyczy sfery społecznej) oraz terenów zabudowanych (dotyczy pozostałych sfer). Niniejsze podejście metodologiczne w sposób obiektywny i precyzyjny wskazuje na występowanie w przestrzeni Miasta i Gminy Łosice negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych, ograniczając element uznaniowości (subiektywizmu) w procesie delimitacji.

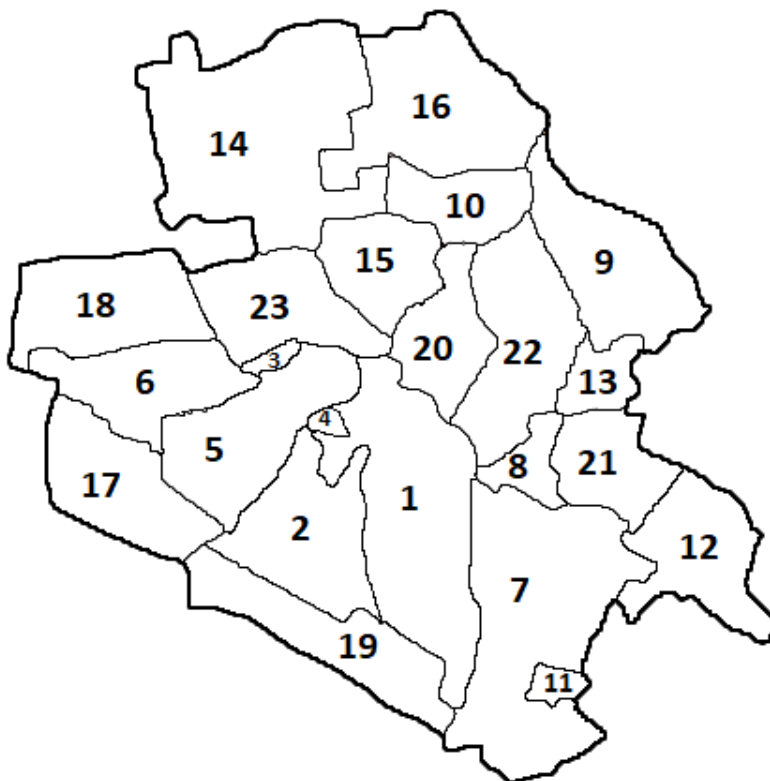
Zastosowano podział na następujące jednostki analityczne:

1. Łosice: Osiedle Bialska
Wyszczególnienie ulic wchodzących w obręb osiedla: Artych, Bialska, Białostocka, Błonie, Ekologiczna, Handlowa, Jabłoniowa, Krzywa, Moniuszki, Podmiejska, Rynek, Świętego Stanisława, Targowa, Traugutta, 1-go Maja.
2. Łosice: Osiedle Międzyrzecka
Wyszczególnienie ulic wchodzących w obręb osiedla: Asza, Berka Joselewicza, Cicha, Leśna, Lubelska, Międzyrzecka, Miła, Miodowa, Myśliwska, Gabriela Narutowicza, Ogrodowa, Przechodnia, Przeskok, Radzyńska, Spokojna, Szpitalna, Tysiąclecia Państwa Polskiego.
3. Łosice: Osiedle Zdrowa
Wyszczególnienie ulic wchodzących w obręb osiedla: Bolesława Wilczyńskiego, Brzozowa, Czerwonego Krzyża, Jodłowa, Kasztanowa, Klonowa, Kolejowa od nr 35 do nr 55, Leszczynowa, Lipowa, Orzechowa, Sosnowa, Wierzbowa, Witolda Wróblewskiego, Zdrowa.
4. Łosice: Osiedle Sienkiewicza
Wyszczególnienie ulic wchodzących w obręb osiedla: Jana Kilińskiego, Tadeusza Kościuszki, Krótka, Majora Zenona, Nowa, Henryka Sienkiewicza, Sokołowska, Spółdzielcza, Wąska, 11 Listopada.
5. Łosice: Osiedle Żeromskiego
Wyszczególnienie ulic wchodzących w obręb osiedla: Adama Asnyka, Adama Mickiewicza, Władysława Czarkowskiego, Dolna, Eugeniusza Sokalskiego, Floriańska, Ignacego Krasickiego,

Jana Kochanowskiego, Jasna, Juliana Tuwima, Juliusza Słowackiego, Kolejowa od nr 1 do nr 34, Kwiatowa, Łąkowa, Marii Konopnickiej, Marszałka Józefa Piłsudskiego, Mikołaja Kopernika, Parcele, Piaskowa, Pogodna, Polna, Powstania Styczniowego, Prosta, Przemysłowa, Rieczna, Siedlecka, Słoneczna, Spacerowa, Sportowa, Stanisława Staszica, Stefana Żeromskiego, Szkolna, Wiejska, Władysława Reymonta, Zygmunta Krasińskiego, Złota, Żytnia, Żwirowa, Źródłana, Romualda Mikoszewskiego.

6. Biernaty Średnie
7. Chotycze
8. Chotycze Kolonia
9. Czuchleby
10. Dzięcioły
11. Jeziory
12. Łuzki
13. Meszki
14. Niemojki
15. Nowosielec
16. Patków
17. Rudnik
18. Stare Biernaty
19. Szańków
20. Świniarów
21. Toporów
22. Woźniki
23. Zakrze

Rysunek 1 Mapa pogładowa z podziałem na jednostki analityczne

Źródło: Opracowanie własne

Statystyka publiczna, pochodząca np. z Banku Danych Lokalnych GUS (najbardziej aktualne dane za rok 2020) odnosząca się jedynie do poziomu całego obszaru Miasta i Gminy Łosice jest niewystarczająca na potrzeby delimitacji obszarów zdegradowanych. Dane o charakterze ogólnym służą w tym kontekście jedynie do zaprezentowania ogólnego tła dla zjawisk występujących w analizowanych sferach funkcjonowania Miasta i Gminy Łosice. Ma to wyraz w rozdziale Ogólna charakterystyka Miasta i Gminy Łosice (rozdział 3).

Zakres tematyczny i czasowy diagnozy ogólnej

Analiza zjawisk społecznych oraz pozostałych, określonych przez Ustawę i Wytyczne, odniesiona została możliwie w jak największym stopniu do wyznaczonych w Mieście i Gminie Łosice jednostek referencyjnych. Identyfikacja miejsc występowania negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno – funkcjonalnych i technicznych nastąpiła w oparciu o możliwe dostępne, obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze, które najkorzystniej uwzględniają lokalną specyfikę. Kluczową kwestią jest odniesienie każdego analizowanego zjawiska do wyznaczonych obszarów referencyjnych. Szczegółowe zestawienie wykorzystanych w diagnozie danych prezentuje poniższa tabela. Dane wyjściowe dla analizy cech ilościowych dotyczą z zasady stanu na 31 grudnia 2021 r., a w przypadku porównań czasowych uwzględniano dane za 2019, 2020 i 2021 r.

Tabela 1 Dane ilościowe wykorzystane na potrzeby diagnozy Miasta i Gminy Łosice

Kategoria	Wskaźnik
SFERA SPOŁECZNA	
Demografia	Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców
	Wskaźnik obciążenia demograficznego
Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców
Bezrobocie	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Przestępczość	Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców
Ubóstwo	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców

	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo - wychowawczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z OPS z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym	Liczba wydarzeń kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Edukacja	Zdawalność egzaminu ósmoklasisty – średnia wyników uczniów w 2021 roku
SFERA GOSPODARCZA	
Stopień przedsiębiorczości i kondycja lokalnych przedsiębiorstw	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba nowopowstałych firm w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba zamkniętych i zawieszonych działalności w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców
SFERA ŚRODOWISKOWA	
Standardy jakości środowiska	Liczba tradycyjnych źródeł ciepła w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba OZE (energia ciepła) w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Ilość materiałów zawierających azbest (m ²) w przeliczeniu na 100 mieszkańców
SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA	
Wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej stan techniczny	Ilość przyłączy wodociągowych przypadająca na 100 mieszkańców
	Ilość przyłączy kanalizacyjnych przypadająca na 100 mieszkańców
	Liczba świetlic/ obiektów kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba placów zabaw w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba obiektów sportowo - rekreacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Dostępność oświetlenia ulicznego w %
	Dostępność chodników w %
	Dostępność ścieżek rowerowych w %

Rozwiązania urbanistyczne do zmieniających się funkcji obszaru	Liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców Liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	Liczba obiektów stanowiących mienie Miasta i Gminy niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Poziom obsługi komunikacyjnej	Liczba przystanków w przeliczeniu na 100 mieszkańców
SFERA TECHNICZNA	
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	Liczba obiektów zabytkowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba budynków mieszkalnych wymagających modernizacji/remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba pożarów w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba interwencji OSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	Liczba interwencji PSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne.

Kwantyfikowalne i weryfikowalne dane pozwalające zdiagnozować obszary problemowe w Mieście i Gminie Łosice pozyskano z zasobów Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Miasta i Gminy Łosice, Powiatowego Urzędu Pracy w Łosicach, Komendy Powiatowej Policji w Łosicach, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Łosicach, Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach, Łosickiego Domu Kultury oraz KOM-GAZ Sp. z o.o. Wyniki analiz przedstawiono w podziale na jednostki analityczne.

Do wyodrębnienia obszarów charakteryzujących się koncentracją problemów wykorzystano uzyskane dane ilościowe od w/w instytucji.

Celem wydzielenia obszarów kryzysowych przeprowadzono:

- szczegółową analizę wskaźników – mierników ilościowych i jakościowych,
- analizę ankietowych wypowiedzi mieszkańców i przedstawicieli instytucji wskazujących obszary problemowe na terenie Miasta i Gminy Łosice oraz dotyczących je negatywnych zjawisk,
- analizę wiedzy eksperckiej zawartej, między innymi, w dokumentach strategicznych Miasta i Gminy Łosice.

Diagnoza podlegała konsultacjom społecznym w ramach kształtowania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Mieście i Gminie Łosice, przy czym, Burmistrz zobligowany jest w związku z Ustawą do umożliwienia mieszkańcom i pozostałym interesariuszom przekazywania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, a także w ramach przynajmniej dwóch z wymienionych form konsultacji: spotkania, debaty, warsztaty, spacer studyjny, ankiety, wywiady, wykorzystanie grup przedstawicielskich, zbieranie uwag ustnych.

3. Ogólna charakterystyka Miasta i Gminy Łosice

3.1 Sfera społeczna

Sytuacja demograficzna

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego – Banku Danych Lokalnych - teren Miasta i Gminy Łosice w 2020 roku zamieszkiwało 10 711 osób, w tym 5 217 mężczyzn i 5 494 kobiet. Ludność Miasta Gminy Łosice stanowi 35% całkowitej liczby ludności powiatu łosickiego. Miasto i Gmina Łosice charakteryzuje się bardzo wysokim wskaźnikiem gęstości zaludnienia - 89 osób na 1 km², w porównaniu z powiatem łosickim - 40 osób/km².

Natomiast według danych Miasta i Gminy Łosice, na koniec 2021 roku obszar ten zamieszkiwało 10 806 osób, w tym zdecydowana większość 7 013 to mieszkańcy miasta Łosice.

Tabela 2 Liczba ludności w Mieście i Gminie Łosice

Ludność	
Rok	Ogółem
2017	10 884
2018	10 837
2019	10 787
2020	10 739
Stan na 31.12.2021r.	10 806

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL i Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Liczba ludności w gminie utrzymuje się na stałym poziomie. Niemniej jednak od roku 2017 do 2020 liczba mieszkańców minimalnie się zmniejszała, natomiast już od 2021 roku można zauważyć wzrost ludności Miasta i Gminy Łosice.

Tabela 3 Procesy demograficzne na terenie Miasta i Gminy Łosice

PROCESY DEMOGRAFICZNE			
2017	2018	2019	2020
Urodzenia żywe			
137	126	126	115
Zgony			
100	104	130	129
Przyrost naturalny			
37	22	-4	-14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego – Banku Danych Lokalnych.

W 2020 roku w Mieście i Gminie Łosice liczba urodzeń żywych była niższa niż na początku analizowanego okresu. Z kolei liczba zgonów zwiększyła się na przestrzeni lat 2017-2020, na co

szczególnie w roku 2020 miała pandemia Covid-19. Wyższa liczba zgonów niż liczba urodzeń spowodowała, że w latach 2019-2020 odnotowywano ujemny przyrost naturalny, niższa liczba zgonów niż liczba urodzeń skutkuje, w latach 2017-2018, dodatnim przyrostem naturalnym. Przyrost naturalny w Mieście i Gminie Łosice przypadający na 100 mieszkańców (-1,30) jest znacznie wyższy niż w kraju (-3,18), województwie mazowieckim (-1,99) i powiecie łosickim (-4,70).

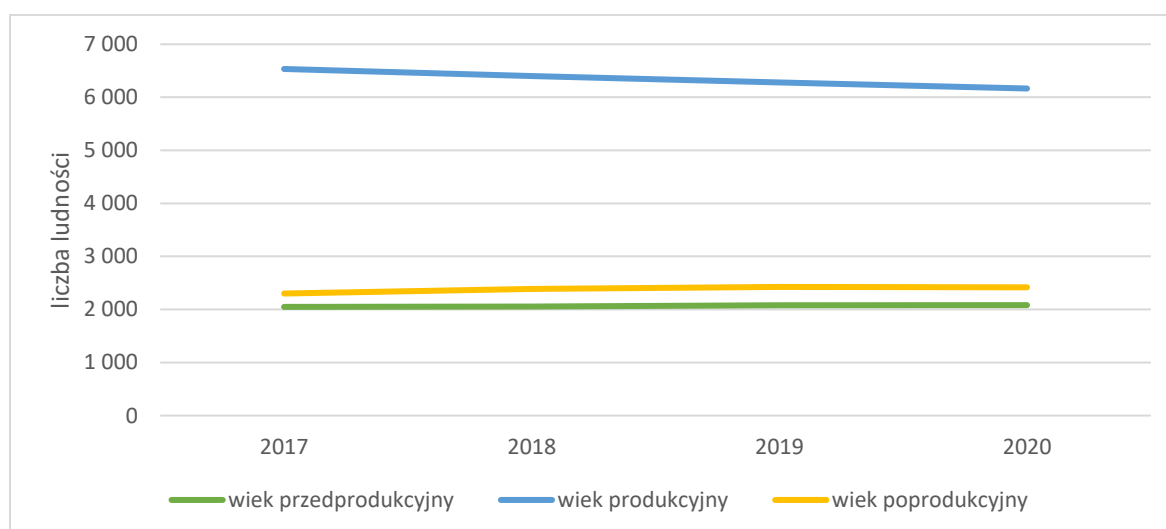
Tabela 4 Wskaźniki udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w całkowitej liczbie populacji w gminie, powiecie, województwie i kraju (dane za rok 2020)

Udział ludności w całkowitej liczbie populacji	Miasto i Gmina Łosice (10 739)	Powiat łosicki (30 556)	Województwo mazowieckie (5 425 028)	Kraj (38 265 013)
w wieku przedprodukcyjnym	19% (2 082)	18% (5 594)	19% (1 050 305)	18% (6 953 639)
w wieku produkcyjnym	58% (6 166)	59% (17 924)	59% (3 177 362)	60% (22 771 440)
w wieku poprodukcyjnym	23% (2 491)	23% (7 038)	22% (1 197 361)	22% (8 539 934)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego – Banku Danych Lokalnych.

Analiza demograficzna obejmuje trzy grupy wiekowe: osoby w wieku przedprodukcyjnym (do 17 roku życia), produkcyjnym (wiek 18 – 64) oraz poprodukcyjnym (wiek 65+). Miasto i Gmina Łosice charakteryzuje się odsetkiem osób w wieku produkcyjnym (58%) niższym niż w kraju (59%) oraz województwie mazowieckim (59%). Jednakże, zgodnie z poniższym wykresem, liczba ludności znajdującej się w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym z każdym rokiem wzrasta, natomiast spada ilość osób w wieku produkcyjnym.

Rysunek 2 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Mieście i Gminie Łosice

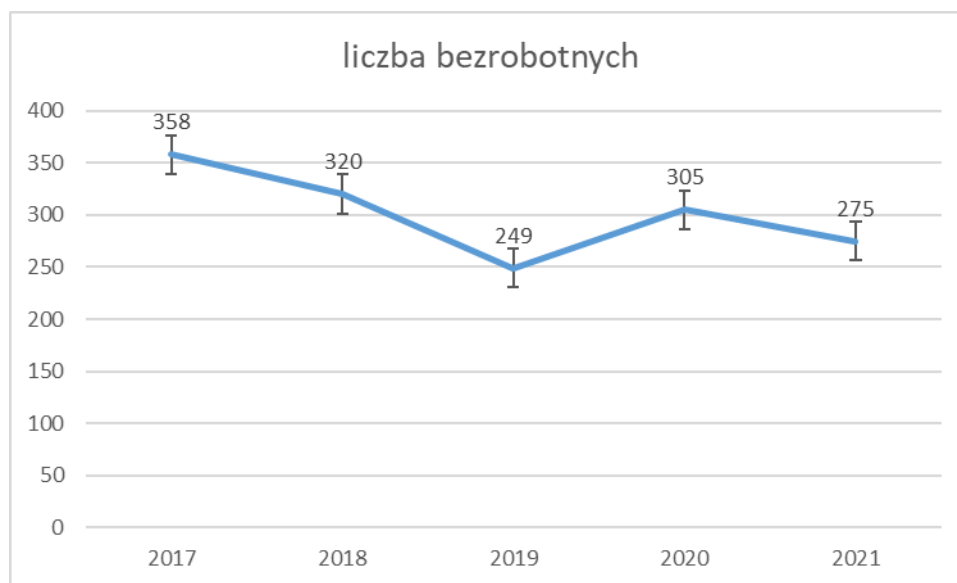
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego – Banku Danych Lokalnych.

Poza tym, Miasto i Gmina Łosice charakteryzuje się odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym (19%) wyższym niż w kraju (18%), takim samym jak w województwie (19%). Potwierdza to tendencję emigracji młodych ludzi do większych miast. W Łosicach zostają osoby starsze lub grupy społeczne mniej mobilne (np. ludność gorzej wykształcona, biedna). Występują tu problemy ze znalezieniem dobrze płatnej pracy, w związku z tym większość młodych ludzi wyjeżdża do większych ośrodków miejskich.

Bezrobocie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Łosicach w Mieście i Gminie Łosice na koniec 2021 roku było 275 mieszkańców zarejestrowanych jako osoby bezrobotne. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Łosicach w 2021 roku wynosił 4,4%, a więc tyle samo co w powiecie łosickim (4,4%), ale był niższy niż w województwie mazowieckim (5,2%) i Polsce (6,3%). Poniższy rysunek przedstawia liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych zamieszkujących Gminę Łosice w latach 2017-2021.

Rysunek 3 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych zamieszkujących Miasto i Gminę Łosice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego – Banku Danych Lokalnych.

Pomoc społeczna

W latach 2017-2020 w Mieście i Gminie Łosice dostrzegalny był systematyczny spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci. W 2020 roku otrzymywało je 662 rodziny (5,8%) z Miasta i Gminy Łosice. W stosunku do 2017 roku, gdzie zasiłki otrzymywało 945 rodzin (8,8%), zanotowano spadek liczby o 283. Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łosicach w 2020 roku były: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie i niepełnosprawność.

Tabela 5 Pomoc społeczna w Mieście i Gminie Łosice w latach 2017-2020

Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze		Wypłaty świadczeń RODZINA 500+	Wydatki na pomoc społeczną	Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi	Udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności
j.m.	szt.	zł	zł	zł	%
2017	1 349	8 319 912	1 771 322,96	196 699,57	8,8
2018	1 298	7 935 109	1 845 787,28	185 192,05	7,8
2019	-	9 738 079	2 000 462,71	246 940,40	7,4
2020	1 976	12 014 677	1 870 444,63	14 000,00	5,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego – Banku Danych Lokalnych.

Natomiast według danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach, w 2021 roku liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyniosła 626.

Bezpieczeństwo

W 2020 roku w mieście Łosice dokonano 137 przestępstw, natomiast na obszarze wiejskim 58. Najczęściej popełniane przestępstwa związane były z: kradzieżą, problemami rodzinnymi, oszustwami, kierowaniem pojazdami w stanie nietrzeźwości, a także wypadkami drogowymi.

Ponadto w 2020 roku, na terenie miasta Łosice doszło do 293 wykroczeń oraz przeprowadzono 1543 interwencji policji. Z kolei na obszarze wiejskim odnotowano 57 wykroczeń i przeprowadzono 565 interwencji policji.

Na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Łosicach w 2021 roku, liczba przestępstw na terenie Miasta i Gminy Łosice wyniosła 210, a wykroczeń 363.

Elementem wpływającym na stan bezpieczeństwa Miasta i Gminy Łosice jest ilość prowadzonych w tym okresie procedur Niebieskie Karty. W 2020 roku na terenie miasta wszczęto 16 procedur, zakończonych zostało 12. Na obszarze wiejskim wszczęto 5 procedur Niebieskie Karty, z czego 3 zostały zakończone.

Natomiast w 2021 roku, na obszarze Miasta i Gminy Łosice, liczba Niebieskich Kart wyniosła 41.

Aktywność społeczna

W Mieście i Gminie Łosice odbywają się liczne wydarzenia kulturalne, wykłady, warsztaty, otwarte spotkania oraz akcje edukacyjne.

W Łosicach funkcjonuje Łosicki Dom Kultury (ŁDK), proponujący bogatą ofertę programową m.in.: zajęcia logorytmiki, rytmiki, gimnastyki, grupy artystyczne, muzyczne i wokalne, zajęcia taneczne, klub piłki nożnej.

Organizowane są spotkania z autorami książek, akcje honorowego krwiodawstwa, turnieje tenisa stołowego, finał WOŚP, wspólne kolędowanie, ferie zimowe, liczne konkursy, a także coroczny jarmark wielkanocny i bożonarodzeniowy.

Ponadto funkcjonuje: Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Łosicach, Kino Objazdowe Cinema Lumiere, Transgraniczne Centrum Dialogu Kultur, świetlice wiejskie w Toporowie, Czuchlebach, Łuzkach, Rudniku, Dzięciołach, Patkowie, Zakrzu, Woźnikach, Meszkach (na podstawie strony internetowej ŁDK oraz strony internetowej Urzędu Miasta i Gminy Łosice).

3.2 Sfera gospodarcza

Według Banku Danych Lokalnych na koniec 2020 roku na terenie Miasta i Gminy Łosice funkcjonowało 1 161 podmiotów gospodarczych, z czego 903 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Na przestrzeni lat 2009-2020 najwięcej, bo aż 138 podmiotów, zarejestrowano w roku 2009, a najmniej 56 w roku 2020.

W 2020 roku 6,5% podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Natomiast jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 15,1% podmiotów, a 78,5% podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wielkość wskaźnika ilości podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wyniosła w roku 2020 – 1081 podmiotów. Wskaźnik ten wzrósł od roku 2018 o 48 podmiotów na 10 tys. ludności.

Tabela 6 Podmioty gospodarcze posiadające siedzibę na terenie Miasta i Gminy Łosice

Nazwa wskaźnika	2018	2019	2020	Powiat Łosicki 2020
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON [szt.]	1119	1155	1161	2439
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sektorze rolniczym [szt.]	77	76	75	191
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sektorze przemysłowym i budowlanym [szt.]	166	172	175	529
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sektorze budowlanym [szt.]	87	90	90	314
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności [szt.]	1033	1071	1081	798
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. Ludności [osoba]	809	832	841	620

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności w 2020 roku wyniósł 841 podmiotów.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Mieście i Gminie Łosice najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są: transport drogowy towarów, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle, fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne.

W 2020r. zostały złożone 373 wnioski w systemie CEIDG. Wnioski dotyczyły¹:

- Założenia działalności gospodarczej 35
- Zmiany wpisu 198
- Zmiany z zawieszeniem 59
- Zmiany ze wznowieniem 39
- Zakończenia działalności 41
- Zmiany z zakończeniem 1

Natomiast w 2021 roku liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG wyniosła 869 podmiotów.

Łosice jako miasto powiatowe, stanowi ośrodek usługowo-administracyjny, w którym preferowany jest rozwój w zakresie handlu, gastronomii, rzemiosła, obsługi finansowej i gospodarczej. Miasto i Gmina Łosice stało się centrum uprawy pieczarek w kraju, powstały tu duże grupy producenckie, które nie zajmują się tylko uprawą pieczarek, ale także innymi dziedzinami z nią związanymi. Rozwój tej branży powoduje także rozwój innych dziedzin z nią związanych m. in. wyposażenia hal produkcyjnych, wytwarzanie podłoża, produkcja opakowań itp.

3.3 Sfera środowiskowa

W obrębie Miasta i Gminy Łosice znajdują się obszary, które wymagają zdecydowanej interwencji w zakresie ochrony środowiska. Należą do nich: wymiana tradycyjnych źródeł ciepła na instalacje odnawialnych źródeł ciepła, a także zmniejszenie występowania materiałów zawierających azbest. Celem nadrzędnym prowadzenia tych procesów powinna być minimalizacja potencjalnego, negatywnego oddziaływania na środowisko.

Stan atmosfery

W Mieście i Gminie Łosice o stanie zanieczyszczenia powietrza decydują następujące rodzaje emisji:

- Punktowa – powodowana przez zorganizowane źródła jako wynik energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych,
- Liniowa – komunikacyjna, powodowana przez transport samochodowy i lotniczy,
- Powierzchniowa (z reguły niska), powodowana przez zanieczyszczenia energetyczne (komunalne) pochodzące ze spalania paliw w zbiorczych lub lokalnych kotłowniach, piecach i paleniskach domowych².

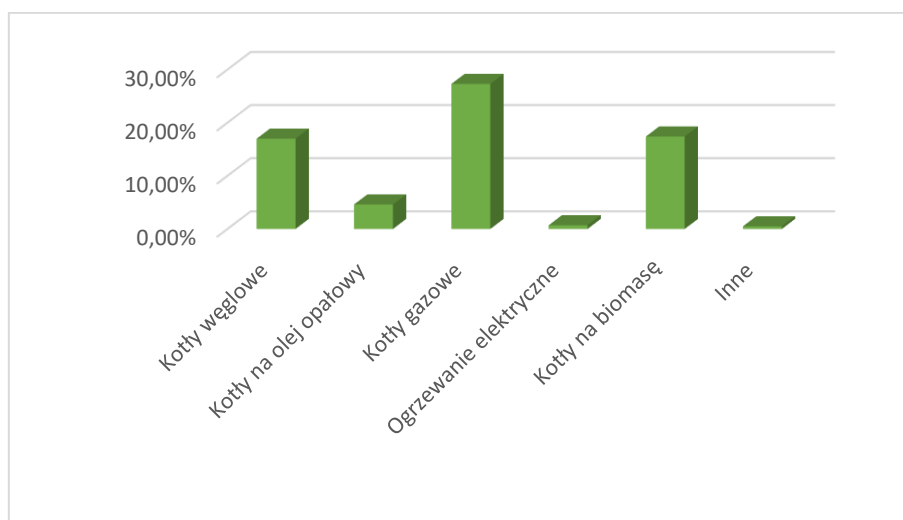
¹ Raport o stanie Miasta i Gminy Łosice za 2020 rok

² Program ograniczenia niskiej emisji dla Miasta i Gminy Łosice na lata 2018-2028.

Budynki mieszkalne na obszarze Miasta i Gminy Łosice wymagają działań modernizacyjnych w zakresie wymiany kotłów na nowe technologicznie (wymiana przestarzałych technologicznie pieców węglowych na nowej generacji – bardziej ekologicznych). Budynki te wymagają także dostosowania do obecnych standardów w zakresie sposobu ich ogrzewania i energooszczędności - zwłaszcza modernizacji części wspólnych budynków.

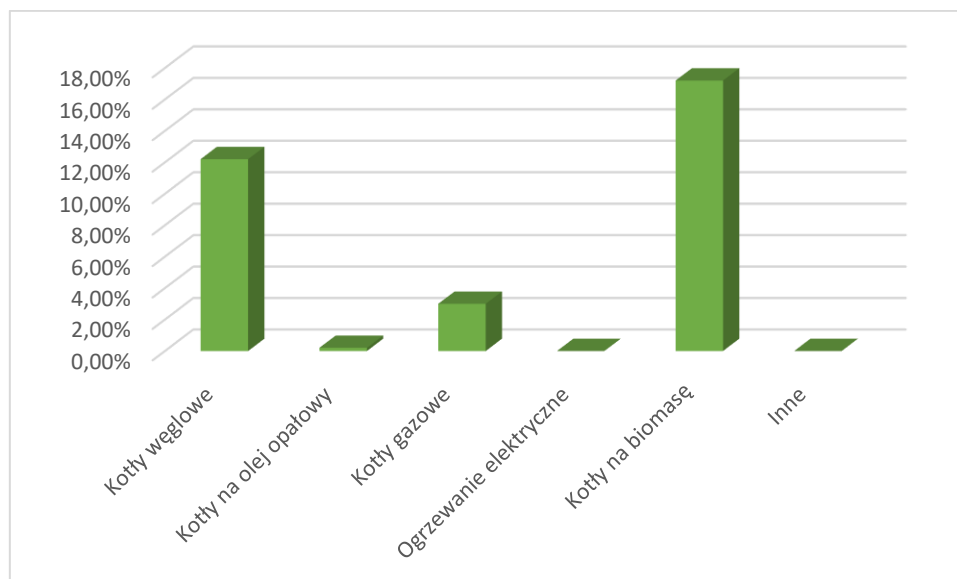
W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Łosice na lata 2015-2020 roku z perspektywą do 2025 roku, stwierdzono problem występowania zjawiska niskiej emisji na terenie całego Miasta i Gminy Łosice. Głównym problemem w tym zakresie jest ogrzewanie budynków mieszkalnych piecami węglowymi (ok. 80%). Oprócz budynków jednorodzinnych i publicznych, również domy wielorodzinne są opalane najczęściej przez mieszkańców we własnym zakresie, nieliczne obiekty są zasilane z kotłowni osiedlowych, w których głównym paliwem również jest węgiel.

Rysunek 4 Struktura źródeł ciepła w budynkach docieplonych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Programu ograniczenia niskiej emisji dla Miasta i Gminy Łosice na lata 2018-2028.

Rysunek 5 Struktura źródeł ciepła w budynkach niedocieplonych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Programu ograniczenia niskiej emisji dla Miasta i Gminy Łosice na lata 2018-2028.

Istotnym problemem jest również potrzeba wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie niebezpieczeństw, jakie wynikają ze spalania odpadów w piecach oraz przeprowadzenie kompleksowego programu działań zmierzających do ograniczania takich praktyk przez mieszkańców.

W celu ograniczenia zużycia energii i strat energetycznych od kilku lat Miasto i Gmina Łosice sukcesywnie realizuje prace związane z termomodernizacją budynków oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej. Na koniec 2021 roku na terenie Miasta i Gminy Łosice łącznie istniały 42 instalacje odnawialnych źródeł energii.

Uciążliwym problemem, występującym na terenie Miasta i Gminy Łosice jest także występowanie w istniejących budynkach dużej ilości azbestu, wymagającego utylizacji. Dotyczy to nie tylko domów mieszkalnych, czy budynków gospodarczych, ale także budynków użyteczności publicznej. W 2021 roku na terenie Miasta i Gminy Łosice znajdowało się 73,560 Mg azbestu, który należy zutylizować.

Gospodarka odpadami

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2021 r. objęto 8 661 mieszkańców. Liczba właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane odpady komunalne na dzień 31.12.2021 r. wynosiła 2 457 osób.

W ramach wnoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mieszkańcy mogą korzystać z funkcjonującego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) prowadzonego przez Związek Komunalny „Nieskażone Środowisko”, ul. Ekologiczna 5, 08-200 Łosice, którego Miasto i Gmina Łosice jest członkiem.

Tabela 7 Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu Miasta i Gminy Łosice.

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2020 r.	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2021 r.
Odpady z papieru i tektury	85,66	92,29
Opakowania z tworzyw sztucznych	252,57	285,96
Opakowania ze szkła	189,38	245,9
Zużyte opony	8,5	68,8
Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	121,92	-
Biodopady	556,62	659,24
Niesegregowane/zmieszane/odpady komunalne	1409,98	1391,18
Odpady wielkogabarytowe	126,88	65,26
Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	16,72	869,26
Urządzenia zawierające freony	4,938	8,233
Zużyte urządzenia elektryczne zawierające niebezpieczne składniki	7,938	5,844
Zużyte urządzenia elektryczne, inne	1,136	4,5120
RAZEM	2782,242	3696,499

Źródło: Raport o stanie Miasta i Gminy Łosice za 2021 rok

W 2021 roku łączna masa odebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych odpadów komunalnych wyniosła 3 696,499 Mg.

Tabela 8 Informacja o masie odpadów odebranych w PSZOK

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2020 r.	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2021 r.
Opakowania z papieru i tektury	12,46	4,05
Opakowania z tworzyw sztucznych	9,46	8,2
Opakowania ze szkła	24,8	-
Zużyte opony	24,322	4,65
Odpady wielkogabarytowe	8,46	15,3
Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,09	-

Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki	2,31	0,22
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, inne	0,895	1,08
RAZEM	82,801	33,50

Źródło: Raport o stanie Miasta i Gminy Łosice za 2021 rok

Obecnie funkcjonujący PSZOK w Łosicach posiada znaczne braki infrastrukturalne, które utrudniają odbiór strumienia odpadów komunalnych.

3.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Położenie w przestrzeni geograficznej³

Miasto i Gmina Łosice leży w zachodniej części powiatu łosickiego, który jest najbardziej wysuniętym na wschód obszarem województwa mazowieckiego. Pod względem geograficznym Miasto i Gmina Łosice, jak cały powiat łosicki, położone jest na granicy Prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego (makroregion Nizina Południowopodlaska), w mezoregionie Wysoczyzna Siedlecka.

Miasto i Gmina Łosice obejmuje powierzchnię 121,24 km². Od północy i zachodu graniczy z gminami Przesmyki i Mordy (powiat siedlecki), od północnego wschodu z gminą Platerów, od wschodu z gminą Stara Kornica, a od południa z gminami Huszlew i Olszanka (powiat łosicki). Miasto Łosice położone jest w środkowej części obszaru gminy.

³ Program ograniczenia niskiej emisji dla Miasta i Gminy Łosice na lata 2018-2028

Rysunek 6 Położenie Miasta i Gminy Łosice na tle powiatu łosickiego

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%81osice_\(gmina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%81osice_(gmina)).

Miasto i Gmina Łosice posiada studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy oraz plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy na całym swoim obszarze. Zdecydowana większość obszaru gminy przeznaczona jest do rolniczego wykorzystania z możliwością lokalizacji zabudowy służącej rolnictwu, w tym działki specjalne – stanowią ok. 87% całej powierzchni gminy. Tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe to ok. 7.5% powierzchni, pod usługi i przemysł ok. 2% powierzchni. Pozostała powierzchnia to tereny zieleni publicznej, lasów, wód powierzchniowych i komunikacji (drogi).

Sieć drogowa

Na terenie Miasta i Gminy Łosice znajduje się około 227 km dróg, w tym:

- droga krajowa nr 19 Białystok – Lublin,
- droga wojewódzka nr 698 Siedlce – Terespol,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne, lokalne i ulice miejskie.

W przyszłości zaplanowana jest inwestycja budowy odcinka Via Carpatia (przebudowa drogi krajowej 19).

Miasto Łosice położone jest na przebiegu ważnych szlaków komunikacyjnych Polski Wschodniej. Łosice oddalone są:

- 120 km od Warszawy, Białegostoku, Lublina (układem drogowym),
- 72 km od przejść granicznych z Białorusią Kukuryki – Kozłowice i Terespol – Brześć.

Istniejący układ drogowy stwarza możliwość bezpośredniego dojazdu do wielu miejscowości i może być elementem sprzyjającym rozwojowi społeczno-gospodarczemu miasta i gminy, ale wymaga to wprowadzenia usprawnień i inwestycji w infrastrukturę komunikacyjną.

Kultura, sport i rekreacja

Mieszkańcy Miasta i Gminy Łosice mają do swojej dyspozycji szereg obiektów sportowo-rekreacyjnych, stwarzających warunki do uprawiania sportu, wypoczynku i rekreacji. Na terenie Miasta i Gminy Łosice znajdują się m. in. następujące obiekty sportowe i rekreacyjne:

- Boisko wielofunkcyjne ze sztuczną trawą „Orlik” i „Biały Orlik”, kort tenisowy oraz hala sportowa przy Zespole Szkół nr 1 w Łosicach,
- Boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół nr 2 w Łosicach,
- Boisko wielofunkcyjne przy Ośrodku Szkolno–Wychowawczym w Łosicach,
- Boisko oraz sale gimnastyczne przy Szkole Podstawowej nr 2 w Łosicach,
- Hala sportowa i boisko przy Zespole Szkół nr 3 w Łosicach,
- Boisko wielofunkcyjne oraz plac zabaw przy Zespole Oświatowym w Niemojkach,
- Stadion miejski w Łosicach z bieżnią lekkoatletyczną i zapleczem sportowym,
- Place zabaw w Biernatach Średnich, Chotyczach, Czuchlebach, Dzieciołach, Łuzkach, Meszkach, Niemojkach, Patkowie, Szańkowie, Rudniku, Toporowie, Woźnikach, Zakrzu i Łosicach,
- Skeatepark w Łosicach,
- Wypożyczalnia kajaków i rowerów, funkcjonująca przy Zalewie Łosickim.

Na obszarze Miasta i Gminy Łosice istnieją następujące instytucje kultury: Łosicki Dom Kultury, Kino za rogiem, Transgraniczne Centrum Dialogu Kultur, Biblioteka Pedagogiczna w Łosicach, Biblioteka Publiczna w Łosicach oraz świetlice wiejskie w Toporowie, Czuchlebach, Łuzkach, Rudniku, Dzieciołach, Patkowie, Zakrzu, Woźnikach, Meszkach i Łosicach.

Najważniejszą funkcję pełni Łosicki Dom Kultury, który zgodnie z założeniami statutowymi, prowadzi działalność edukacyjno-kulturalną. Podstawowym zadaniem placówki jest upowszechnianie kultury, edukacja poprzez sztukę oraz zapoznawanie młodych ludzi z różnymi dziedzinami twórczości, co pozwala w wartościowy sposób zagospodarować czas, a także energię dzieci, młodzieży i dorosłych nie tylko z terenu gminy, ale także i całego powiatu łosickiego. Zadania w/w Łosicki Dom Kultury realizuje poprzez organizowanie różnorodnych form zespołowego i indywidualnego uczestnictwa w kulturze.

Oświata

Oświata to jedna z kluczowych dziedzin zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, jak i lokalnym. Im bardziej wykształcone społeczeństwo, tym szybciej i lepiej potrafi przystosować się do realiów dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i społecznej. Na terenie Miasta i Gminy Łosice funkcjonują placówki oświatowe publiczne i niepubliczne.

W roku 2020 na terenie Miasta i Gminy Łosice działalność edukacyjną prowadziło 6 placówek publicznych i 3 placówki niepubliczne.

Placówki publiczne:

1. Zespół Szkół Nr 1 w Łosicach - Szkoła Podstawowa Nr 1 w Łosicach i Liceum Ogólnokształcące,
2. Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Łosicach,
3. Zespół Oświatowy w Niemojkach - Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Niemojkach i Przedszkole Samorządowe w Niemojkach,

4. Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Łosicach,
5. Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Łosicach,
6. Zespół Placówek Oświatowo-Wychowawczych w Łosicach,
7. Zespół Szkół nr 2 w Łosicach,
8. Zespół Szkół nr 3 Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego im. S. Staszica.

Placówki niepubliczne:

1. Niepubliczne Przedszkole „Mali Odkrywcy” w Łosicach,
2. Przedszkole Niepubliczne „Jacek i Agatka” w Łosicach,
3. Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Dobry Start” z oddziałami specjalnymi w Łosicach.

Sieć wodociągowa

Jednym z podstawowych elementów infrastruktury technicznej, wyznaczającym standard zamieszkania na danym terenie, a jednocześnie będącym warunkiem prawidłowego rozwoju społeczno-gospodarczego jest dostęp mieszkańców do wody bieżącej z sieci wodociągowej.

Na terenie Miasta i Gminy Łosice istnieje sieć wodociągowa o długości 121,13 km. Z sieci wodociągowej korzysta ponad 90% ogółu liczby mieszkańców.

Tabela 9 Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie Miasta i Gminy Łosice

Wodociągi	Jednostka miary	2019 r.	2020r.
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	121,1	121,13
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 399	2 666
Awaryjne sieci wodociągowej	szt.	18	14
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dm ³	315,0	335,0

Źródło: Raport o stanie Miasta i Gminy Łosice za 2020 rok.

Na koniec 2021 roku ilość przyłączy wodociągowych na terenie Miasta i Gminy Łosice wynosiła 2 708 sztuk.

Na terenie Miasta i Gminy Łosice funkcjonują trzy gminne ujęcia wody podziemnej wraz ze stacjami uzdatniania wody.

Sieć kanalizacyjna

Na terenie Miasta i Gminy Łosice istnieje sieć kanalizacyjna o długości 44,5 km. Z sieci kanalizacyjnej korzysta około 60% ogółu liczby mieszkańców.

Tabela 10 Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta i Gminy Łosice

Kanalizacja	Jednostka miary	2019 r.	2020r.
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	43,7	44,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 252	1 310
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dm ³	234	245
Ścieki odprowadzone	dm ³	234	250

Źródło: Raport o stanie Miasta i Gminy Łosice za 2020 rok.

Na koniec 2021 roku ilość przyłączy kanalizacyjnych na terenie Miasta i Gminy Łosice wynosiła 1 564 sztuk.

Prowadzona gospodarka wodno-ściekowa w gminie wpływa niekorzystnie na stan czystości rzek, wód podziemnych i gleb. Na 121,13 km wodociągów istnieje tylko 44,5 km czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie. Powoduje to wzrost ilości ścieków odprowadzanych bezpośrednio do środowiska naturalnego bez poddawania procesom oczyszczania. Ścieki gromadzone są również w zbiornikach bezodpływowych.

Na omawianym terenie funkcjonuje jedna komunalna oczyszczalnia ścieków oraz dwie zakładowe w Łosicach. Komunalna oczyszczalnia ścieków jest to biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości wg projektu 800 m³ /dobę. Jednocześnie na terenie Miasta i Gminy Łosice funkcjonuje obecnie 353 przydomowych oczyszczalni ścieków.

3.5 Sfera techniczna

Zasoby mieszkaniowe

Kwestie mieszkaniowe stanowią jeden z głównych elementów świadczących o jakości życia mieszkańców. Na terenie Miasta i Gminy Łosice występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna i zagrodowa. Zabudowa wielorodzinna występuje przede wszystkim na terenie miasta Łosice. Na obszarach wiejskich zaś dominuje zabudowa jednorodzinna i zagrodowa.

Całkowite zasoby mieszkaniowe na terenie Miasta i Gminy Łosice to 4 142 nieruchomości. Na każdym 1000 mieszkańców przypada 386 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa mazowieckiego oraz porównywalna do średniej dla całej Polski.

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku na terenie Miasta i Gminy Łosice to 151,30 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa mazowieckiego. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 92,37% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 88,24% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 86,17% mieszkań posiada łazienkę, 82,06% korzysta z centralnego ogrzewania, a 38,12% z gazu sieciowego.

Na terenie Miasta i Gminy Łosice istnieją m.in. budynki stanowiące własność spółdzielni mieszkaniowych:

- Spółdzielnia Mieszkaniowa w Łosicach ul. Majora Zenona 8 – (22 budynki),
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Pracowników Oświaty, ul. Traugutta w Łosicach – (1 budynek),

oraz 18 wspólnot mieszkaniowych, w tym 15 wywodzących się z zasobów komunalnych oraz 3 wybudowane w systemie deweloperskim:

- Wspólnota Nieruchomości przy ul. Narutowicza 45 - (1 budynek),
- Wspólnota Nieruchomości przy ul. Siedleckiej 9 - (1 budynek),
- Wspólnota Nieruchomości przy ul. Krasickiego 1 - (1 budynek).

Jednym z zadań własnych gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców. Miasto i Gmina Łosice powinna zgromadzić własny zasób mieszkaniowy i zarządzać nim w taki sposób, aby jak najlepiej zaspokajał potrzeby mieszkańców, których dochód powoduje brak możliwości zakupu własnego mieszkania.

W skład mieszkaniowego zasobu Miasta i Gminy Łosice wchodzi 22 budynki stanowiące własność gminy oraz 13 budynków stanowiących współwłasność z osobami fizycznymi. Zarządcą zasobów mieszkaniowych gminy jest „KOM-GAZ” Sp. z o.o. w Łosicach.

Budynki, w których usytuowane są lokale mieszkalne będące w zasobie mieszkaniowym gminy w przeważającej części są budynkami sprzed 1945r. wykazującymi duże zużycie techniczne i wymagającymi remontów, w tym termomodernizacji budynków oraz dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Wyższy standard posiadają gminne lokale usytuowane w budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Zabytki

Na obszarze Miasta i Gminy Łosice znajdują się następujące zabytki:

Łosice

1. Układ urbanistyczny miejscowości, XV-XX w., nr rej. zab. A-161 z dn. 02.10.1986r.
2. Kościół parafialny pw. św. Zygmunta Króla i Męczennika, mur., 1910 r., nr rej. zab. A-188 z 26.09.1990 r.
3. Kaplica wsch. z zespołu kościoła parafialnego, mur., 1910 r. nr rej. zab. A-188 z dn. 26.09.1990 r.
4. Kaplica zach. z zespołu kościoła parafialnego, mur., 1910 r. nr rej. zab. A-188 z dn. 26.09.1990.
5. Ogrodzenie z zespołu kościoła parafialnego, mur., 1910 r. nr rej. zab. A-188 z dn. 26.09.1990
6. Plebania z zespołu kościoła parafialnego przy ul. Narutowicza 2, drewn., k. XIX w.

7. Kaplica pw. św. Stanisława BM przy ul. Moniuszki 1, mur., 1845 r., nr rej. zab. A-189 z dn. 26.09.1990 r.

8. Cmentarz parafialny, XIX w.

9. Cmentarz żydowski, XVIII w.

10. Dawne Seminarium Duchowne, ob. ZOZ, ul. Szpitalna 1, mur., 1 poł. XIX w.

ul. Artych

11. Ruiny młyna wodnego, mur. /drewn., XIX w., nr rej. zab. A-190 z dn. 24.09.1990 r.

12. Dom młynarza, mur., nr rej. zab. A190 z dn. 24.09.1990 r.

13. Spichlerz w zespole młyna, mur., nr rej. zab. A-190 z dn. 24.09.1990r.

14. Stodoła w zespole młyna, mur., l. 30- XX w., nr rej.zab. A-190 z dn. 24.09.1990 r.

15. Stodoła w zespole młyna, mur., l. 30- XX w., nr rej. zab. A-190 z dn. 24.09.1990 r.

16. Założenie wodne w zespole młyna, nr rej. zab. A-190 z dn. 24.09.1990 r.

17. Pomnik upamiętniający rozstrzelanie Polaków przez hitlerowców w czasie II wojny światowej, przy skrzyżowaniu z ul. Czarkowskiego, beton, l. 60-XX w.

ul. Bialska

18. Dom nr 1, mur., poł. XIX w.

19. Dom nr 3, mur., l. 20-XX w.

20. Dom nr 8/10, mur., 2 poł. XIX w.

21. Dom nr 20, drewn., XIX/ XX w.

22. Dom nr 30, drewn., k. XIX w.

ul. Kilińskiego

23. Dom nr 1, mur., XIX/XX w.

ul. Kościuszki

24. Dom nr 3, ob. Poczta, mur., pocz. XX w.

25. Dom nr 2, l. 20-XX w.

ul. 11-Listopada

26. Dom nr 10, drewn., l. 20-XX w.

27. Dom nr 12, drewn., l. 20-XX w.

28. Dom nr 15, mur., l. 30-XX w.

29. Dom nr 15A, mur., l. 20-XX w.

ul. 1-Maja

30. Dom nr 44, mur. /drewn., l. 20-XX w.

ul. Międzyrzecka

31. Dom nr 1, mur., pocz. XX w.

32. Dom nr 2, mur., pocz. XX w.

33. Dom nr 25/27, drewn., pocz. XX w.

34. Dom nr 26, drewn., pocz. XX w.

35. Dom nr 36, drewn., l. 20-XX w.

36. Dom nr 48, drewn., pocz. XX w.

ul. Mickiewicza

37. Dom, ob. Gabinet Stomatologiczny, drewn., l. 30-XX w.

38. Budka wartownicza, beton, 1942 r.

ul. Moniuszki

39. Dom nr 2, drewn., l. 30-XX w.

40. Dom nr 11, drewn., l. 30-XX w.

ul. Narutowicza

41. Dom nr 15, drewn., 1 poł. XX w.

ul. Piłsudskiego

42. Dom nr 1, mur., 2 poł. XIX w.

43. Dom nr 7, drewn., l. 20-XIX w.

44. Kapliczka przydrożna słupowa, mur., 1775 r., nr rej. zab. B-369 z dn. 11.01.1971 r.

45. Pomnik poświęcony unitom, mur., pocz. XX w.

46. Pomnik Piłsudskiego, mur., granit, 1934 r.

47. Pomnik w hołdzie wysiedlonym z Zamojszczyzny, kamień, 2008 r.

ul. Rynek

48. Dom nr 2, mur., 1928 r.

49. Dom nr 4/5, mur., 2 poł. XIX w.

50. Dom nr 6/7, mur., 2 poł. XIX w.

51. Dom nr 8, mur., 2 poł. XIX w.

52. Dom nr 9, mur., 2 poł. XIX w.

53. Dom nr 10, mur., 2 poł. XIX w.

54. Dom nr 15, mur., 2 poł. XIX w.

55. Dom nr 19, mur., 2 poł. XIX w.

56. Dom nr 22, mur., 2 poł. XIX w.

57. Dom nr 24, mur., 2 poł. XIX w.

58. Dom nr 25, mur., 2 poł. XIX w.

59. Dom nr 29, mur., 2 poł. XIX w.

60. Pomnik upamiętniający dwusetną rocznicę Konstytucji 3-Maja, kamień, 1991 r.

ul. Szpitalna

- 61. Dom nr 2, ob. Sąd Rejonowy, mur., 2 poł. XIX w. nr rej. zab. A-174 z dn. 15.12.1988 r.
- 62. Dom nr 12, drewn., k. XIX w.

ul. Targowa

- 63. Dawna oranżeria przebudowana na dwór nr 27, mur., XVIII w.
- 64. Stodoła w zespole dworu, drewn., pocz. XX w.
- 65. Kapliczka w zespole dworu, mur., XVIII w.

ul. Traugutta

- 66. Dom nr 5, drewn., k. XIX w.

ul. Majora Zenona

- 67. Dom nr 43, drew. / otynk., 2 poł. XIX w.

Biernaty Średnie

- 68. Dom nr 12, drewn., pocz. XX w.
- 69. Figura Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej przy posesji nr 8, kamień, 1948 r.
- 70. Kapliczka przydrożna przy posesji nr 19, mur., l. 20-XX w.

Chotycze

- 71. Cmentarz unicki, XIX w.
- 72. Dawna Szkoła Powszechna, ob. dom nr 61, drewn., l. 30-XX w.
- 73. Dwór, mur., 1 poł. XIX w., nr rej. zab. A-159 z dn. 07.04.1986 r.
- 74. Budynek gospodarczy z zespołu dworskiego, mur., 1922 r.
- 75. Pomnik T. Kościuszki z zespołu dworskiego, k. XIX w.
- 76. Park dworski, XIX w. nr rej. zab. A159 z dn. 07.04.1986 r.
- 77. Dom nr 20, drewn., l. 30-XX w.
- 78. Dom nr 32, drewn., 1936 r.
- 79. Kapliczka przydrożna, mur., pocz. XIX w.
- 80. Pomnik ku czci rozstrzelanych bojowników polskich przez hitlerowców w dniu. 1 lipca 1944 r., mur., l. 70-XX w.

Czuchleby

- 81. Układ przestrzenny miejscowości, XVI-XX w.
- 82. Kaplica pw. św. Izydora Oracza, drewn., ok. 1830 r.
- 83. Szkoła Podst., drewn., l. 30-XX w.
- 84. Dom nr 2, drewn., pocz. XX w.
- 85. Dom nr 3, drewn., ok. 1920 r.
- 86. Dom nr 9, drewn., l. 20-XX w.
- 87. Dom nr 17, drewn., l. 30-XX w.
- 88. Dom nr 35, drewn., l. 30-XX w.
- 89. Dom nr 39, drewn., l. 20-XX w.
- 90. Dom nr 53, drew., l. 30-XX w.
- 91. Dom nr 67, drewn., l. 20-XX w.
- 92. Kapliczka przydrożna przy posesji nr 41, mur., pocz. XX w.

Jeziory

- 93. Pomnik poświęcony partyzantom AK i mieszkańcom Jeziór poległym w bitwie z Niemcami 20.06.1944 r., granit, 1989 r.

Łuzki

- 94. Kościół parafialny pw. Macierzyństwa NMP, drewn., 1936 r., nr rej. zab. A744 z dn. 22.05.2007 r.
- 95. Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego, drewn., 1936 r.
- 96. Cmentarz parafialny, 1 poł. XX w.
- 97. Kapliczka z figurą św. Jana Chrzciciela, mur., XIX w.

Meszki

- 98. Dom nr 35/36, mur., 1910 r.
- 99. Kapliczka na wschodnim skraju wsi, mur., pocz. XX w.
- 100. Kapliczka na skrzyżowaniu dróg, mur., pocz. XX w.

Niemojki

- 101. Układ przestrzenny miejscowości, XV-XX w.

102. Kościół par. pw. śś. Apostołów Piotra i Pawła, mur., 1783 r., prezbiterium 1905 r. nr rej. zab. A93/506 z dn. 26.03.1962 r.

103. Kaplica pogrzebowa z zespołu kościoła par., mur., k. XIX w.

104. Brama-dzwonnica z zespołu kościoła par., mur., k. XVIII w. nr rej. zab. A-93/506 z dn. 26.03.1962 r.

105. Obora w zespole plebanii parafialnej, mur., l. 20-XX w.

106. Organistówka, drewn., l. 30-XX w.

107. Obora w zespole organistówki, drewn., l. 30-XX w.

108. Cmentarz parafialny, 1 poł. XIX w.

109. Kolumbarium rodziny Dobrzyńskich na cmentarzu par., mur., 2 poł. XX w.

110. Grobowiec rodziny Grodzickich, Skibińskich, Kobylińskich na cmentarzu parafialnym, mur., pocz. XX w.

111. Dawna Szkoła Powszechna, drewn., l. 30-XX w.

112. Dworzec kolejowy nr 163, drewn., pocz. XX w.

113. Pozostałości parku dworskiego, k. XIX w.

114. Spichlerz (młyn) z dawnego zespołu folwarcznego, mur.

115. Piekarnia, mur., pocz. XX w.

116. Dom nr 35, drewn., l. 30-XX w.

117. Dom nr 56, drewn., l. 20-XX w.

Nowosielec

118. Dawna Szkoła Powszechna, drewn., pocz. 2 poł. XIX w., (dawny budynek Urzędu Gminy przeniesiony ze Świniarowa w 1918 r.)

119. Dom nr 16, mur., l. 20-XX w.

120. Dom nr 22, drewn., 2 poł. XIX w.

121. Dom nr 32, drewn., l. 30-XX w.

122. Dom nr 33, drewn., 1 poł. XX w.

123. Dom nr 38, drewn., 2 poł. XIX w.

124. Dom nr 43, drewn., l. 30-XX w.

125. Kapliczka przy posesji nr 30, mur., l. 30-XX w.

Patków

126. Dom nr 40, mur., 1922 r.

127. Dom nr 42, drewn., l. 30-XX w.

128. Dom nr 45, drewn., l. 30-XX w.

129. Dom nr 53, drewn., l. 30-XX w.

130. Kuźnia przy skrzyżowaniu drogi do Myszkowic, mur., l. 30-XX w.

131. Młyn wodny, mur.,pocz. XX w.

132. Kapliczka przy posesji nr 51, mur., 1 poł. XX w.

Rudnik

133. Dom nr 3, drewn., l. 30-XX w.

134. Dom nr 10, drewn., l. 30-XX w.

135. Dom nr 12, mur., 1923 r.

136. Dom nr 15, drewn., l. 30-XX w.

137. Dom nr 18, drewn., l. 30-XX w.

138. Dom nr 30, drewn., l. 20-XX w.

139. Kompleks stawów hodowlanych, pocz. XX w.

Stare Biernaty

140. Dom nr 2, drewn., l. 30-XX w.

141. Dom nr 4, drewn., 1 poł. XX w.

142. Dom nr 29, drewn., 1916 r.

143. Kapliczka przy posesji nr 20, mur., XIX/XX w.

Szańków

144. Dom nr 12, drewn., l. 20-XX w.

145. Dom nr 18, drewn., l. 30-XX w.

146. Dom nr 20, drewn., l. 30-XX w.

147. Dom nr 25, drewn., l. 30-XX w.

148. Dom nr 26, drewn., l. 30-XX w.

Świniarów

- 149. Dom nr 16, drewn., l. 30-XX w.
- 150. Dom nr 32, mur., pocz. XX w.
- 151. Kapliczka przy posesji nr 25, mur., pocz. XX w.

Toporów

- 152. Dwór, mur., XVIII/XIX w. nr rej. zab. A-156 z dn. 20.08.1986 r.
- 153. Park dworski, k. XIX w. nr rej. zab. A-159 z dn. 20.08.1986 r.
- 154. Kapliczka z figurą Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej z zespołu dworskiego, mur. /piaskowiec, 1790 r., nr rej. zab. A-159 z dn. 20.08.1986 r.

- 155. Dom nr 27, drewn., pocz. XX w.

Woźniki

- 156. Obora I z zespołu folwarcznego, mur., pocz. XX w., przebud.
- 157. Obora II z zespołu folwarcznego, mur., pocz. XX w., przebud.
- 158. Kompleks stawów hodowlanych, pocz. XX w.

Zakrze

- 159. Dom nr 7, drewn., l. 20-XX w.
- 160. Dom nr 22, drewn., k. XIX w.
- 161. Kapliczka przydrożna, mur., XVIII w., z figurą Chrystusa Zmartwychwstałego, drewn., XVI w., nr rej. zab. B-94 z dn. 26.VIII.1970 r.

Budynki użyteczności publicznej

Na terenie Miasta i Gminy Łosice znajdują się następujące budynki użyteczności publicznej stanowiące mienie gminy:

- budynek Urzędu Miasta i Gminy, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 6, Łosice,
- budynek Łosickiego Domu Kultury, ul. Piłsudskiego 4, Łosice,
- Transgraniczne Centrum Dialogu Kultur, ul. Berka Joselewicza 13, Łosice,
- budynek nad zalewem,
- budynek na stadionie,
- budynek Biblioteki, ul. Piłsudskiego 7, Łosice,
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Łosicach, ul. Szkolna,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Łosicach, ul. Bialska,
- Szkoła Podstawowa w Niemojkach,
- Budynek dawnej szkoły w Chotyczach,
- Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Łosicach, ul. św. Stanisława,
- Przedszkole Samorządowe nr 2 w Łosicach, ul. Szkolna,
- świetlice wiejskie w Dzieciołach, Zakrze, Rudniku, Woźnikach i Toporowie - własność gminy,
- świetlice wiejskie w Patkowie, Czuchlebach, Meszkach i Łuzkach - budynki w użyczeniu gminy.

Stan techniczny obiektów użyteczności publicznej będących własnością Miasta i Gminy Łosice jest dobry. Natomiast większość tych budynków wymaga jeszcze dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych

Obszar Miasta i Gminy Łosice znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw

lub

- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,

lub

- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,

lub

- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym budynków użyteczności publicznej oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Wyniki analizy ilościowej pozwalają zidentyfikować zdegradowane obszary Miasta i Gminy Łosice, w których następuje największa koncentracja problemów.

4.1 Sfera społeczna

Demografia

Struktura demograficzna jest niezwykle istotnym elementem w procesie planowania rewitalizacji, wskazuje na rodzaj społecznych uwarunkowań występujących na badanym obszarze. Potencjał demograficzny i zmiany zachodzące w liczebności społeczeństwa, jak i struktura wiekowa wpływają na aktualną sytuację społeczno-gospodarczą gminy i warunkują zaplanowanie koniecznych zmian umożliwiających jej optymalny rozwój.

Wysoki odsetek ludności w wieku produkcyjnym jest ważnym czynnikiem determinującym rozwój społeczno-ekonomiczny regionu. Zjawiska demograficzne najsilniej oddziałują na gospodarkę właśnie przez liczbę i strukturę ludności w tym wieku. Zbiorowość ta określa wielkość potencjalnych zasobów pracy, te zaś z kolei rozmiary zatrudnienia. W efekcie ludność w wieku produkcyjnym jest istotnym elementem siły produkcyjnej społeczeństwa.

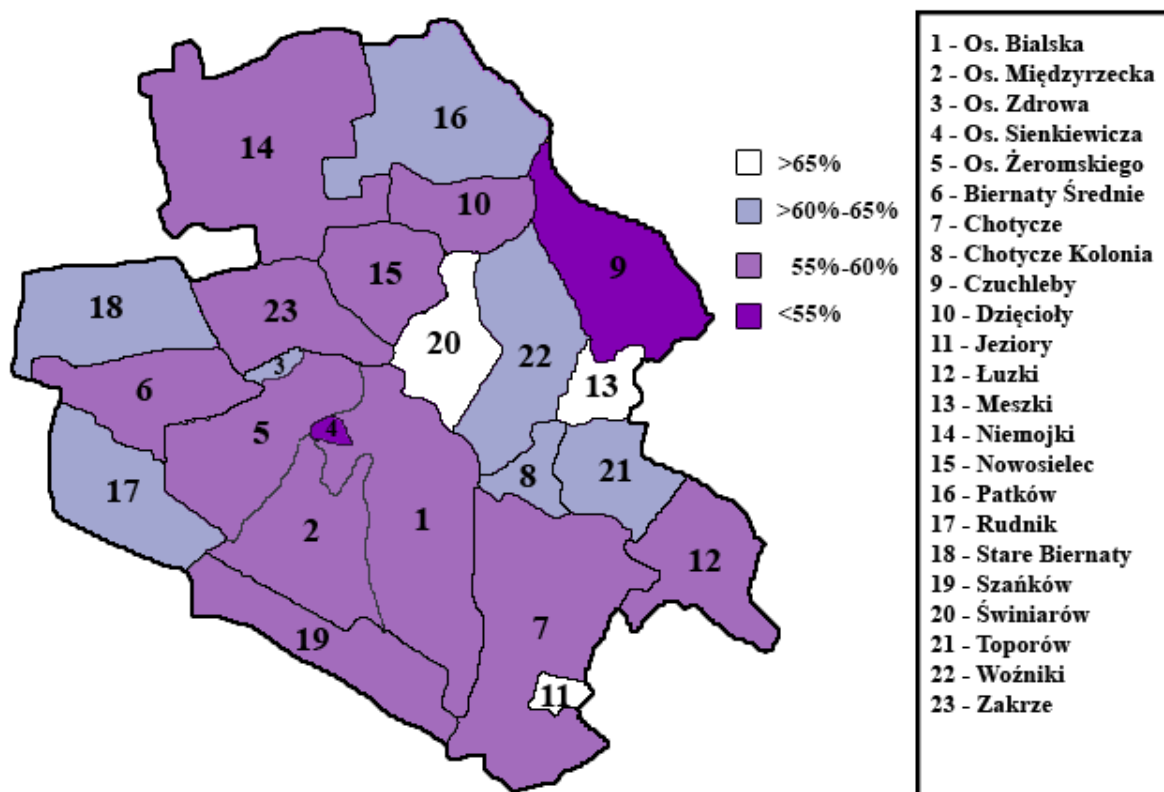
Największy udział osób w wieku produkcyjnym odnotowano w miejscowościach Meszki (71,31%) oraz Jezioro (70,83%). Natomiast w Łosicach na Osiedlu Sienkiewicza (51,90%) oraz w miejscowości Czuchleby (54,74%) udział osób w wieku produkcyjnym jest najmniejszy w stosunku do średniej dla Miasta i Gminy Łosice, która wynosi 57,90%. To pokazuje, iż ponad połowa mieszkańców Miasta i Gminy Łosice jest w wieku, który pozwala na pracę. Jest to sytuacja wskazująca na duży potencjał rozwojowy, stwarzający możliwości zarobkowe wśród mieszkańców.

Tabela 11 Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców
1	Osiedle Bialska	55,39%
2	Osiedle Międzyrzecka	58,74%
3	Osiedle Zdrowa	61,98%
4	Osiedle Sienkiewicza	51,90%
5	Osiedle Żeromskiego	56,52%
6	Biernaty Średnie	58,00%
7	Chotycze	60,00%
8	Chotycze Kolonia	61,54%
9	Czuchleby	54,74%
10	Dzięcioły	58,82%
11	Jezioro	70,83%
12	Łuzki	56,60%
13	Meszki	71,31%
14	Niemojki	59,85%
15	Nowosielec	58,39%
16	Patków	64,14%
17	Rudnik	60,43%
18	Stare Biernaty	61,66%
19	Szańków	55,92%
20	Świniarów	66,36%
21	Toporów	62,50%
22	Woźniki	60,48%
23	Zakrze	58,18%
	Miasto i Gmina Łosice	57,90%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 7 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Dane zawarte w poniższej tabeli dotyczą wskaźnika obciążenia demograficznego, który określa względną ilość osób starszych (kobiety od 60 roku życia, mężczyźni od 65 roku życia) w odniesieniu do populacji w wieku produkcyjnym. Im ta liczba jest wyższa, tym seniorzy są większym obciążeniem dla gospodarki i osób pracujących.

Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w mieście Łosice na Osiedlach Bialska i Sienkiewicza oraz miejscowości Czuchleby, świadczy to o większej ilości osób w wieku nieprodukcyjnym. Natomiast najniższe wartości wskaźnika dotyczą Osiedla Zdrowa w Łosicach oraz miejscowość Nowosielec, co wskazuje na niższy wskaźnik demograficzny.

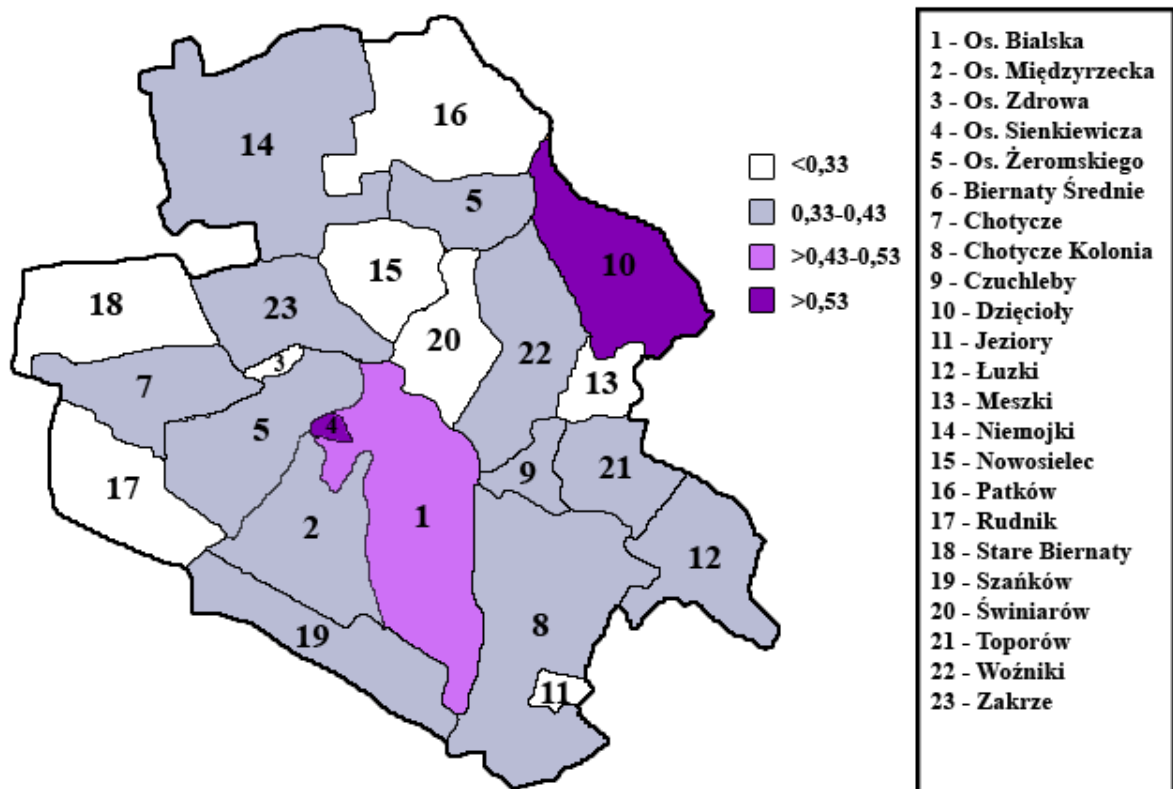
Tabela 12 Wskaźnik obciążenia demograficznego (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Wskaźnik obciążenia demograficznego
1	Osiedle Bialska	0,52
2	Osiedle Międzyrzecka	0,39
3	Osiedle Zdrowa	0,23
4	Osiedle Sienkiewicza	0,63
5	Osiedle Żeromskiego	0,38
6	Biernaty Średnie	0,43
7	Chotycze	0,40

8	Chotycze Kolonia	0,42
9	Czuchleby	0,54
10	Dzięcioły	0,34
11	Jeziory	0,29
12	Łuzki	0,36
13	Meszki	0,26
14	Niemojki	0,36
15	Nowosielec	0,25
16	Patków	0,31
17	Rudnik	0,27
18	Stare Biernaty	0,29
19	Szańków	0,38
20	Świniarów	0,30
21	Toporów	0,42
22	Woźniki	0,39
23	Zakrze	0,37
	Miasto i Gmina Łosice	0,40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 8 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika obciążenia demograficznego

Źródło: Opracowanie własne

Mieszkańcy będący osobami ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, osoby ze szczególnymi potrzebami to takie, które ze względu na swoje cechy albo okoliczności, w których się znajdują, muszą podjąć dodatkowe działania w celu przezwyciężenia barier uniemożliwiających lub utrudniających im udział w różnych sferach życia na równi z innymi osobami. Są to więc osoby niepełnosprawne, inne osoby niesamodzielne, osoby starsze czy rodzice z dziećmi w wózkach dziecięcych.

Odzwierciedleniem liczby mieszkańców w Mieście i Gminie Łosice będących osobami ze szczególnymi potrzebami jest wskaźnik dotyczący udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców.

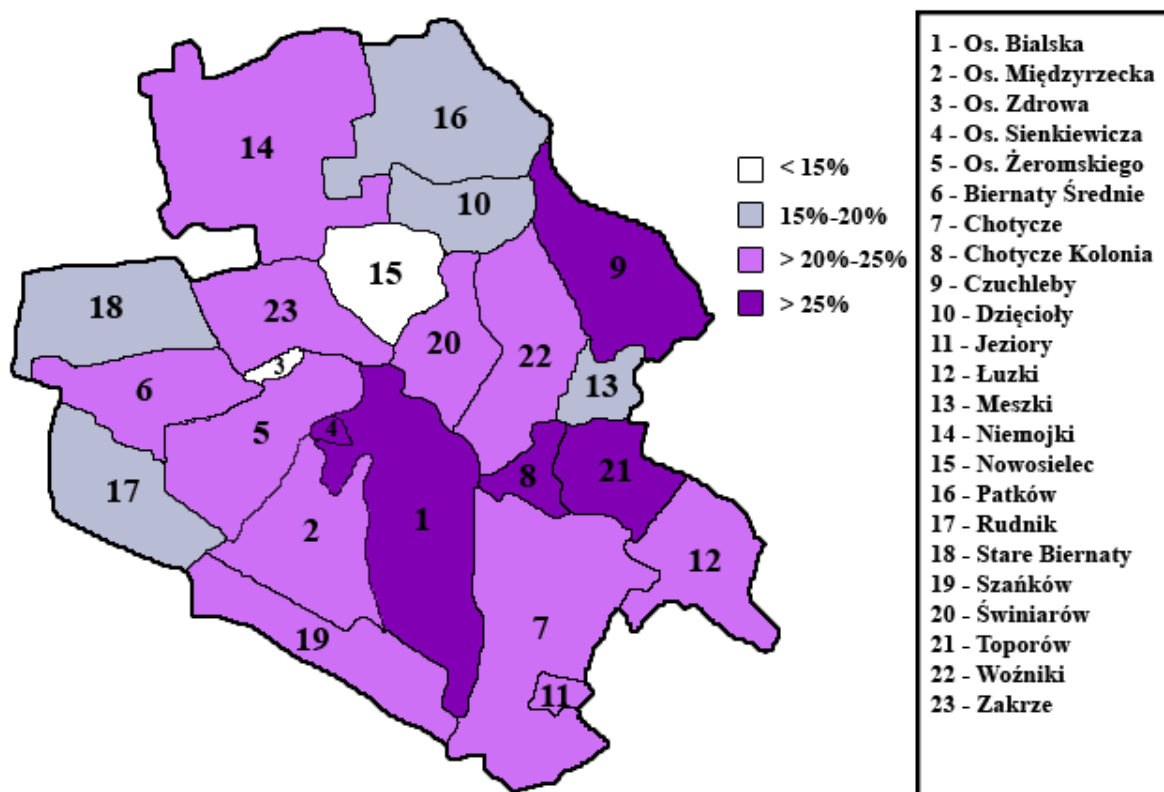
Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym stanowi 23,16% ogólnej liczby osób mieszkających na terenie Miasta i Gminy Łosice. Największy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców odnotowano w mieście Łosice na Osiedlu Sienkiewicza (32,44%), Osiedlu Bialska (28,83%) oraz w miejscowości Czuchleby (29,31%). W tych jednostkach referencyjnych można mówić o starzeniu się społeczeństwa. Są to wartości wysokie, które mogą wpływać na procesy rozwojowe Miasta i Gminy Łosice. Natomiast najmniejszym odsetkiem mieszkańców w wieku poprodukcyjnym charakteryzuje się Osiedle Zdrowa w Łosicach (14,30%) oraz miejscowość Nowosielec (14,77%), zatem można stwierdzić, iż w tej miejscowości proces starzenia się społeczeństwa w roku 2021 nie wpłynął na strukturę społeczeństwa.

Tabela 13 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców
(wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców
1	Osiedle Bialska	28,83%
2	Osiedle Międzyrzecka	23,03%
3	Osiedle Zdrowa	14,30%
4	Osiedle Sienkiewicza	32,44%
5	Osiedle Żeromskiego	21,33%
6	Biernaty Średnie	25,00%
7	Chotycze	23,75%
8	Chotycze Kolonia	25,64%
9	Czuchleby	29,31%
10	Dzięcioły	19,85%
11	Jeziory	20,83%
12	Łuzki	20,28%
13	Meszki	18,85%
14	Niemojki	21,28%
15	Nowosielec	14,77%
16	Patków	19,83%
17	Rudnik	16,17%
18	Stare Biernaty	17,62%
19	Szańków	21,33%
20	Świniarów	20,09%
21	Toporów	26,14%
22	Woźniki	23,39%
23	Zakrze	21,52%
	Miasto i Gmina Łosice	23,16%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 9 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Bezrobocie

Zjawiskiem pogarszającym sytuację ekonomiczną społeczności Miasta i Gminy Łosice jest bezrobocie. Niewątpliwie, zagadnienia bezrobocia i zatrudnienia należą do najważniejszych współczesnych problemów społecznych i ekonomicznych. Związki poziomu bezrobocia i poziomu rozwoju gospodarczego regionu mają charakter sprzężeń zwrotnych. Gospodarka nie generuje wystarczającej liczby miejsc pracy, co zwiększa bezrobocie, a z drugiej strony wysokie bezrobocie ogranicza rozwój gospodarki. Ta współzależność, tworząca swoisty krąg nierówności, przejawia się między innymi w ograniczaniu możliwości organów samorządu terytorialnego do tworzenia warunków rozwoju działalności gospodarczej i do wspierania tej działalności.

Bezrobotny zarejestrowany to osoba, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, niezatrudniona i niewykonywająca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy i zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Najwyższy wskaźnik liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców odnotowano w miejscowościach Jezioro (8,33), Chotycze Kolonia (7,69) oraz Toporów (6,82). Aż w 12 badanych obszarach liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców była wyższa od średniej dla całej gminy (2,54). Najmniejsze problemy związane z bezrobociem występują w miejscowości Stare Biernaty (1,04). Ponadto w Łosicach na Osiedlach Międzyrzecka, Zdrowa

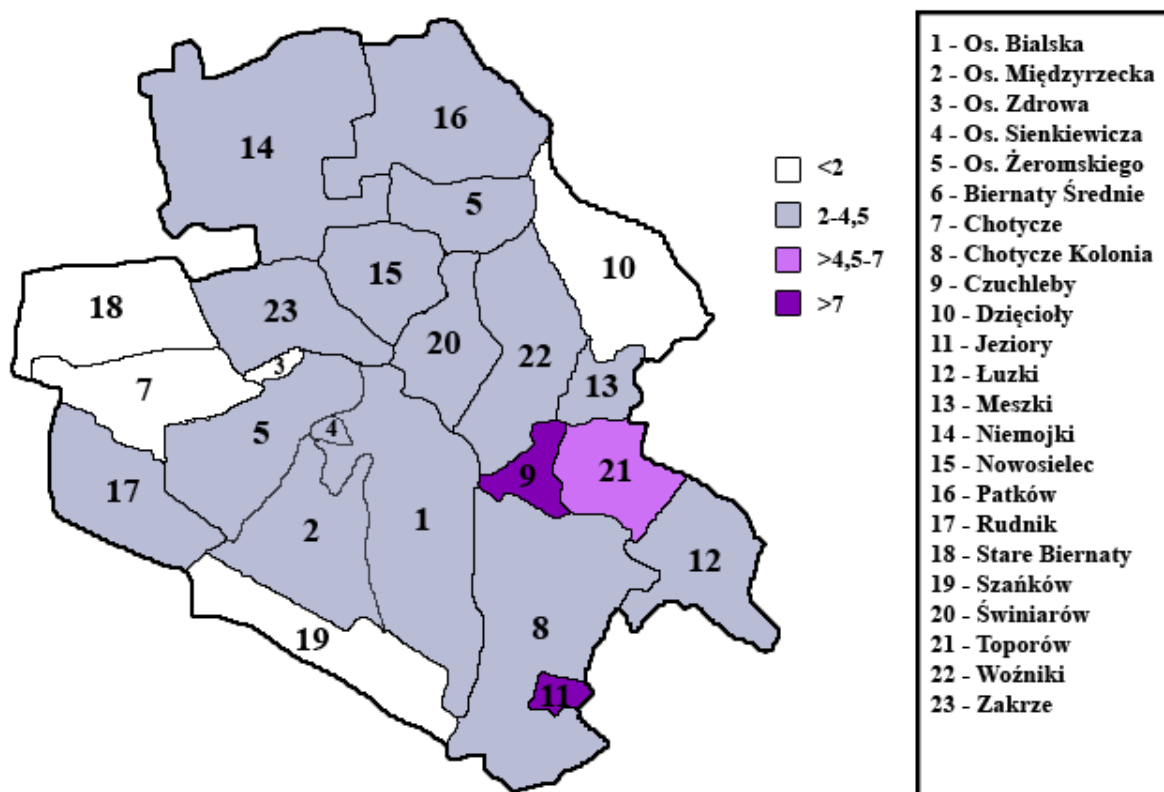
i Żeromskiego oraz w miejscowościach Biernaty Średnie, Czuchleby, Łuzki, Meszki, Nowosielec, Rudnik oraz Szańków liczba osób bezrobotnych jest poniżej średniej dla gminy.

Tabela 14 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	2,97
2	Osiedle Międzyrzecka	2,28
3	Osiedle Zdrowa	1,36
4	Osiedle Sienkiewicza	3,01
5	Osiedle Żeromskiego	2,19
6	Biernaty Średnie	2,00
7	Chotycze	3,13
8	Chotycze Kolonia	7,69
9	Czuchleby	1,29
10	Dzięcioły	4,41
11	Jeziory	8,33
12	Łuzki	2,36
13	Meszki	2,46
14	Niemojki	2,66
15	Nowosielec	2,01
16	Patków	4,22
17	Rudnik	2,13
18	Stare Biernaty	1,04
19	Szańków	1,42
20	Świniarów	3,27
21	Toporów	6,82
22	Woźniki	3,23
23	Zakrze	3,33
Miasto i Gmina Łosice		2,54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Łosicach.

Rysunek 10 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba bezrobotnych zarejestrowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Długotrwałe bezrobocie i jego skutki zdecydowanie zmniejszają szansę na aktywizację zawodową osób dotkniętych tym zjawiskiem. Wiąże się to z dezaktualizacją kwalifikacji zawodowych i następstw mentalnościowych, będących wynikiem internalizacji postawy osoby bezrobotnej. Dowodem na to są częste przypadki niemożności znalezienia przez firmy pracowników w gminach o bardzo wysokim poziomie bezrobocia. Osoby bezrobotne albo nie wykazują chęci do podjęcia pracy, albo nie posiadają oczekiwanych kwalifikacji, lub też po zatrudnieniu są zwalniani z racji niespełniania wymagań. W tym ostatnim przypadku dotyczy to stosunku do obowiązków i jakości pracy. Zachowania takie są następstwem niezgodności kultury organizacyjnej reprezentowanej przez osoby długotrwałe bezrobotne z wymogami współczesnych przedsiębiorstw.

Najwyższy wskaźnik osób długotrwałe bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców odnotowano w miejscowości Jezioro (8,33) oraz Chotycze Kolonia (5,13). W 14 badanych obszarach liczba osób długotrwałe bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców była wyższa od średniej dla całej gminy (1,41). Brak problemów związanych z długotrwałym bezrobociem stwierdzono w miejscowościach Stare Biernaty oraz Zakrze. Natomiast w Łosicach na Osiedlach Zdrowa i Żeromskiego oraz w miejscowościach Biernaty Średnie, Czuchleby, Łuzki, Niemojki oraz Nowosielec udział osób długotrwałe bezrobotnych jest poniżej średniej dla gminy.

Tabela 15 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	1,64
2	Osiedle Międzyrzecka	1,48
3	Osiedle Zdrowa	0,57
4	Osiedle Sienkiewicza	1,74
5	Osiedle Żeromskiego	1,37
6	Biernaty Średnie	1,00
7	Chotycze	2,19
8	Chotycze Kolonia	5,13
9	Czuchleby	0,43
10	Dzięcioły	1,47
11	Jeziory	8,33
12	Łuzki	0,94
13	Meszki	2,46
14	Niemojki	1,09
15	Nowosielec	1,34
16	Patków	2,11
17	Rudnik	1,70
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	1,42
20	Świniarów	1,87
21	Toporów	3,41
22	Woźniki	2,42
23	Zakrze	0,00
	Miasto i Gmina Łosice	1,41

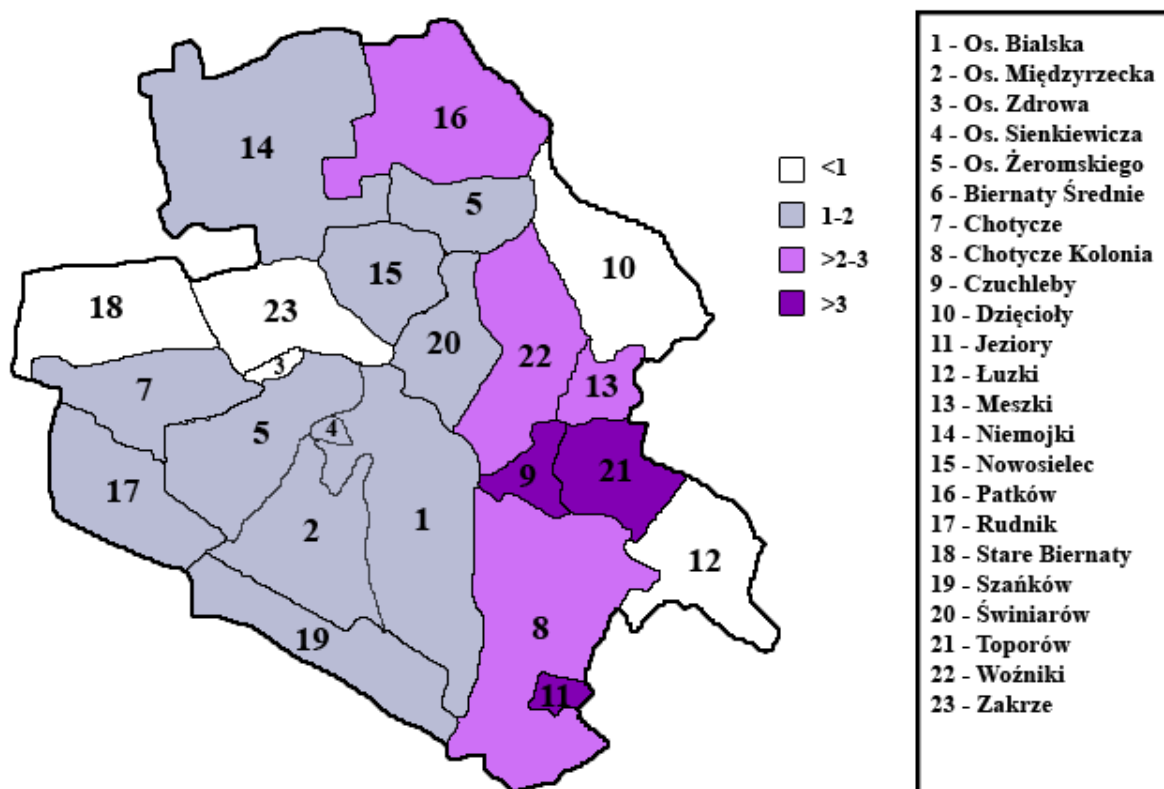
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Łosicach.

Mieszkańcy posiadający zatrudnienie to głównie osoby pracujące w instytucjach państwowych takich jak administracja, urzędy i szkoły. Nieduża odległość do wschodniej granicy skutkuje tym, że pracodawcy chętniej wybierają tańszych pracowników pochodzących z Ukrainy i Białorusi. Wielu mieszkańców posiadających kierunkowe wykształcenie, które obecnie nie jest dostosowane do potrzeb rynku pracy, nie decyduje się na przekwalifikowanie. Fakt ten wymaga uświadomienia osób mających problemy ze znalezieniem pracy o korzyściach wynikających ze zmiany kwalifikacji i zorganizowania miejsc, gdzie można przeprowadzić szkolenia bądź kursy przygotowujące do zawodu.

Większe przedsiębiorstwa zatrudniają mieszkańców oferując im relatywnie niezadowalające warunki finansowe w stosunku do czasu pracy, co powoduje, że mieszkańcy Miasta i Gminy Łosice rezygnują z podejmowania zatrudnienia i wybierają status bezrobotnych.

Istnieje także znaczne prawdopodobieństwo zjawiska pracy dorywczej lub pracy niesformalizowanej, która stanowi istotny problem społeczny na terenie gminy.

Rysunek 11 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Przestępczość

Poczucie bezpieczeństwa to jedno z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym żyjemy, pracujemy i spędzamy czas. Zagadnienia związane z niskim poziomem bezpieczeństwa są jednymi z najważniejszych z punktu widzenia procesów wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

Diagnozę problemów społecznych należy przeprowadzić również w oparciu o poziom bezpieczeństwa publicznego. Poziom ten można zaś zmierzyć na podstawie wskaźnika przestępczości, który charakteryzuje poszczególne podobszary. Przestępczość stanowi jeden z ważniejszych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców. Zjawisko przestępczości na terenie Miasta i Gminy Łosice ma charakter incydentalny.

W 2021 roku na terenie Miasta i Gminy Łosice odnotowano łącznie 210 przestępstw. Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców dla Miasta i Gminy Łosice wyniosła 1,94. Wskaźnik

powyżej tej średniej odnotowano w Łosicach na Osiedlach Bialska, Międzyrzecka i Żeromskiego oraz w miejscowościach Biernaty Średnie, Chotycze Kolonia, Jezioro, Łuzki, Nowosielec i Woźniki.

Główną przyczyną interwencji, szczególnie domowych, są nieporozumienia rodzinne, często spowodowane bezrobociem i trudną sytuacją materialną rodzin, nadużywaniem alkoholu oraz stosowaniem przemocy fizycznej i psychicznej wobec członków rodzin. Ich sprawcami w większości są będący pod wpływem alkoholu mężczyźni. Natomiast interwencje w miejscach publicznych dotyczą osób, które swoim zachowaniem zakłócają spokój i porządek publiczny lub spoczynek bądź dopuszczają się nieobyczajnych wybryków.

Sytuacja ta wskazuje jednoznacznie, iż na wymienionych obszarach istnieje wyraźny symptom kryzysu w obszarze braku zapewnienia bezpieczeństwa dla mieszkańców i konieczne są działania zaradcze, które w tym kontekście umożliwią rozwiązanie istniejących problemów.

W sześciu badanych obszarach Komenda Powiatowa Policji w Łosicach nie odnotowała przestępstw.

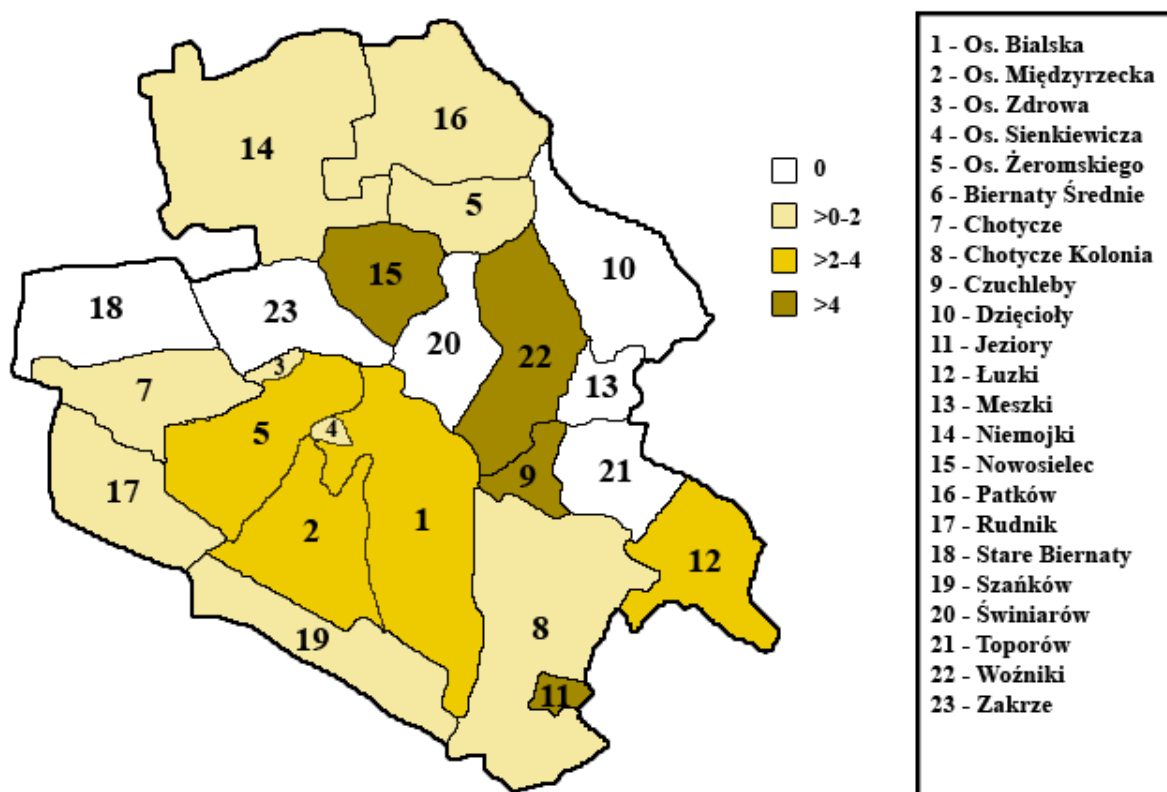
**Tabela 16 Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców
(wg danych na dzień 31.12.2021 r.)**

Lp.	Obszar	Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	3,83
2	Osiedle Międzyrzecka	2,40
3	Osiedle Zdrowa	1,59
4	Osiedle Sienkiewicza	1,19
5	Osiedle Żeromskiego	2,49
6	Biernaty Średnie	2,00
7	Chotycze	0,63
8	Chotycze Kolonia	5,13
9	Czuchleby	0,00
10	Dzięcioły	1,47
11	Jezioro	4,17
12	Łuzki	2,36
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	0,97
15	Nowosielec	4,70
16	Patków	1,27
17	Rudnik	1,70
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,95
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	0,00

22	Woźniki	4,84
23	Zakrze	0,00
Miasto i Gmina Łosice		1,94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Łosicach.

Rysunek 12 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Największą liczbę wykroczeń w 2021 r. przypadającą na 100 mieszkańców odnotowano w mieście Łosice na Osiedlach Bialska i Żeromskiego oraz w miejscowości Nowosielec, wartość wskaźnika wynosiła odpowiednio 7,58, 5,75 oraz 4,70. Wartości wskaźnika dla w/w obszarów były wyższe od średniej dla całego obszaru Miasta i Gminy Łosice, wynoszącej 3,36 wykroczeń na 100 mieszkańców.

Tabela 17 Liczba wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

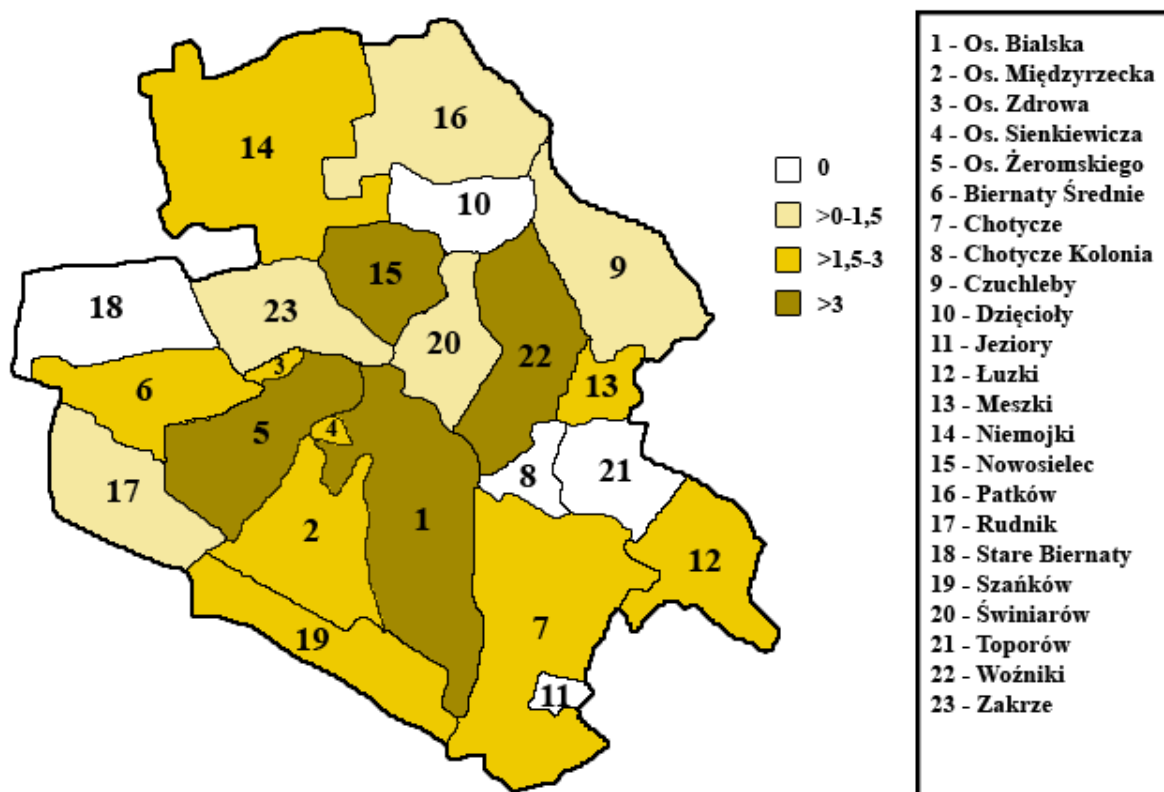
Lp.	Obszar	Liczba wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	7,58
2	Osiedle Międzyrzecka	2,22
3	Osiedle Zdrowa	2,50
4	Osiedle Sienkiewicza	2,45

5	Osiedle Żeromskiego	5,75
6	Biernaty Średnie	3,00
7	Chotycze	2,81
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,86
10	Dzięcioły	0,00
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	1,89
13	Meszki	1,64
14	Niemojki	2,66
15	Nowosielec	4,70
16	Patków	1,27
17	Rudnik	0,43
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	1,90
20	Świniarów	0,47
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	3,23
23	Zakrze	0,61
	Miasto i Gmina Łosice	3,36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Łosicach.

Wykroczenia w Mieście i Gminie Łosice wiążą się głównie z wykroczeniami drogowymi. Przez teren Miasta i Gminy Łosice przebiega droga krajowa DK19 Białystok – Lublin, która jest drogą o dużym natężeniu. Na drodze tej Policja często odnotowuje liczne wykroczenia popełniane przez kierowców.

Rysunek 13 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach, dużym problemem wśród korzystających z pomocy M-GOPS jest alkoholizm. Z problemem alkoholowym ściśle związane jest zjawisko przemocy domowej. Nawarstwianie się problemów społecznych może doprowadzić do wzrostu zachowań dewiacyjnych. Przemoc domowa może być wynikiem ogromnej frustracji spowodowanej narastającym problemem bezrobocia, brakiem perspektyw życiowych, uzależnieniem od pomocy społecznej oraz nałogami (alkoholizm), co w konsekwencji prowadzi do pogłębiającego się wykluczenia społecznego mieszkańców.

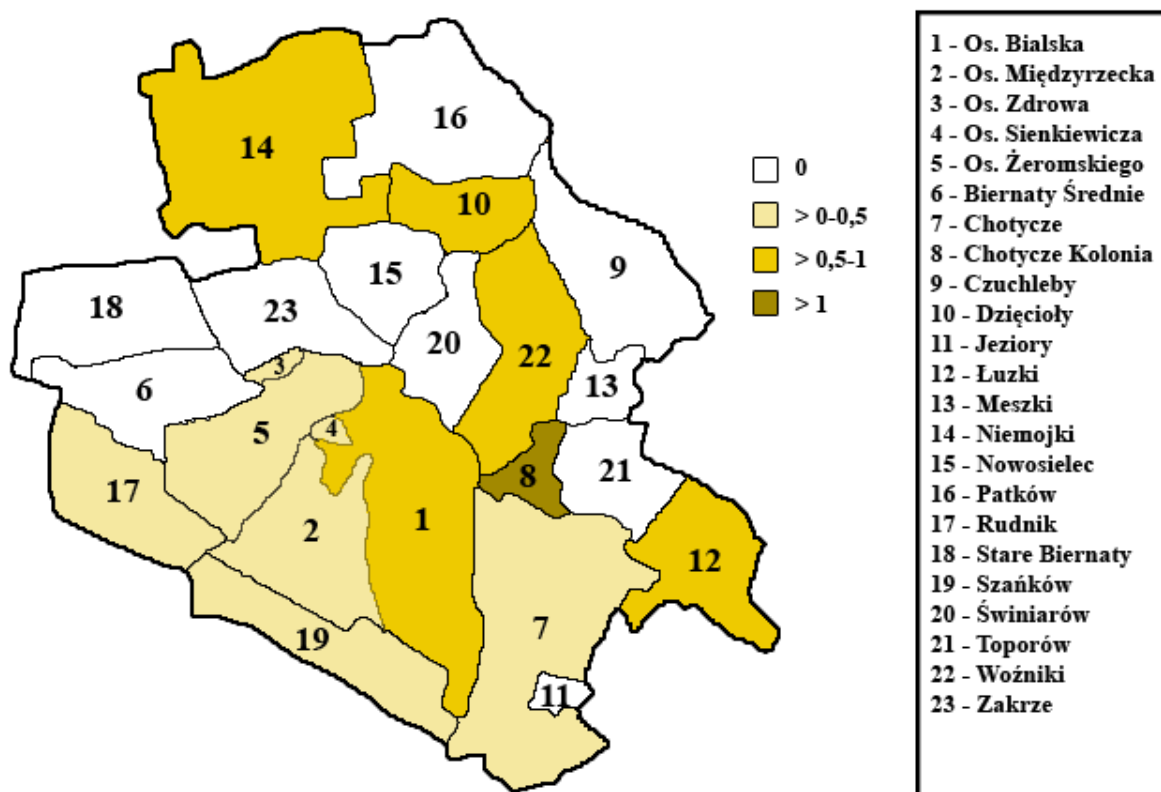
W miejscowości Chotycze Kolonia w 2021 roku zaobserwowano zdecydowanie największy problem przemocy w rodzinie. Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców w tej miejscowości wyniosła 2,56, przy czym średnia dla całego Miasta i Gminy Łosice wnosi 0,38. Dość duży problem zaobserwowano również w miejscowościach Łuzki (0,94) i Dziecioły (0,74). Problemu tego nie odnotowano w miejscowościach: Biernaty Średnie, Czuchleby, Jezioro, Meszki, Nowosielec, Patków, Stare Biernaty, Świniarów, Toporów oraz Zakrze.

Tabela 18 Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,63
2	Osiedle Międzyrzecka	0,25
3	Osiedle Zdrowa	0,34
4	Osiedle Sienkiewicza	0,47
5	Osiedle Żeromskiego	0,36
6	Biernaty Średnie	0,00
7	Chotycze	0,31
8	Chotycze Kolonia	2,56
9	Czuchleby	0,00
10	Dzięcioły	0,74
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	0,94
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	0,60
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,00
17	Rudnik	0,43
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,47
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	0,81
23	Zakrze	0,00
	Miasto i Gmina Łosice	0,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach.

Rysunek 14 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Ubóstwo

Jednym z podstawowych obszarów interwencji w ramach programów rewitalizacji jest sfera społeczna. Szczególnego znaczenia nabiera zatem możliwie jak najdokładniejsze zdiagnozowanie tej sfery, ze szczególnym uwzględnieniem sfery pomocy społecznej. Na podstawie szczegółowych danych, dotyczących beneficjentów pomocy społecznej – ich liczby, lokalizacji w strukturze Miasta i Gminy Łosice oraz powodów przyznania pomocy możliwe jest relatywnie precyzyjne ukierunkowanie działań pomocowych.

Podczas analizy zjawisk w zakresie problemów społecznych dotyczących poziomu życia mieszkańców w aspektach finansowych i społecznych, pod uwagę zostały wzięte wskaźniki dotyczące liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w ogóle, z powodu ubóstwa, bezradności opiekuńczo-wychowawczej, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, potrzeby ochrony macierzyństwa.

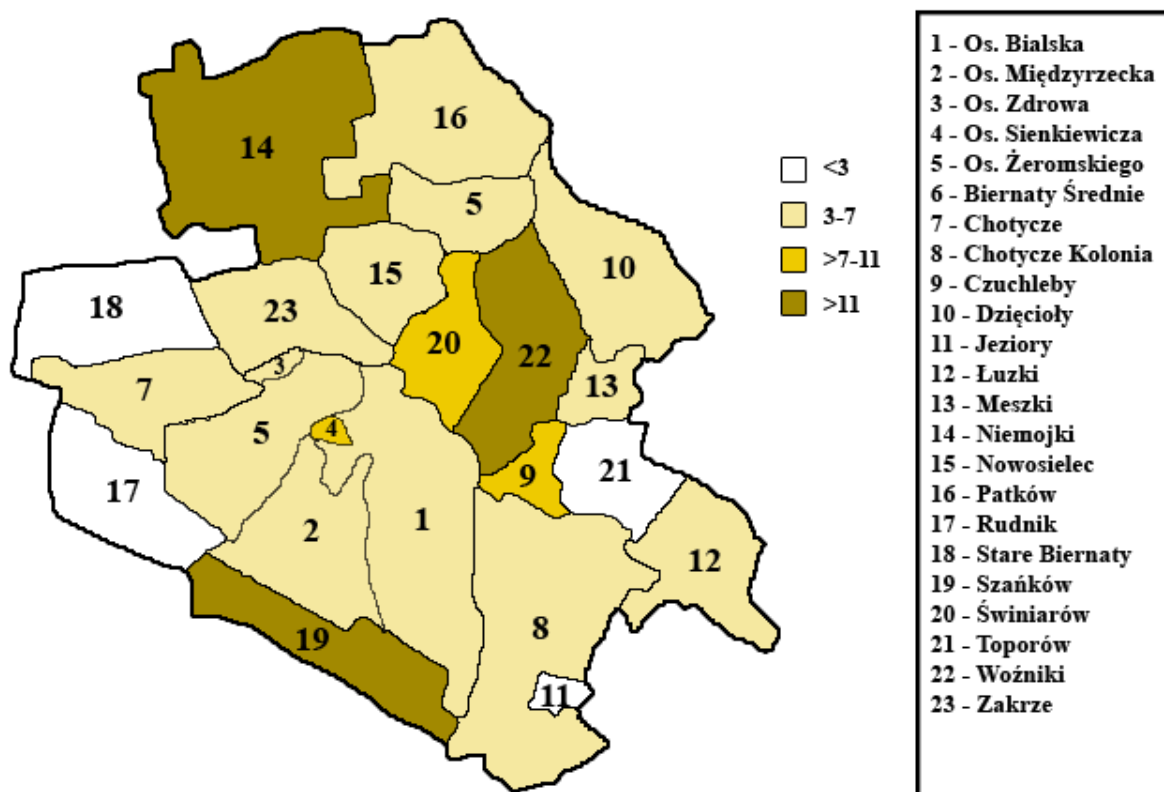
Obszarami objętymi największym wsparciem ze względu na udzielanie pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców, są miejscowości Woźniki (12,90), Szanów (12,32) oraz Niemojki (11,49). Wartości tego wskaźnika dla wskazanych powyżej obszarów oraz 8 innych obszarów są wyższe niż dla terenu całego Miasta i Gminy Łosice, który wyniósł 5,79. Najmniejsza liczba osób korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej przypadająca na 100 mieszkańców, zamieszkuje sołectwa Jezioro (0,00), Biernaty Stare (1,04) oraz Toporów (1,14). W przypadku osób zamieszkujących miasto, najgorsza sytuacja występuje na osiedlu Sienkiewicza (7,91), a najlepsza na osiedlu Zdrowa (3,06).

Tabela 19 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	3,44
2	Osiedle Międzyrzecka	5,91
3	Osiedle Zdrowa	3,06
4	Osiedle Sienkiewicza	7,91
5	Osiedle Żeromskiego	5,19
6	Biernaty Średnie	4,00
7	Chotycze	3,75
8	Chotycze Kolonia	7,69
9	Czuchleby	6,03
10	Dzięcioły	5,88
11	Jezioro	0,00
12	Łuzki	5,19
13	Meszk	4,10
14	Niemojki	11,49
15	Nowosielec	4,70
16	Patków	5,91
17	Rudnik	1,70
18	Stare Biernaty	1,04
19	Szańków	12,32
20	Świniarów	7,01
21	Toporów	1,14
22	Woźniki	12,90
23	Zakrze	6,06
	Miasto i Gmina Łosice	5,79

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach.

Rysunek 15 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej jest ubóstwo. Zgodnie z definicją, ubóstwo jest niekorzystnym zjawiskiem społeczno-ekonomicznym, obejmującym stały brak dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki. Potrzebami tymi są w szczególności: pożywienie, schronienie, ubranie, transport oraz podstawowe potrzeby społeczno- kulturalne. Skalę ubóstwa na danym obszarze można oszacować na podstawie liczby osób korzystających z pomocy społecznej w tym zakresie.

Największa liczba mieszkańców pobierających świadczenia socjalne z powodu ubóstwa przypadającą na 100 mieszkańców zamieszkuje: sołectwo Szańków (9,95), Chotycze Kolonia (7,69) oraz Niemojki (6,29). Wartości tego wskaźnika dla ww. obszarów oraz 7 innych są wyższe niż dla terenu całego Miasta i Gminy Łosice, który wyniósł 3,16. Najmniejsza liczba osób korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej przypadającą na 100 mieszkańców, zamieszkuje miejscowości Meszki (0,82) oraz Biernaty Średnie (1,00), w miejscowości Jezioro (0,00) problem ten nie występuje.

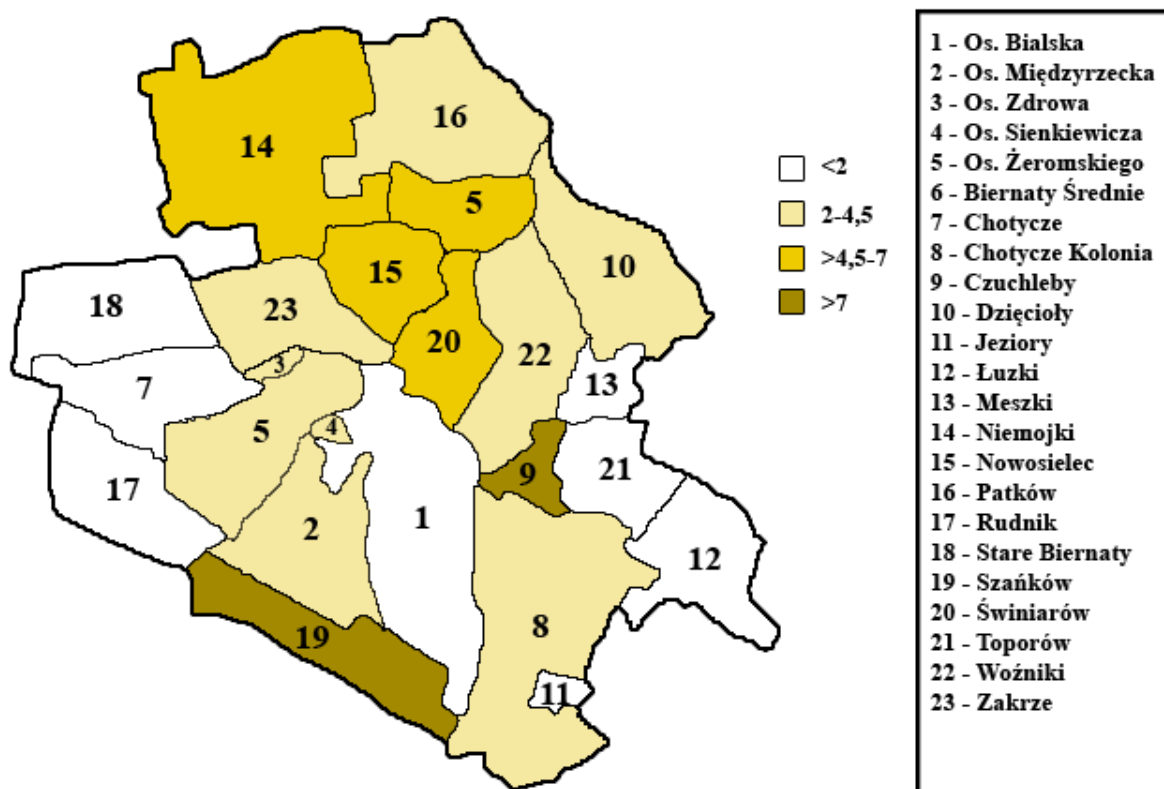
Tabela 20 Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	1,02
2	Osiedle Międzyrzecka	2,77

3	Osiedle Zdrowa	2,27
4	Osiedle Sienkiewicza	4,03
5	Osiedle Żeromskiego	2,85
6	Biernaty Średnie	1,00
7	Chotycze	2,19
8	Chotycze Kolonia	7,69
9	Czuchleby	3,02
10	Dzięcioły	5,88
11	Jezioro	0,00
12	Łuzki	1,89
13	Mieszki	0,82
14	Niemojki	6,29
15	Nowosielec	4,70
16	Patków	3,80
17	Rudnik	1,28
18	Stare Biernaty	1,04
19	Szańków	9,95
20	Świniarów	5,14
21	Toporów	1,14
22	Woźniki	4,03
23	Zakrze	4,24
	Miasto i Gmina Łosice	3,16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach.

Rysunek 16 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Analiza problemów społecznych skorelowanych z faktem pobierania zasiłków społecznych jest niezwykle istotna, ponieważ oprócz realnej skali omawianego zjawiska, pokazuje również zapotrzebowanie mieszkańców na różne formy wsparcia w ramach pomocy społecznej, ale również wsparcia w innych sferach życia społecznego i gospodarczego. Poziom skali problemów społecznych oraz gospodarczych gminy można zaobserwować także na podstawie wskaźnika liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodziców oznacza sytuację, w której rodzice (lub opiekunowie) nie sprawują odpowiedniej opieki nad dziećmi; kiedy nie mogą, nie umieją lub nie chcą wypełniać swoich funkcji opiekuńczych i wychowawczych wobec dzieci w sposób społecznie akceptowany.

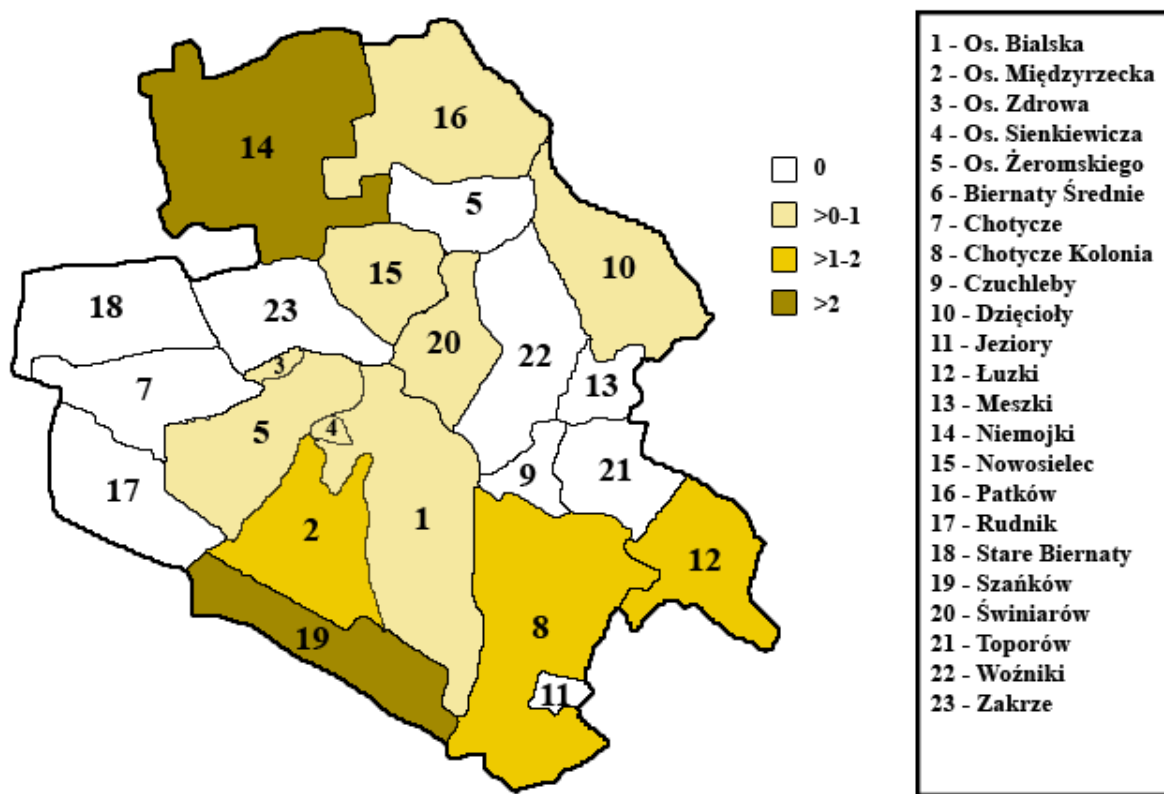
Obszarami objętymi największym wsparciem ze względu na udzielanie pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo wychowawczej były: Niemojki, Szańków, Łuzki, Chotycze i Osiedla Międzyrzeczka oraz Sienkiewicza w Łosicach. W 2021 roku średnia wartość liczby osób korzystających ze świadczeń z tego powodu na 100 mieszkańców w Mieście i Gminie Łosice wyniosła 0,93, natomiast w Niemojkach - 2,90, Szańkowie - 2,37, Łuzkach - 1,89, Chotyczach - 1,88, Osiedlu Międzyrzeczka - 1,17 oraz Osiedlu Sienkiewicza - 0,95. Nie zaobserwowano tego typu problemów w miejscowościach Biernaty Średnie, Chotycze Kolonia, Dzięcioły, Jeziory, Mieszki, Rudnik, Stare Biernaty, Toporów, Woźniki i Zakrze.

Tabela 21 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,63
2	Osiedle Międzyrzecka	1,17
3	Osiedle Zdrowa	0,45
4	Osiedle Sienkiewicza	0,95
5	Osiedle Żeromskiego	0,76
6	Biernaty Średnie	0,00
7	Chotycze	1,88
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,43
10	Dzięcioły	0,00
11	Jezioro	0,00
12	Łuzki	1,89
13	Mieszki	0,00
14	Niemojki	2,90
15	Nowosielec	0,67
16	Patków	0,42
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	2,37
20	Świniarów	0,47
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	0,00
23	Zakrze	0,00
	Miasto i Gmina Łosice	0,93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach.

Rysunek 17 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia wynikającego z długotrwałej choroby i niepełnosprawności – to kolejny wskaźnik, który podlegał analizie.

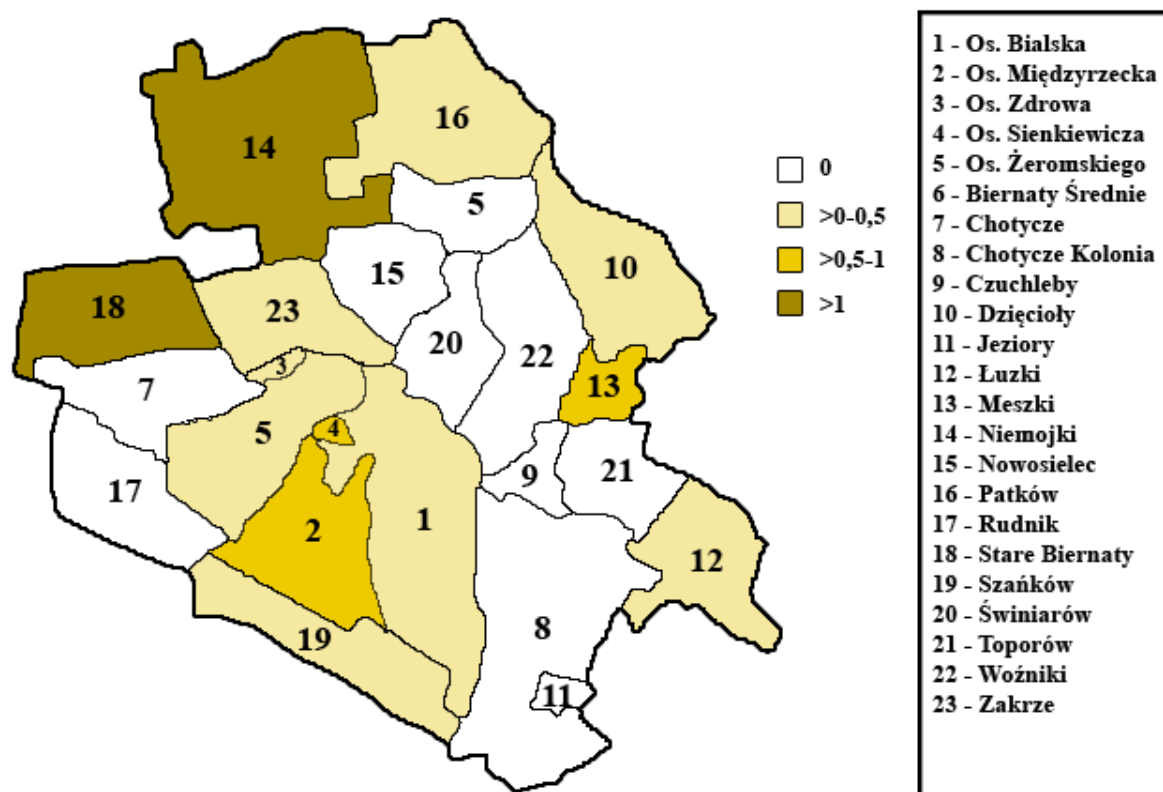
Analizując problem wykluczenia społecznego w Mieście i Gminie Łosice, należy również zwrócić uwagę na liczbę zamieszkujących ją osób niepełnosprawnych. Są one bowiem jedną z grup społecznych najbardziej podatnych na zjawisko wykluczenia. Miejscowość Niemojki oraz Stare Biernaty były w 2021 roku objęte największym wsparciem ze względu na problemy niepełnosprawności. Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców w Niemojkach wyniosła 1,21, a w Starych Biernatach 1,04. Średnia liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 0,50. Nie zaobserwowano tego typu problemów w miejscowościach Biernaty Średnie, Chotycze, Chotycze Kolonia, Dzięcioły, Jeziory, Nowosielec, Rudnik, Świniarów, Toporów Woźniki.

Tabela 22 Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,39
2	Osiedle Międzyrzecka	0,62
3	Osiedle Zdrowa	0,45
4	Osiedle Sienkiewicza	0,87
5	Osiedle Żeromskiego	0,31
6	Biernaty Średnie	0,00
7	Chotycze	0,00
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,43
10	Dzięcioły	0,00
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	0,47
13	Meszki	0,82
14	Niemojki	1,21
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,42
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	1,04
19	Szańków	0,47
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	0,00
23	Zakrze	0,30
	Miasto i Gmina Łosice	0,50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach.

Rysunek 18 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Obszarami objętymi największym wsparciem ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę było osiedle Sienkiewicza (2,69) i Międzyrzecka (1,05) oraz miejscowości: Niemojki (1,69), Nowosielec (1,34), Stare Biernaty (1,04) i Woźniki (1,61). Wartości wskaźnika dla tych terenów były wyższe niż średnia dla całego Miasta i Gminy Łosice, która wynosi 0,92. W miejscowości Biernaty Średnie, Chotycze Kolonia, Jezioro, Meszki, Patków, Toporów i Zakrze problem ten nie występuje.

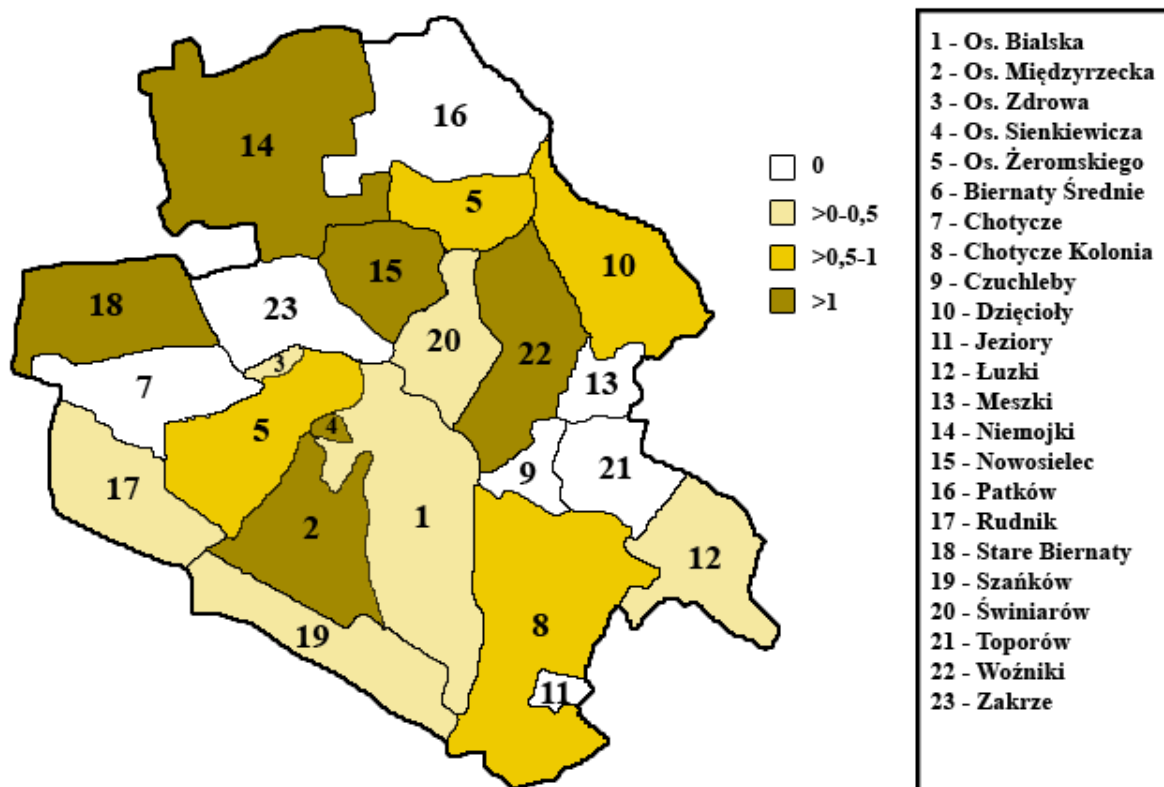
Tabela 23 Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,39
2	Osiedle Międzyrzecka	1,05
3	Osiedle Zdrowa	0,34
4	Osiedle Sienkiewicza	2,69
5	Osiedle Żeromskiego	0,56

6	Biernaty Średnie	0,00
7	Chotycze	0,63
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,86
10	Dzięcioły	0,74
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	0,47
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	1,69
15	Nowosielec	1,34
16	Patków	0,00
17	Rudnik	0,43
18	Stare Biernaty	1,04
19	Szańków	0,47
20	Świniarów	0,47
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	1,61
23	Zakrze	0,00
	Miasto i Gmina Łosice	0,92

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach.

Rysunek 19 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

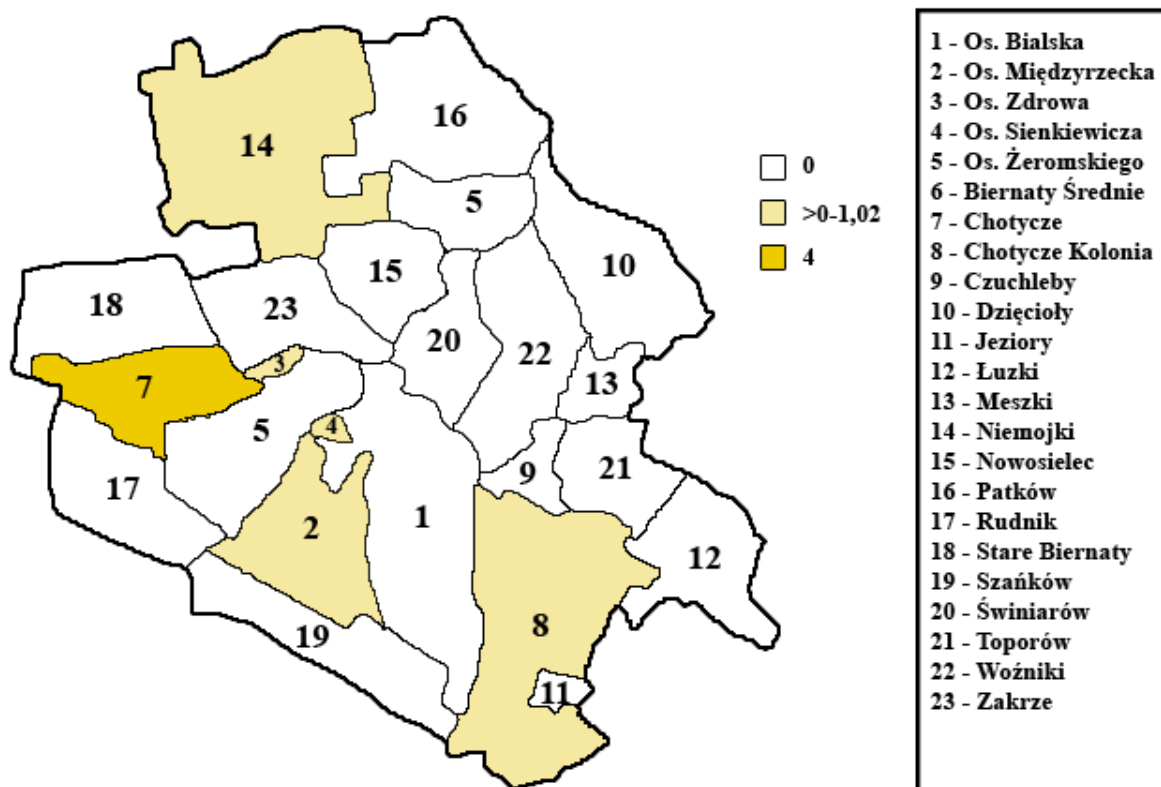
Potrzeba ochrony macierzyństwa jest jednym z celów pomocy społecznej. Ustawa z 1990 r. O pomocy społecznej daje uprawnienie do macierzyńskiego zasiłku okresowego i macierzyńskiego zasiłku jednorazowego. W przypadku liczby osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z OPS z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców, największy problem zaobserwowano w miejscowości Biernaty Średnie (4,00), przy czym średnia dla całego Miasta i Gminy Łosice wynosi 0,35. Dość duży problem zaobserwowano również w miejscowościach Chotycze (0,63) i w mieście Łosice na Osiedlu Zdrowa (1,02) oraz Międzyrzeczka (0,80). Problemu tego nie odnotowano na Osiedlu Bialska i Osiedlu Żeromskiego, a także w miejscowościach: Chotycze Kolonia, Czuchleby, Dzięcioły, Jezziory, Łuzki, Meszki, Nowosielec, Patków, Rudnik, Stare Biernaty, Szańków, Świniarów, Toporów, Woźniki, Zakrze, a zatem w zdecydowanej większości obszaru diagnozowanego.

Tabela 24 Liczba osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z OPS z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z OPS z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,00
2	Osiedle Międzyrzecka	0,80
3	Osiedle Zdrowa	1,02
4	Osiedle Sienkiewicza	0,40
5	Osiedle Żeromskiego	0,00
6	Biernaty Średnie	4,00
7	Chotycze	0,63
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,00
10	Dzięcioły	0,00
11	Jezioro	0,00
12	Łuzki	0,00
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	0,60
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,00
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	0,00
23	Zakrze	0,00
	Miasto i Gmina Łosice	0,35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach.

Rysunek 20 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z OPS z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Korzystający z pomocy Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łosicach to najczęściej osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. Zdarza się też często, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji np. bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Głównym powodem przyznawania pomocy jest długotrwała choroba, bezrobocie i ubóstwo. Wysoka jest też liczba osób korzystających z pomocy ze względu na niepełnosprawność. Niepokojący jest wciąż wysoki wskaźnik bezrobocia mimo podejmowanych działań zwalczających to zjawisko. Negatywne ekonomiczne i społeczne skutki bezrobocia to:

- pogorszenie sytuacji materialnej,
- pogorszenie stanu zdrowia,
- pogorszenie relacji między członkami rodziny,
- wzrost zachowań patologicznych.

Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Rozwój społeczny Miasta i Gminy Łosice uzależniony jest od aktywności społeczeństwa. Poprzez aktywność społeczeństwa, podczas wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz określenia wskaźników, rozumie się także liczbę wydarzeń kulturalnych odbywających się w regionie. Zbudowanie

więzi mieszkańców z Miastem i Gminą Łosice jest bardzo istotnym aspektem wpływającym na rozwój społeczny. Podczas udziału w wydarzeniach lokalnych podnosi się poziom integracji z pozostałymi mieszkańcami oraz postawa lokalnego patriotyzmu.

Jednym ze wskaźników aktywności społecznej mieszkańców jest liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych. W 2021 roku na terenie Miasta i Gminy Łosice odbyło się łącznie 165 wydarzeń kulturalnych organizowanych przez Miasto i Gminę Łosice oraz Łosicki Dom Kultury, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców daje wartość wskaźnika równą 1,53. Tylko w Łosicach na Osiedlu Międzyrzecka i Osiedlu Żeromskiego oraz w miejscowościach Biernaty Średnie, Jezioro i Woźniki wartości wskaźnika były wyższe od średniej dla całego Miasta i Gminy Łosice. We wszystkich pozostałych 18 badanych podobszarach wartości wskaźnika były niższe od średniej Miasta i Gminy Łosice.

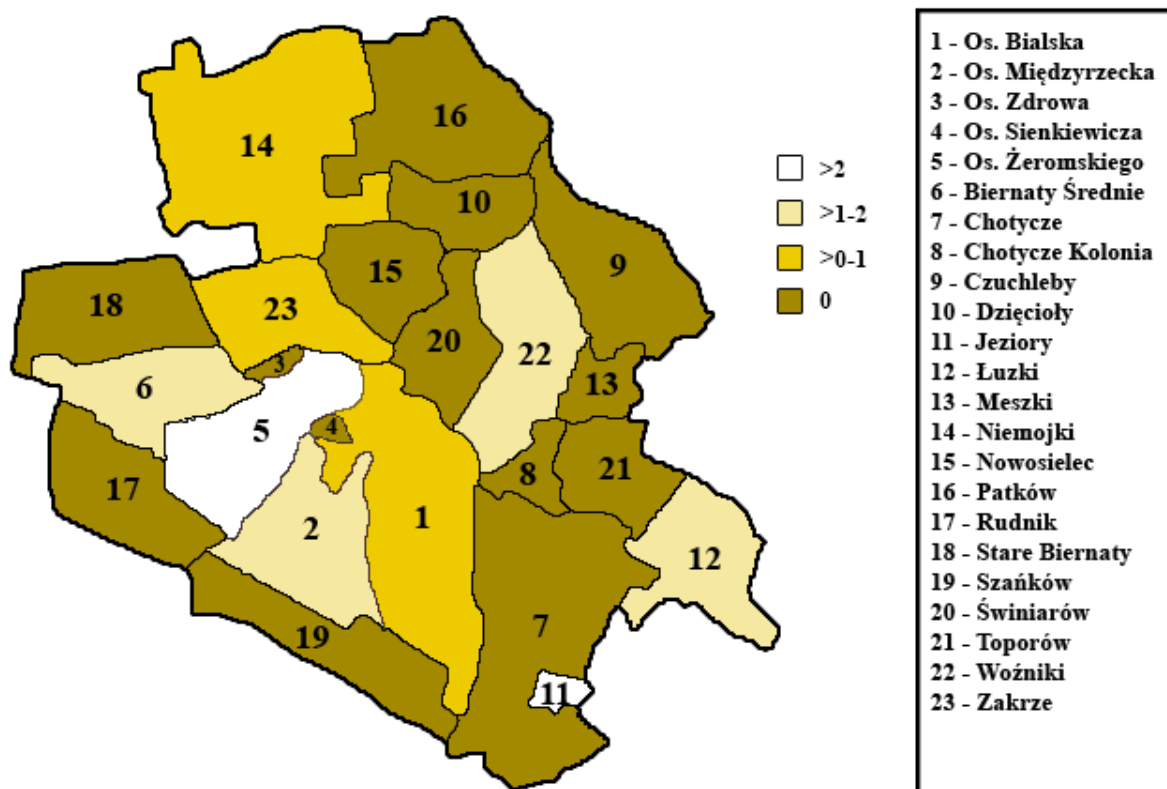
Tabela 25 Liczba wydarzeń kulturalnych w 2021 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych za 2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba wydarzeń kulturalnych w 2021 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,78
2	Osiedle Międzyrzecka	1,60
3	Osiedle Zdrowa	0,00
4	Osiedle Sienkiewicza	0,00
5	Osiedle Żeromskiego	5,86
6	Biernaty Średnie	2,00
7	Chotycze	0,00
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,00
10	Dzięcioły	0,00
11	Jezioro	8,33
12	Łuzki	1,42
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	0,36
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,00
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	1,61

23	Zakrze	0,61
Miasto i Gmina Łosice		1,53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Łosickiego Domu Kultury.

Rysunek 21 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba wydarzeń kulturalnych w 2021 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

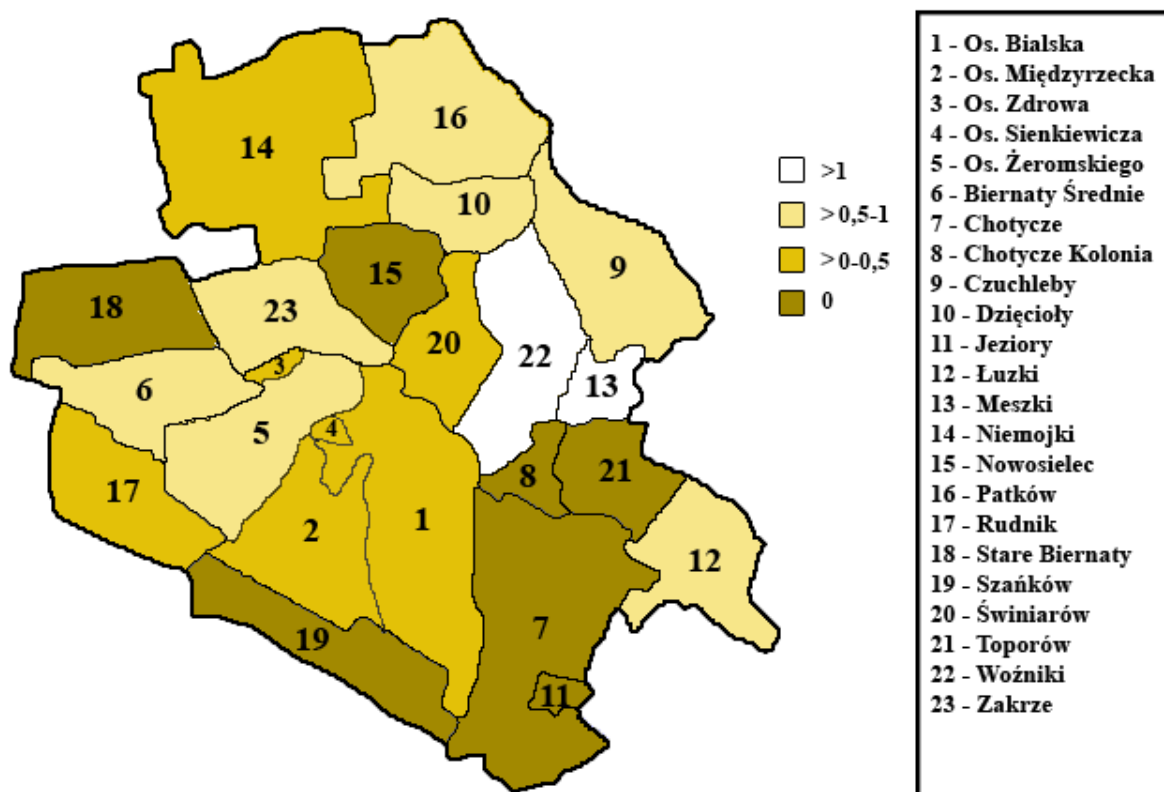
Poziom zaangażowania społeczności lokalnej w sprawy regionu można również zbadać poprzez ocenę skali działalności organizacji pozarządowych na danym obszarze. Skala ta pokazuje bowiem, w jakim stopniu mieszkańcy gminy są skłonni zresztać się w sformalizowane podmioty, których celem jest działalność w imię interesu publicznego, a nie w celu osiągnięcia zysku. Organizacje pozarządowe stanowią ważny element społeczeństwa obywatelskiego, a pełnione przez nie funkcje można rozpatrywać zarówno w wymiarze społecznym jak i w wymiarze gospodarczym. W Mieście i Gminie Łosice opisane powyżej funkcje są jednak rozwinięte w zdecydowanie niedostatecznym stopniu. Odnotowuje się tu bardzo niską skalę działalności podmiotów „trzeciego sektora”, który obecny jest w niewielkiej liczbie tylko w niektórych podobszarach. Brak jakichkolwiek organizacji pozarządowych odnotowano aż w 7 badanych podobszarach tj.: Chotycze, Chotycze Kolonia, Jeziory, Nowosielec, Stare Biernaty, Szańków oraz Toporów. Ponadto w Łosicach na osiedlach Bialska, Międzyrzecka, Zdrowa i Sienkiewicza oraz w Niemojkach liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców była niższa od średniej dla całej gminy (0,38).

Tabela 26 Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych za 2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,16
2	Osiedle Międzyrzecka	0,25
3	Osiedle Zdrowa	0,23
4	Osiedle Sienkiewicza	0,24
5	Osiedle Żeromskiego	0,51
6	Biernaty Średnie	1,00
7	Chotycze	0,00
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,86
10	Dzięcioły	0,74
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	0,94
13	Meszki	1,64
14	Niemojki	0,36
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,84
17	Rudnik	0,43
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	0,47
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	2,42
23	Zakrze	0,61
	Miasto i Gmina Łosice	0,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 22 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Edukacja

Obszar edukacji, z uwagi na swój niezmiernie istotny charakter związany z poziomem kapitału ludzkiego, który w swej istocie wpływa w konsekwencji na rozwój społeczno-gospodarczy regionu, również wymaga działań rewitalizacyjnych. Bardzo istotne jest doposażanie placówek szkolnych oraz nawiązywanie współpracy z przedsiębiorstwami, dzięki czemu uczniowie poza zdobywaniem wiedzy ogólnej, powinni mieć możliwość rozwoju umiejętności praktycznych w okolicznych firmach. Szkoła powinna być nastawiona na nowoczesność i rozwój kształcenia dostosowanego do rynku pracy i aktualnych potrzeb przedsiębiorstw działających w regionie.

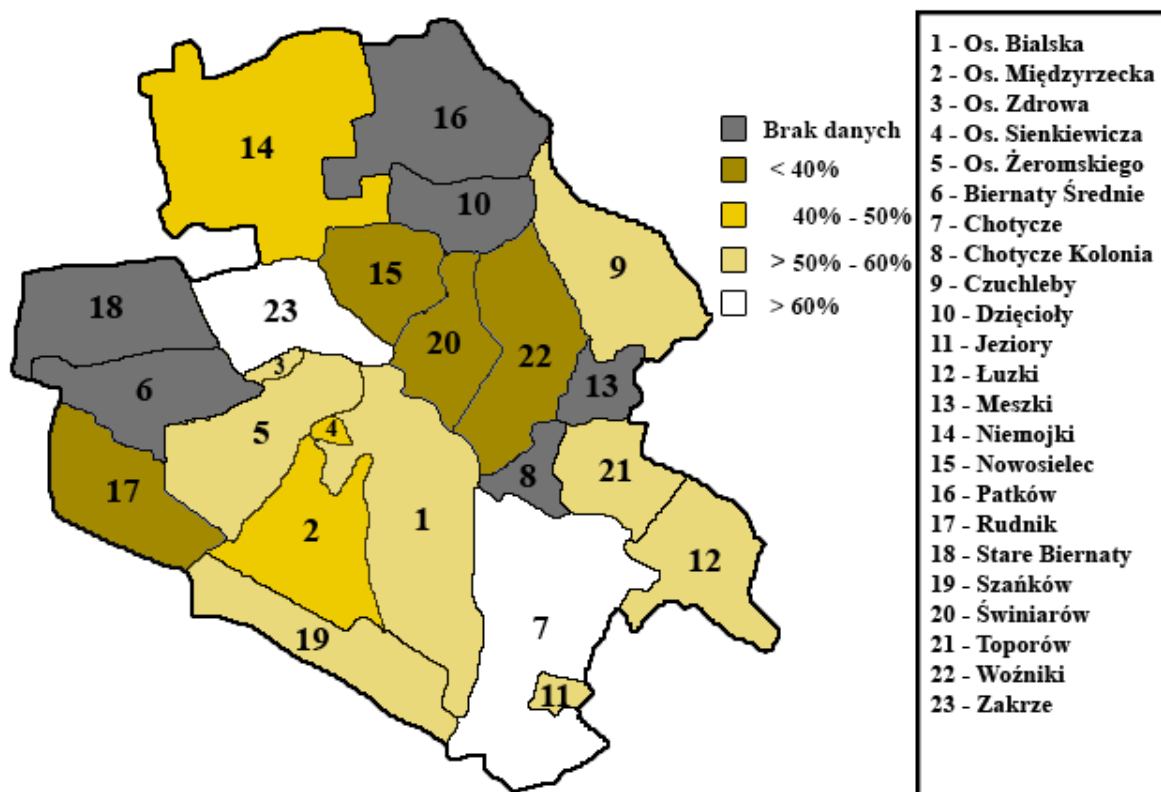
O rozwoju regionu z punktu widzenia edukacji może świadczyć wskaźnik dotyczący zdawalności egzaminów. Średnia wyników z egzaminu ósmoklasisty uczniów szkół podstawowych w 2021 r. w Mieście i Gminie Łosice wyniosła 49,63%. W sześciu badanych podobszarach w 2021 roku nie było uczniów zdających egzamin ósmoklasisty. W Łosicach na osiedlach Międzyrzecka i Sienkiewicza oraz w miejscowościach Niemojki, Nowosielec, Rudnik, Świniarów oraz Woźniki zdawalność egzaminu ósmoklasisty była na niższym poziomie niż średnia dla gminy.

Tabela 27 Zdawalność egzaminu ósmoklasisty – średnia wyników uczniów w 2021 roku (%)

Lp.	Obszar	Zdawalność egzaminu ósmoklasisty – średnia wyników uczniów w 2021 roku (%)
1	Osiedle Bialska	51,56
2	Osiedle Międzyrzecka	45,29
3	Osiedle Zdrowa	54,30
4	Osiedle Sienkiewicza	40,78
5	Osiedle Żeromskiego	55,67
6	Biernaty Średnie	-
7	Chotycze	67,33
8	Chotycze Kolonia	-
9	Czuchleby	50,00
10	Dzięcioły	-
11	Jeziory	53,33
12	Łuzki	52,67
13	Meszki	-
14	Niemojki	46,03
15	Nowosielec	31,17
16	Patków	-
17	Rudnik	39,67
18	Stare Biernaty	-
19	Szańków	50,33
20	Świniarów	26,00
21	Toporów	56,33
22	Woźniki	30,00
23	Zakrze	93,33
	Miasto i Gmina Łosice	49,63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 23 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: zdawalność egzaminu ósmoklasisty – średnia wyników uczniów w 2021 roku (%)

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie sfery społecznej

Do analizy sfery społecznej wykorzystano 17 wskaźników. Wartości poszczególnych analizowanych wskaźników z podziałem na jednostki analityczne Miasta i Gminy Łosice przedstawiono w poniższej tabeli. Kolorem czerwonym zaznaczono obszary, w których zaobserwowano występowanie danego problemu, tzn. wartość wskaźnika była niekorzystna w stosunku do ogólnej wartości dla gminy.

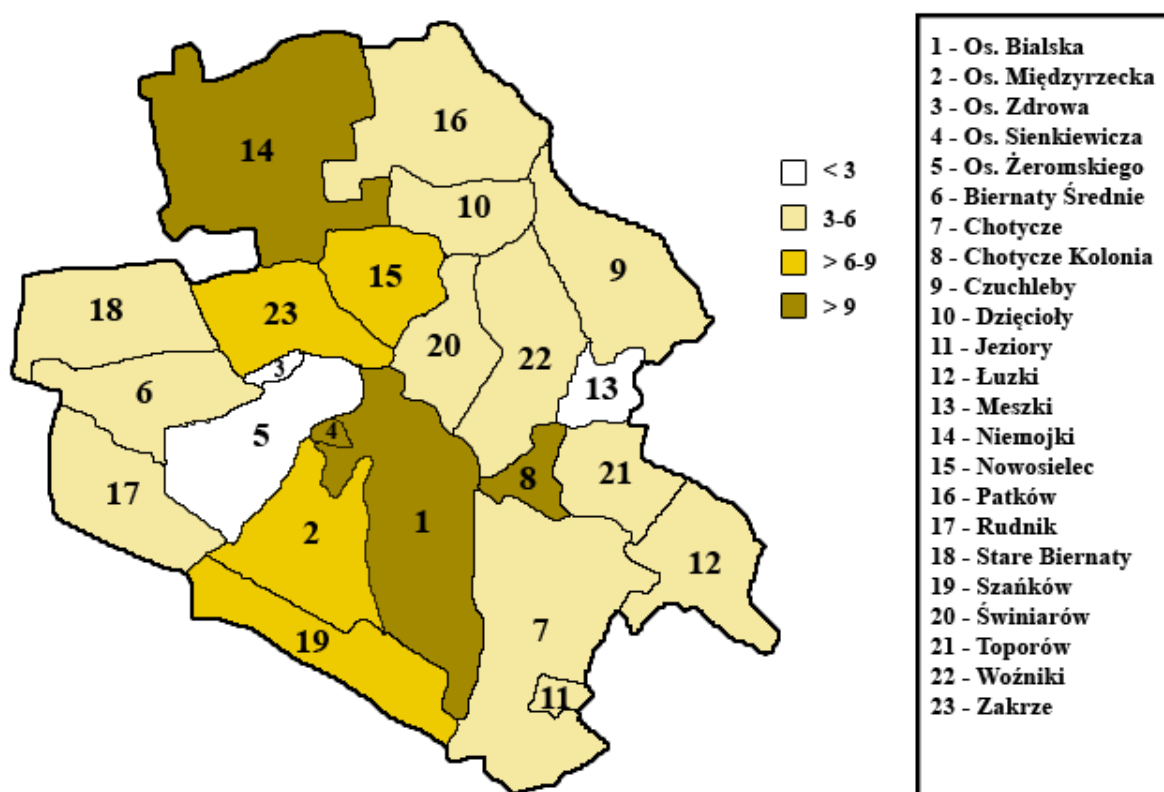
Tabela 28 Wartości analizowanych wskaźników dotyczących sfery społecznej z podziałem na jednostki analityczne Miasta i Gminy Łosice

Sfera	Kategoria	Wskaźnik	G	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
			Miasto i Gmina	Osiedle Białka	Osiedle Międzyrzeczka	Osiedle Zdrowa	Osiedle Sienkiewicza	Osiedle Żeromskiego	Biernaty Średnie	Chotycze	Chotycze Kolonia	Czuchleby	Dzięcioły	Jeziory	Łuzki	Mieszki	Niemojki	Nowosielec	Patków	Rudnik	Stare Biernaty	Szańków	Świniarów	Toporów	Woźniki
SPOŁECZNA	Demografia	Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	57,90	55,39	58,74	61,98	51,90	56,52	58,00	60,00	61,54	54,74	58,82	70,83	56,60	71,31	59,85	58,39	64,14	60,43	61,66	55,92	66,36	62,50	60,48
		Wskaźnik obciążenia demograficznego	0,40	0,52	0,39	0,23	0,63	0,38	0,43	0,40	0,42	0,54	0,34	0,29	0,36	0,26	0,36	0,25	0,31	0,27	0,29	0,38	0,30	0,42	0,39
	Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	23,16	28,83	23,03	14,30	32,44	21,33	25,00	23,75	25,64	29,31	19,85	20,83	20,28	18,85	21,28	14,77	19,83	16,17	17,62	21,33	20,09	26,14	23,39
	Bezrobocie	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2,54	2,97	2,28	1,36	3,01	2,19	2,00	3,13	7,69	1,29	4,41	8,33	2,36	2,46	2,66	2,01	4,22	2,13	1,04	1,42	3,27	6,82	3,23
		Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,41	1,64	1,48	0,57	1,74	1,37	1,00	2,19	5,13	0,43	1,47	8,33	0,94	2,46	1,09	1,34	2,11	1,70	0,00	1,42	1,87	3,41	2,42
	Przestępczość	Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,94	3,83	2,40	1,59	1,19	2,49	2,00	0,63	5,13	0,00	1,47	4,17	2,36	0,00	0,97	4,70	1,27	1,70	0,00	0,95	0,00	0,00	4,84

Ubóstwo	Liczba wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,36	7,58	2,22	2,50	2,45	5,75	3,00	2,81	0,00	0,86	0,00	0,00	1,89	1,64	2,66	4,70	1,27	0,43	0,00	1,90	0,47	0,00	3,23
	Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	0,38	0,63	0,25	0,34	0,47	0,36	0,00	0,31	2,56	0,00	0,74	0,00	0,94	0,00	0,60	0,00	0,00	0,43	0,00	0,47	0,00	0,00	0,81
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	5,79	3,44	5,91	3,06	7,91	5,19	4,00	3,75	7,69	6,03	5,88	0,00	5,19	4,10	11,49	4,70	5,91	1,70	1,04	12,32	7,01	1,14	12,90
	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,16	1,02	2,77	2,27	4,03	2,85	1,00	2,19	7,69	3,02	5,88	0,00	1,89	0,82	6,29	4,70	3,80	1,28	1,04	9,95	5,14	1,14	4,03
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo - wychowawczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,93	0,63	1,17	0,45	0,95	0,76	0,00	1,88	0,00	0,43	0,00	0,00	1,89	0,00	2,90	0,67	0,42	0,00	0,00	2,37	0,47	0,00	0,00
	Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,50	0,39	0,62	0,45	0,87	0,31	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,47	0,82	1,21	0,00	0,42	0,00	1,04	0,47	0,00	0,00	0,00
	Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,92	0,39	1,05	0,34	2,69	0,56	0,00	0,63	0,00	0,86	0,74	0,00	0,47	0,00	1,69	1,34	0,00	0,43	1,04	0,47	0,47	0,00	1,61
	Liczba osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z OPS z powodu potrzeby ochrony	0,35	0,00	0,80	1,02	0,40	0,00	4,00	0,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Najwięcej problemów społecznych skumulowanych jest w mieście Łosice na Osiedlu Sienkiewicza (88% ogółu problemów: 15 z 17). Podobnie dużo problemów społecznych występuje na Osiedlu Bialska oraz w miejscowościach Chotycze Kolonia i Niemojki (58%), a także na Osiedlu Międzyrzecka i w miejscowości Woźniki (53%). Sytuacja kryzysowa w sferze społecznej wynika, m.in. z bezrobocia, przestępczości oraz sytuacji wymagających udzielania świadczeń pomocy społecznej mieszkańcom. Najmniej problemów ze sfery społecznej zdiagnozowano na Osiedlach Zdrowa i Żeromskiego oraz w miejscowości Meszki (17%). Na poniższym rysunku został przedstawiony obszar problemowy Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 24 Obszar Miasta i Gminy Łosice z zaznaczonymi obszarami, w których zidentyfikowano problemy w sferze społecznej (wg. liczby problemów)

Źródło: opracowanie własne

4.2 Sfera gospodarcza

Analiza sfery gospodarczej na terenie Miasta i Gminy Łosice jest ważna w kontekście planowanych działań w ramach procesu rewitalizacji. Przeanalizowano obszar przedsiębiorczości w Mieście i Gminie Łosice. Podczas diagnozy sfery gospodarczej w Mieście i Gminie Łosice wzięto pod uwagę trzy wskaźniki, tj. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG w przeliczeniu na 100 mieszkańców, liczba nowo zarejestrowanych firm w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców oraz liczba zamkniętych i zawieszonych działalności w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Rozwój gospodarczy Miasta i Gminy Łosice, uzależniony jest od aktywności społeczeństwa. Poprzez aktywność społeczeństwa, podczas wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz określenia wskaźników, rozumie się liczbę zarejestrowanych nowopowstających podmiotów gospodarczych występujących na wyznaczonym terenie.

Gospodarka Miasta i Gminy Łosice bazuje na małych przedsiębiorstwach, lokalnych podmiotach gospodarczych, jednak ich rodzaj i liczba jest niewystarczająca, dlatego dla wielu mieszkańców miejscem pracy są zakłady i firmy usytuowane w Siedlcach oraz w innych pobliskich dużych miastach.

Stan kryzysowy danej jednostki może wynikać również z niskiego poziomu przedsiębiorczości. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej zależy głównie od potencjału kapitału ludzkiego w zakresie prowadzenia działalności indywidualnej, ale także jest wypadkową takich zmiennych jak lokalizacja czy wsparcie władz samorządowych w sferze rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.

Wartości wskaźnika, tj. zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG w przeliczeniu na 100 mieszkańców były niższe od średniej dla całej gminy (8,04) w mieście Łosice na osiedlu Sienkiewicza oraz we wszystkich pozostałych miejscowościach, co świadczy o małej liczbie podmiotów gospodarczych oraz większym natężeniu problemu na tych obszarach.

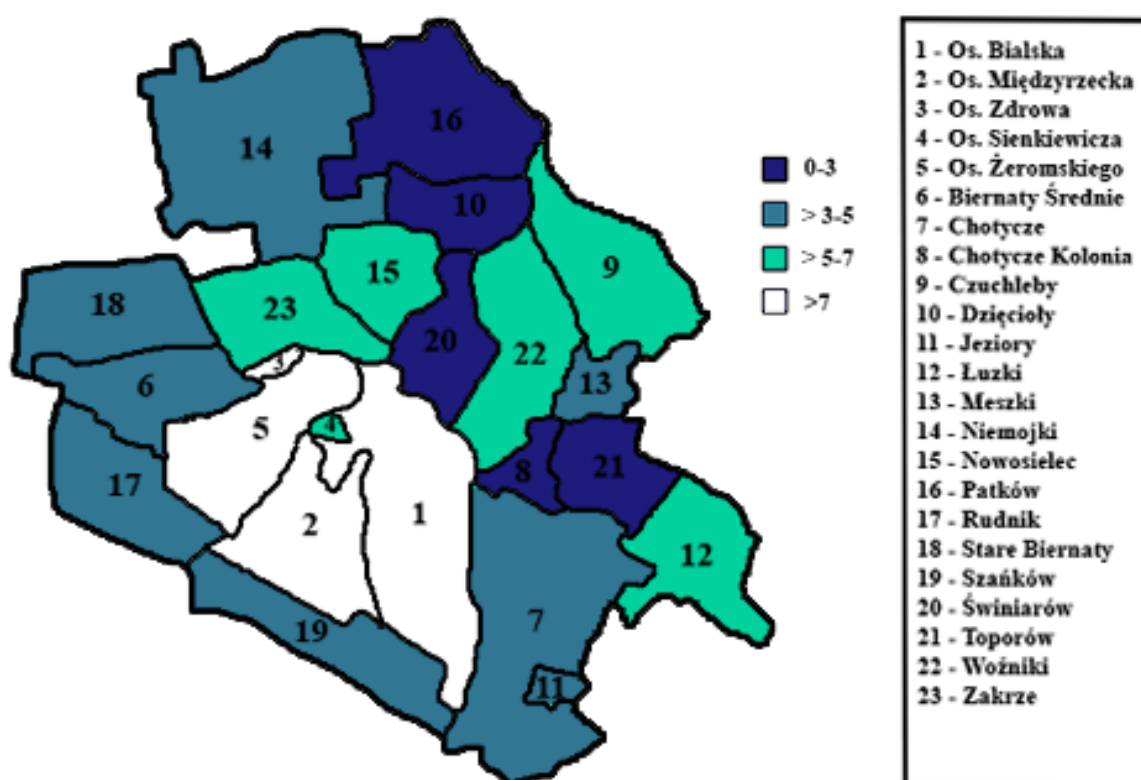
Tabela 29 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG w przeliczeniu na 100 mieszkańców wg danych z 2021r.

Lp.	Obszar	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	15,94
2	Osiedle Międzyrzecka	10,04
3	Osiedle Zdrowa	8,74
4	Osiedle Sienkiewicza	5,70
5	Osiedle Żeromskiego	9,98
6	Biernaty Średnie	4,00
7	Chotycze	4,06
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	5,60
10	Dzięcioły	1,47
11	Jeziory	4,17
12	Łuzki	5,66
13	Meszki	4,10
14	Niemojki	3,99
15	Nowosielec	6,71
16	Patków	2,95
17	Rudnik	3,83
18	Stare Biernaty	4,66

19	Szańków	3,79
20	Świniarów	0,93
21	Toporów	2,27
22	Woźniki	6,45
23	Zakrze	5,76
Miasto i Gmina Łosice		8,04

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 25 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

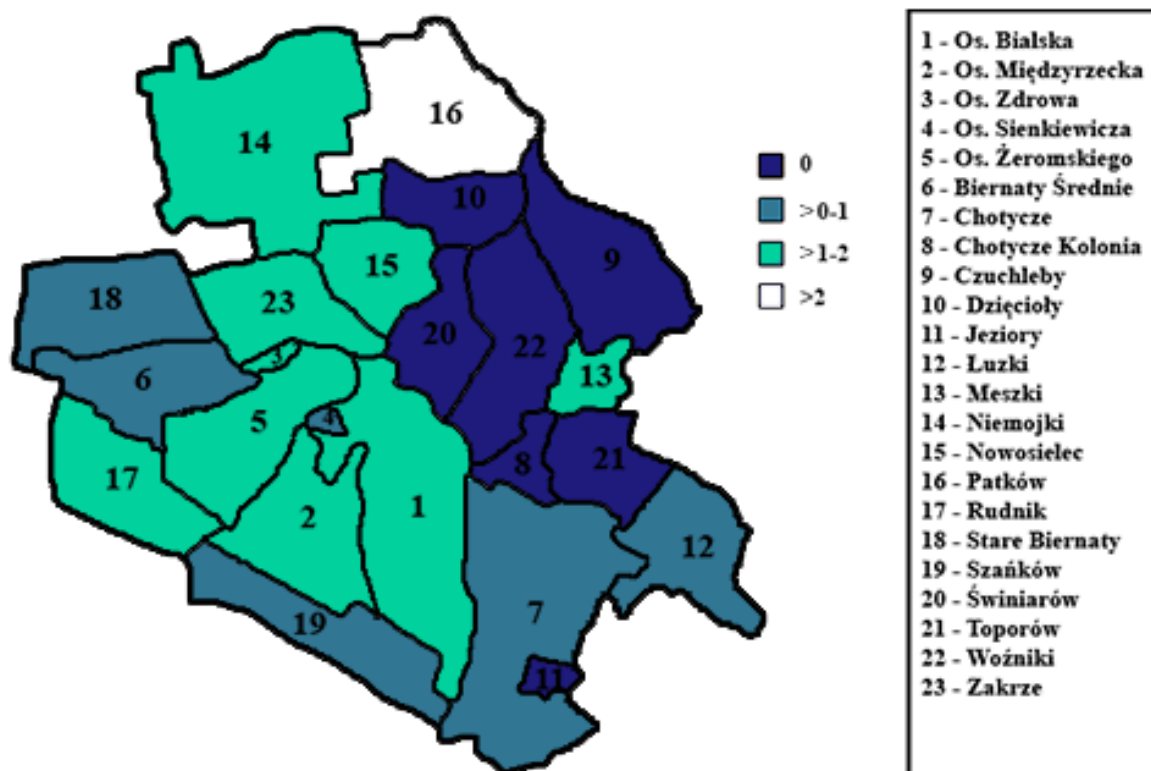
W 2021 roku w sołectwie Patków zarejestrowano największą liczbę nowych podmiotów gospodarczych w CEIDG (2,95). Niższe wartości wskaźnika anizeli wartość dla całej gminy (1,19) odnotowano w mieście Łosice na osiedlu Sienkiewicza oraz w miejscowościach Biernaty Średnie, Chotycze, Chotycze Kolonia, Czuchleby, Dzięcioły, Jezioro, Łuzki, Stare Biernaty, Szańków, Świniarów, Toporów i Woźniki. Oznacza to, że wymienione obszary charakteryzują się małą liczbą bądź brakiem nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEIDG w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Tabela 30 Liczba nowo zarejestrowanych firm w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców za okres 2019-2021

Lp.	Obszar	Liczba nowo zarejestrowanych firm w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	1,80
2	Osiedle Międzyrzecka	1,23
3	Osiedle Zdrowa	1,25
4	Osiedle Sienkiewicza	0,79
5	Osiedle Żeromskiego	1,43
6	Biernaty Średnie	1,00
7	Chotycze	0,31
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,00
10	Dzięcioły	0,00
11	Jezioro	0,00
12	Łuzki	0,94
13	Meszki	1,64
14	Niemojki	1,21
15	Nowosielec	1,34
16	Patków	2,95
17	Rudnik	1,28
18	Stare Biernaty	0,52
19	Szańków	0,95
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	0,00
23	Zakrze	1,82
	Miasto i Gmina Łosice	1,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 26 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba nowo zarejestrowanych firm w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

W okresie 2019-2021 na obszarze Miasta i Gminy Łosice zamknięto/zawieszono łącznie 142 działalności gospodarcze w CEIDG. W Łosicach na osiedlach Bialska (3,52), Zdrowa (1,59) i Żeromskiego (1,83) oraz w miejscowościach Jezioro (4,17) i Szańków (1,42) liczba nowopowstałych firm w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców była na wyższym poziomie niż średnia dla Miasta i Gminy Łosice (1,31).

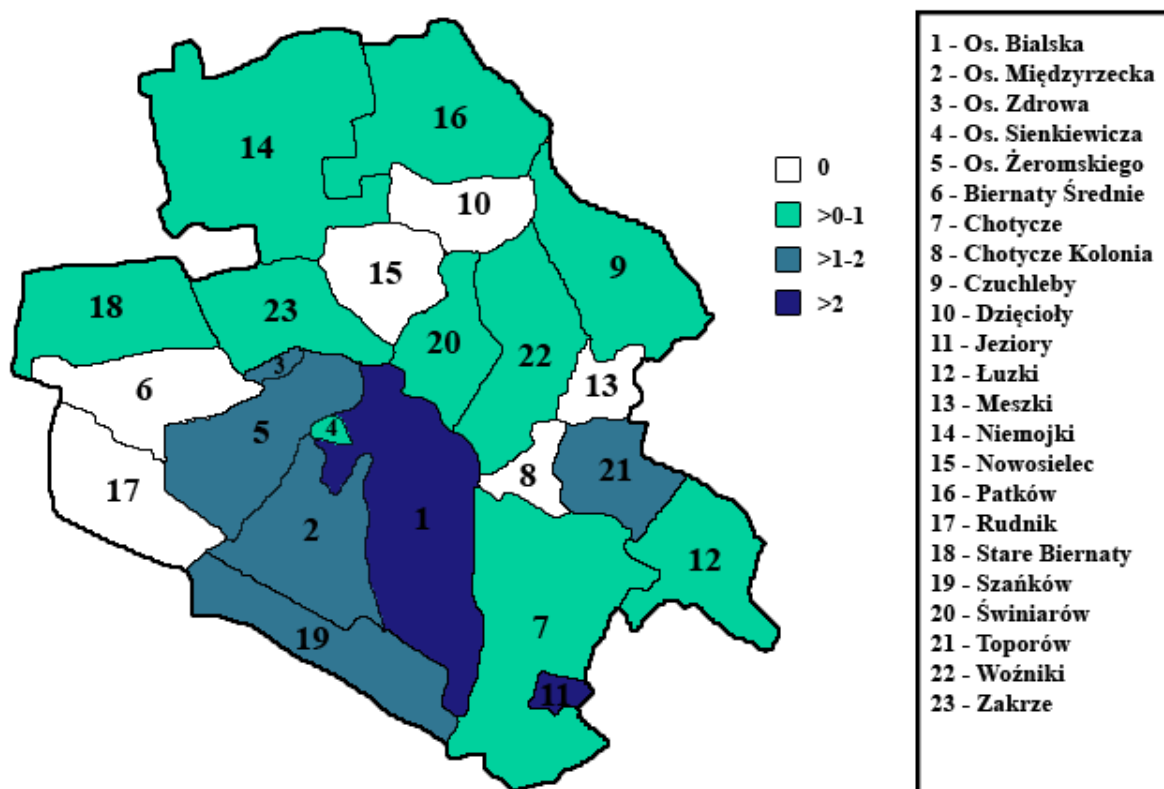
Tabela 31 Liczba zamkniętych i zawieszonych działalności w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców za okres 2019-2021

Lp.	Obszar	Liczba zamkniętych i zawieszonych działalności w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	3,52
2	Osiedle Międzyrzecka	1,17
3	Osiedle Zdrowa	1,59
4	Osiedle Sienkiewicza	0,79
5	Osiedle Żeromskiego	1,83
6	Biernaty Średnie	0,00
7	Chotycze	0,31
8	Chotycze Kolonia	0,00

9	Czuchleby	0,43
10	Dzięcioły	0,00
11	Jeziory	4,17
12	Łuzki	0,47
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	0,12
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,84
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	0,52
19	Szańków	1,42
20	Świniarów	0,93
21	Toporów	1,14
22	Woźniki	0,81
23	Zakrze	0,91
Lp.	Miasto i Gmina Łosice	1,31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 27 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba zamkniętych i zawieszonych działalności w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Analiza wykazała, iż wyższy jest poziom wskaźnika działalności zawieszonych i zamkniętych niż działalności nowopowstałych na 100 mieszkańców, co wskazuje na konieczność działań wspierających przedsiębiorców, aby byli w stanie kontynuować założoną działalność gospodarczą.

Podsumowanie sfery gospodarczej

Do analizy sfery gospodarczej wykorzystano trzy wskaźniki. Wartości poszczególnych analizowanych wskaźników z podziałem na obszary Miasta i Gminy Łosice przedstawiono w poniższej tabeli. Kolorem czerwonym zaznaczono podobszary, w których zaobserwowano występowanie danego problemu, tzn. wartość wskaźnika była niekorzystna w stosunku do ogólnej wartości dla Miasta i Gminy Łosice.

Tabela 32 Wartości analizowanych wskaźników dotyczących sfery gospodarczej z podziałem na obszary Miasta i Gminy Łosice

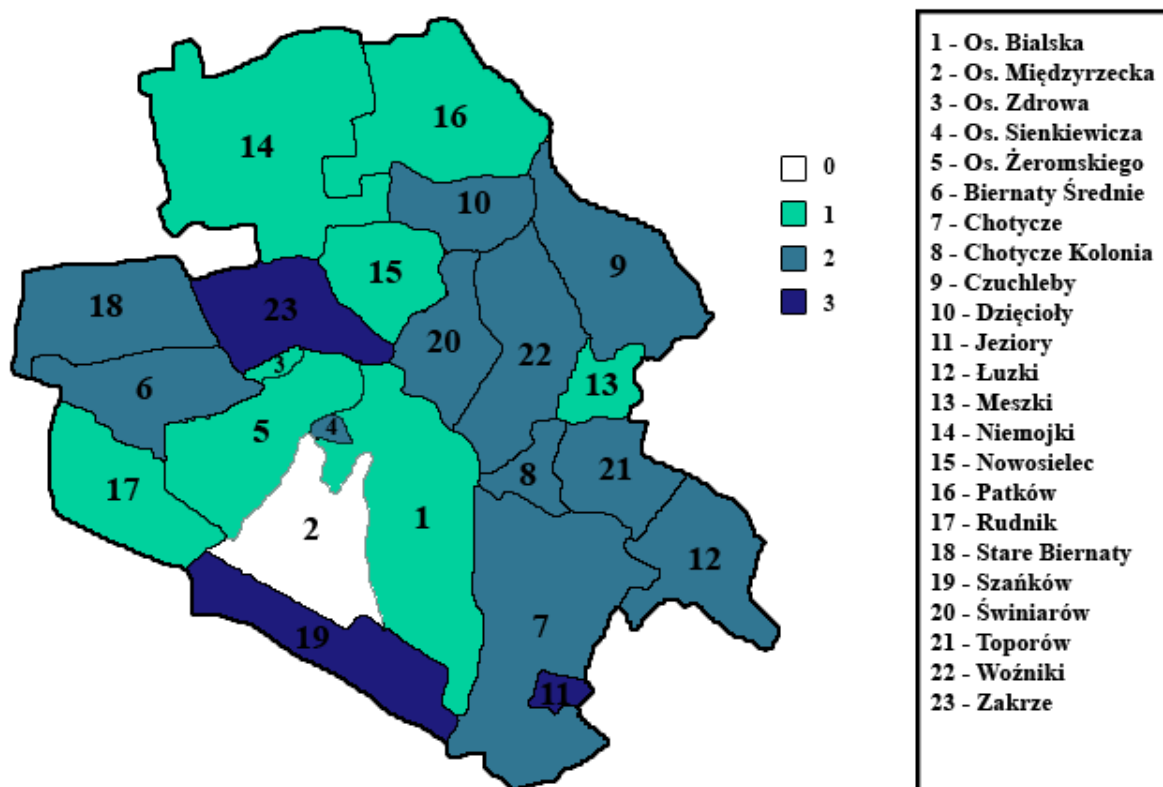
Sfera	Kategoria	Wskaźnik	G	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
			Miasto i Gmina	Osiedle Białska	Osiedle Międzyrzecka	Osiedle Zdrowa	Osiedle Sienkiewicza	Osiedle Żeromskiego	Biernaty Średnie	Chotycze	Chotycze Kolonia	Czuchleby	Dzięcioły	Jeziory	Łuzki	Meszki	Niemojki	Nowosielec	Patków	Rudnik	Stare Biernaty	Szańków	Świnarów	Toporów	Wesoła	
GOSPODARCZA	Stopień przedsiębiorczości i kondycja lokalnych przedsiębiorstw	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG w przeliczeniu na 100 mieszkańców	8,04	15,94	10,04	8,74	5,70	9,98	4,00	4,06	0,00	5,60	1,47	4,17	5,66	4,10	3,99	6,71	2,95	3,83	4,66	3,79	0,93	2,27	6,00	
		Liczba nowo zarejestrowanych firm w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,19	1,80	1,23	1,25	0,79	1,43	1,00	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,94	1,64	1,21	1,34	2,95	1,28	0,52	0,95	0,00	0,00	0,00
		Liczba zamkniętych i zawieszonych działalności w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,31	3,52	1,17	1,59	0,79	1,83	0,00	0,31	0,00	0,43	0,00	4,17	0,47	0,00	0,12	0,00	0,84	0,00	0,52	1,42	0,93	1,14	0,00	0,00
	RAZEM			1	0	1	2	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1	1	1	1	2	3	2	2	0	

Źródło: opracowanie własne

W miejscowościach Jezioro i Szańków zdiagnozowano najwięcej problemów gospodarczych (3 na 3 wskaźniki dla ww. obszarach są niekorzystne w stosunku do ogólnej wartości dla Miasta i Gminy Łosice).

2 z 3 problemów zdiagnozowano w 11 badanych obszarach, a w 9 obszarach 1 z 3 problemów. Jedynie na Osiedlu Międzyrzecka nie zdiagnozowano problemów sfery gospodarczej. Na poniższym rysunku zostały przedstawione obszary problemowe zdiagnozowane w niniejszej sferze.

Rysunek 28 Obszar Miasta i Gminy Łosice z zaznaczonymi obszarami, w których zidentyfikowano problemy w sferze gospodarczej (wg. liczby problemów)

Źródło: opracowanie własne

4.3 Sfera środowiskowa

Analiza sfery środowiskowej terenu Miasta i Gminy Łosice pozwoli na określenie kondycji środowiskowej diagnozowanego obszaru. Sytuacja środowiska ma znaczący wpływ na jakość życia mieszkańców Miasta i Gminy Łosice oraz stanowi o atrakcyjności i potencjale danego obszaru. W obrębie Miasta i Gminy Łosice znajdują się takie obszary, które wymagają zdecydowanej interwencji w zakresie ochrony środowiska.

Sfera środowiskowa w Mieście i Gminie Łosice zdiagnozowana została na podstawie analizy liczby tradycyjnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych, ilości materiałów zawierających azbest oraz liczby zamontowanych instalacji OZE.

Standardy jakości środowiska

Najbardziej odczuwalnym aspektem oceny jakości środowiska jest jakość powietrza. Duże znaczenie ma tzw. niska emisja, czyli emisja gazów i pyłów emitowanych przez tradycyjne źródła ciepła opalane węglem, gazem, olejem.

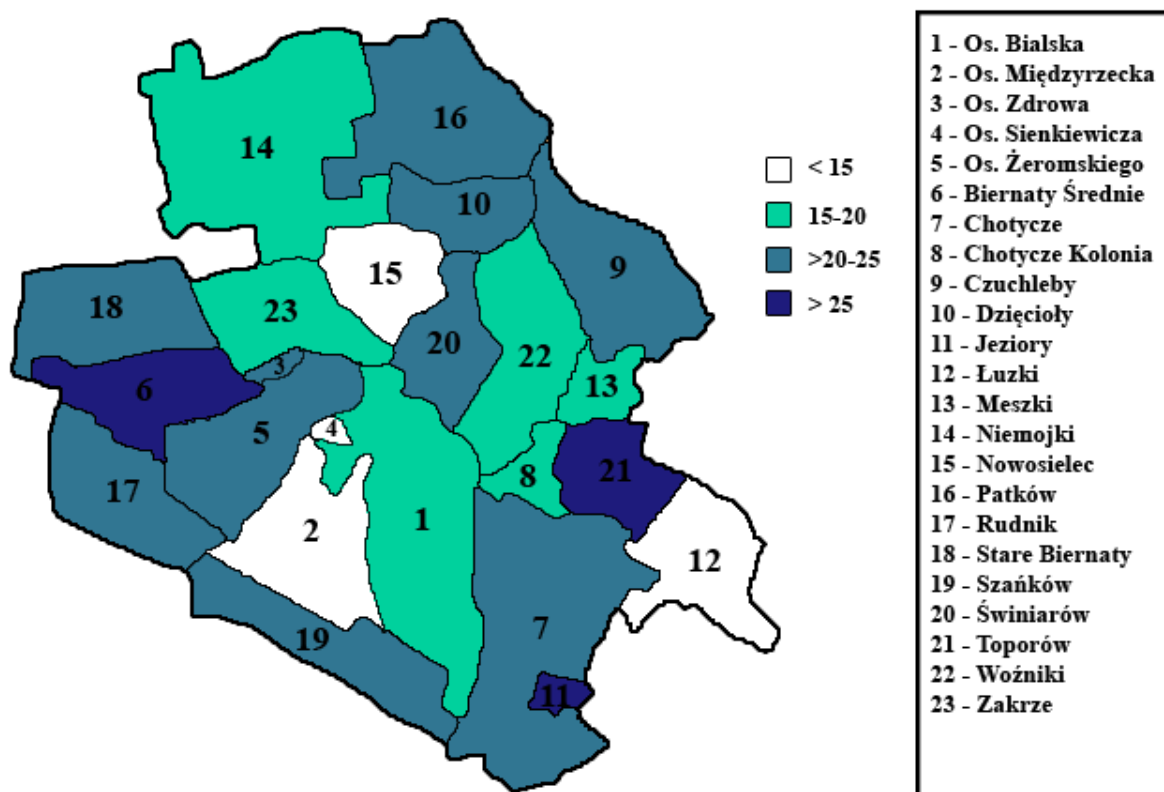
Najwięcej tradycyjnych źródeł ciepła w przeliczeniu na 100 mieszkańców występuje na terenie miejscowości: Jeziory (29,17), Biernaty Średnie (29,00) oraz Toporów (28,41). Średnia w tych miejscowościach najbardziej odbiega od średniej Miasta i Gminy Łosice wynoszącej 17,30. Natomiast najlepszą sytuację i najmniejszą liczbę tradycyjnych źródeł ciepła w przeliczeniu na 100 mieszkańców zaobserwowano na terenie Osiedla Sienkiewicza (7,91), Osiedla Międzyrzecka (12,32) oraz w miejscowości Nowosielec (10,74).

Tabela 33 Liczba tradycyjnych źródeł ciepła w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba tradycyjnych źródeł ciepła w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	17,42
2	Osiedle Międzyrzecka	12,32
3	Osiedle Zdrowa	22,25
4	Osiedle Sienkiewicza	7,91
5	Osiedle Żeromskiego	21,13
6	Biernaty Średnie	29,00
7	Chotycze	20,94
8	Chotycze Kolonia	17,95
9	Czuchleby	20,69
10	Dzięcioły	21,32
11	Jeziory	29,17
12	Łuzki	14,15
13	Meszki	19,67
14	Niemojki	15,96
15	Nowosielec	10,74
16	Patków	21,10
17	Rudnik	21,70
18	Stare Biernaty	20,21
19	Szańków	22,27
20	Świniarów	24,77
21	Toporów	28,41
22	Woźniki	15,32
23	Zakrze	18,79
	Miasto i Gmina	17,30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 29 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba tradycyjnych źródeł ciepła w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Kondycja środowiskowa Miasta i Gminy Łosice zależy również od ilości instalacji odnawialnych źródeł energii występujących na tym terenie. Najwięcej odnawialnych źródeł energii zamontowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców znajduje się w miejscowości Zakrze (2,12) i Osiedlu Zdrowa (0,91). Instalacje OZE nie występują na terenie miejscowości: Biernaty Średnie, Chotycze Kolonia, Czuchleby, Dziecioły, Jezioro, Łuzki, Niemojki, Nowosielec, Patków, Rudnik, Stare Biernaty, Szańków, Świniarów, Toporów i Woźniki.

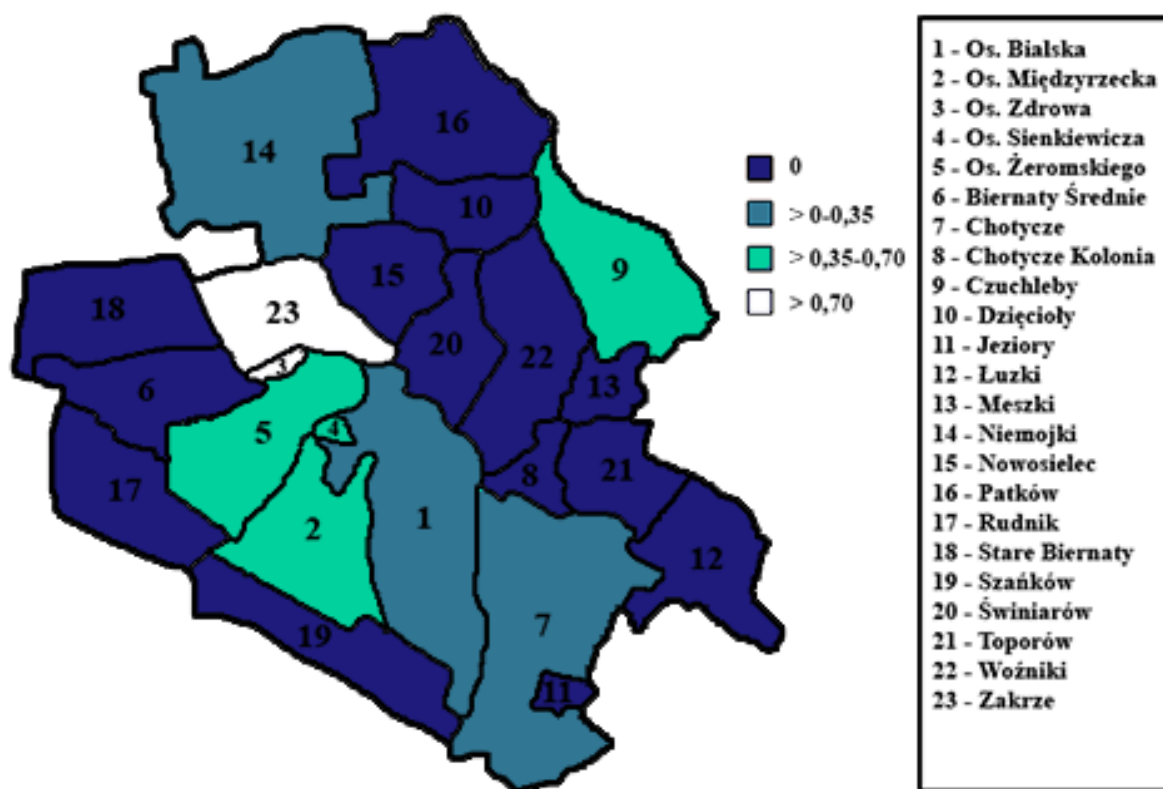
Tabela 34 Liczba OZE (energia cieplna) w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba OZE (energia cieplna) w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,23
2	Osiedle Międzyrzecka	0,49
3	Osiedle Zdrowa	0,91
4	Osiedle Sienkiewicza	0,40
5	Osiedle Żeromskiego	0,36
6	Biernaty Średnie	0,00

7	Chotycze	0,31
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,43
10	Dzięcioły	0,00
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	0,00
13	Meszek	0,00
14	Niemojki	0,24
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,00
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	0,00
23	Zakrze	2,12
	Miasto i Gmina	0,39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 30 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba OZE (energia ciepła) w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska

Uciążliwym problemem na terenie Miasta i Gminy Łosice jest także występowanie w istniejących budynkach dużej ilości azbestu, wymagającego utylizacji. Dotyczy to nie tylko domów mieszkalnych i budynków gospodarczych, ale także budynków użyteczności publicznej.

Do diagnozy sfery ochrony środowiska przeanalizowano ilość materiałów zawierających azbest. Zdecydowanie największa ilość materiałów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Łosice znajduje się w miejscowości Biernaty Średnie (ponad 23 % całego azbestu Miasta i Gminy Łosice tj. 17,55 Mg azbestu). Tym samym ilość materiałów zawierających azbest w przeliczeniu na 100 mieszkańców jest tu najwyższa i wynosi aż 1 170.

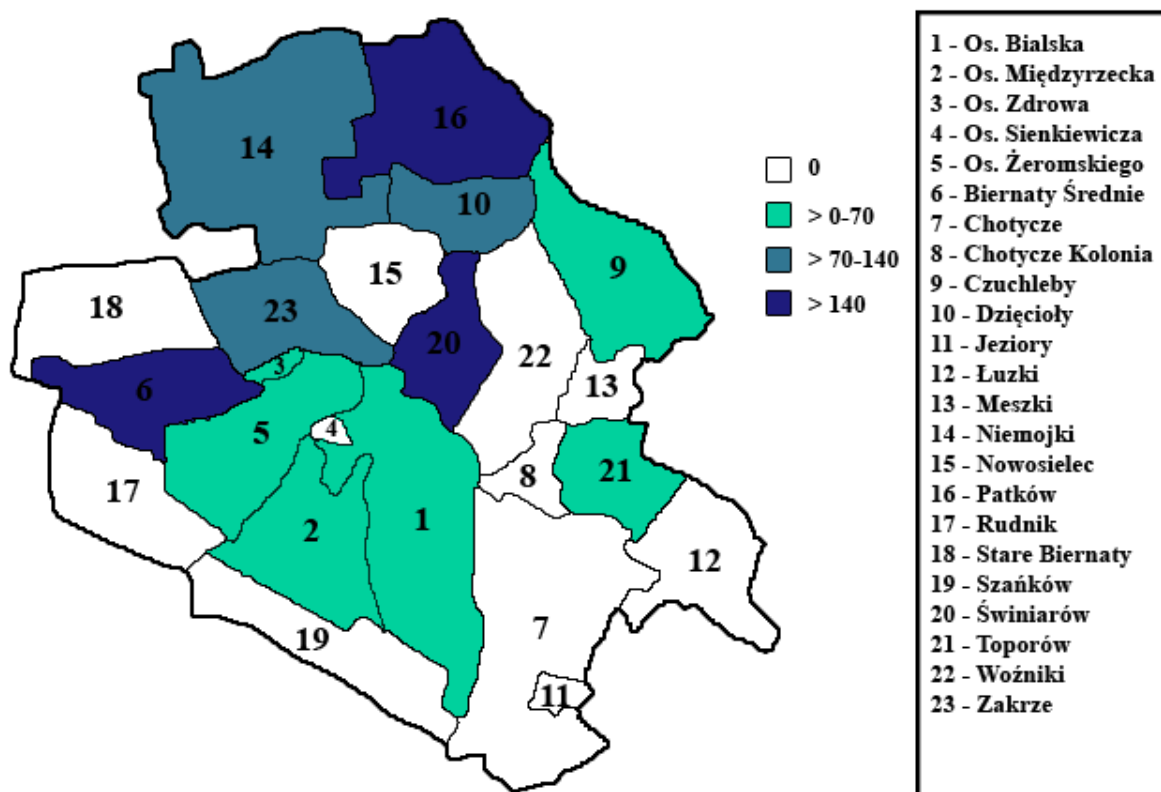
Wartości średnie dla Miasta i Gminy Łosice (45,38) przekroczone są również w miejscowości Świniarów (252,34) oraz Patków (194,09). Problemu z występowaniem materiałów azbestowych nie zdiagnozowano na obszarze Osiedla Sienkiewicza, a także w miejscowości: Chotycze, Chotycze Kolonia, Jezioro, Łuzki, Meszki, Nowosielec, Rudnik, Stare Biernaty, Szanów i Woźniki.

Tabela 35 Ilość materiałów zawierających azbest (m²) w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Ilość materiałów zawierających azbest (m ²) w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	45,63
2	Osiedle Międzyrzecka	7,39
3	Osiedle Zdrowa	57,89
4	Osiedle Sienkiewicza	0,00
5	Osiedle Żeromskiego	3,82
6	Biernaty Średnie	1 170,00
7	Chotycze	0,00
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	64,66
10	Dzięcioły	102,94
11	Jezioro	0,00
12	Łuzki	0,00
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	93,71
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	194,09
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	252,34
21	Toporów	68,18
22	Woźniki	0,00
23	Zakrze	96,97
	Miasto i Gmina	45,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 31 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: ilość materiałów zawierających azbest (m^2) w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Gospodarka odpadami

Ze względu na dysponowanie wyłącznie zagregowanymi danymi dotyczącymi całego Miasta i Gminy Łosice nie było możliwe wydzielenie wskaźnika dotyczącego liczby ton odpadów (zmieszanych, segregowanych ogółem, segregowanych według frakcji, itp.) dla każdej jednostki analitycznej. Tym niemniej w Mieście i Gminie Łosice zdiagnozowano problemy ze sfery środowiskowej dotyczące gospodarki odpadami.

Obecnie funkcjonujący PSZOK w Łosicach posiada znaczne braki infrastrukturalne, które utrudniają odbiór strumienia odpadów komunalnych.

Podsumowanie sfery środowiskowej

Do analizy sfery środowiskowej wykorzystano 3 wskaźniki. Wartości analizy danych ilościowych, tj. liczba tradycyjnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych, liczby zamontowanych instalacji OZE w przeliczeniu na 100 mieszkańców oraz ilości materiałów zawierających azbest przedstawiono w poniższej tabeli. Kolorem czerwonym zaznaczono obszary, których zaobserwowano występowanie danego problemu, tzn. wartość wskaźnika była niekorzystna w stosunku do ogólnej wartości dla Miasta i Gminy Łosice.

Tabela 36 Wartości analizowanych wskaźników dotyczących sfery środowiskowej z podziałem na obszary Miasta i Gminy Łosice

Sfera	Kategoria	Wskaźnik	G	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
			Miasto i Gmina	Osiedle Bialska	Osiedle Międzyrzeczka	Osiedle Zdrowa	Osiedle Sienkiewicza	Osiedle Żeromskiego	Biernaty Średnie	Chotycze	Chotycze Kolonia	Czuchleby	Dziecioły	Jeziory	Łuzki	Mieszki	Niemojki	Nowosielec	Patków	Rudnik	Stare Biernaty	Szańków	Świniarów
ŚRODOWISKOWA	Standardy jakości środowiska	Liczba tradycyjnych źródeł ciepła w przeliczeniu na 100 mieszkańców	17,30	17,42	12,32	22,25	7,91	21,13	29,00	20,94	17,95	20,69	21,32	29,17	14,15	19,67	15,96	10,74	21,10	21,70	20,21	22,27	24,77
		Liczba OZE (energia ciepła) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,39	0,23	0,49	0,91	0,40	0,36	0,00	0,31	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Ilość materiałów zawierających azbest (m ²) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	45,38	45,63	7,39	57,89	0,00	3,82	1170	0,00	0,00	64,66	102,94	0,00	0,00	0,00	93,71	0,00	194,09	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM				3	0	2	0	2	3	2	2	2	3	2	1	2	2	1	3	2	2	2	3

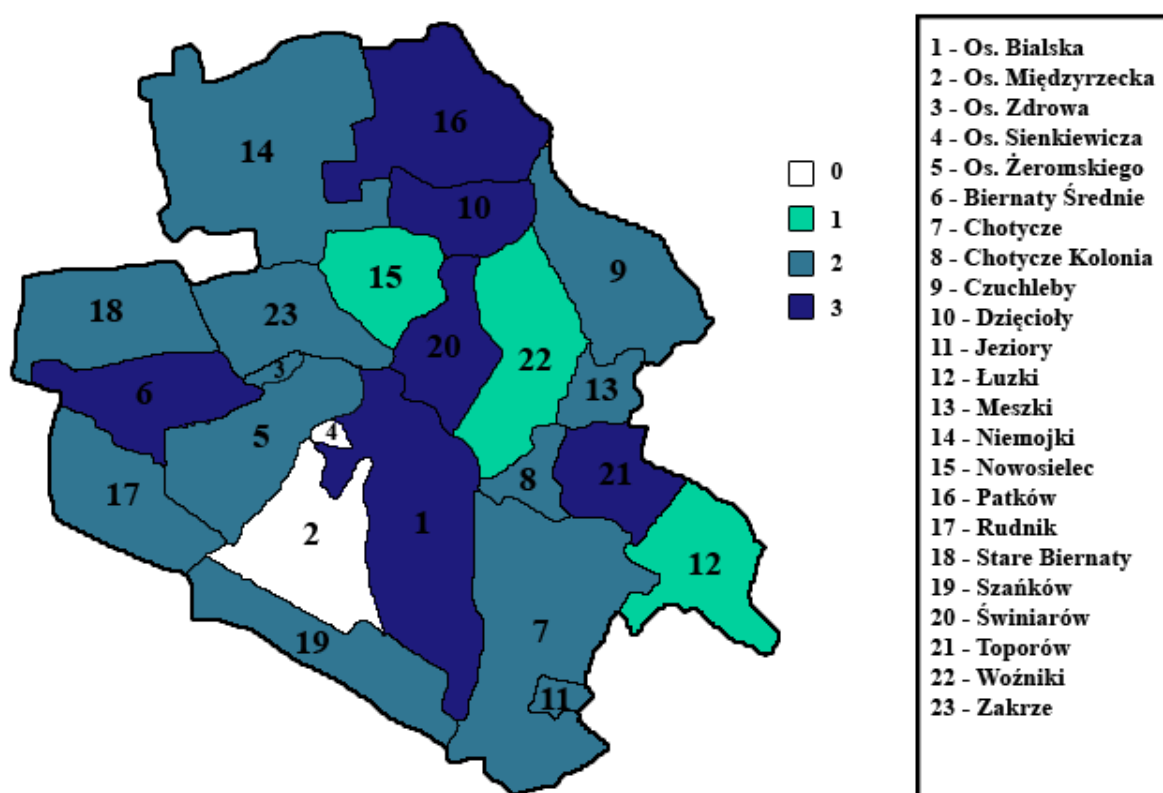
Źródło: opracowanie własne

Z niniejszej analizy wynika, że w mieście Łosice na Osiedlu Bialska oraz w miejscowościach Biernaty Średnie, Dziecioły, Patków, Świniarów i Toporów zdiagnozowano najwięcej problemów środowiskowych (3 na 3 wskaźniki dla ww. obszarach są niekorzystne w stosunku do ogólnej wartości dla Miasta i Gminy Łosice).

2 z 3 problemów zdiagnozowano w 12 badanych obszarach, a w 3 obszarach 1 z 3 problemów. Jedynie na Osiedlach Międzyrzecka i Sienkiewicza nie zdiagnozowano problemów sfery środowiskowej.

Na poniższym rysunku zostały przedstawione obszary problemowe Miasta i Gminy Łosice (wyższe nasycenie koloru świadczy o zdiagnozowanej większej ilości problemów w niniejszej sferze).

Rysunek 32 Obszar Miasta i Gminy Łosice z zaznaczonymi obszarami, w których zidentyfikowano problemy w sferze środowiskowej (wg. liczby problemów)

Źródło: opracowanie własne

4.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Kolejnym krokiem w wyznaczaniu obszaru zdegradowanego było przeprowadzenie analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej. O potencjale i atrakcyjności danego obszaru świadczą warunki przestrzenno-funkcjonalne, mogą one stać się czynnikiem do przyciągania nowych mieszkańców lub potencjalnych inwestorów.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej stan techniczny

Określenie obszarów kryzysowych w tym zakresie dotyczyć będzie wyposażenia w infrastrukturę techniczną, tj. sieć wodociągową i kanalizacyjną, infrastrukturę społeczną, tj. świetlice i obiekty kulturalne, place zabaw, obiekty sportowe, a także w dostępność do oświetlenia ulicznego, chodników, ścieżek rowerowych.

Wartość wskaźnika: ilość przyłączy wodociągowych przypadająca na 100 mieszkańców dla terenu całego Miasta i Gminy Łosice w 2021 roku wyniosła 25,06. Największa ilość przyłączy wodociągowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców znajduje się w miejscowości Chotycze Kolonia (48,72), Biernaty Średnie (41,00) i Chotycze (37,81). Najgorsza sytuacja jest w miejscowościach, w których przyłącze wodociągowe nie występuje tzn. w miejscowości Jezioro i Szańków.

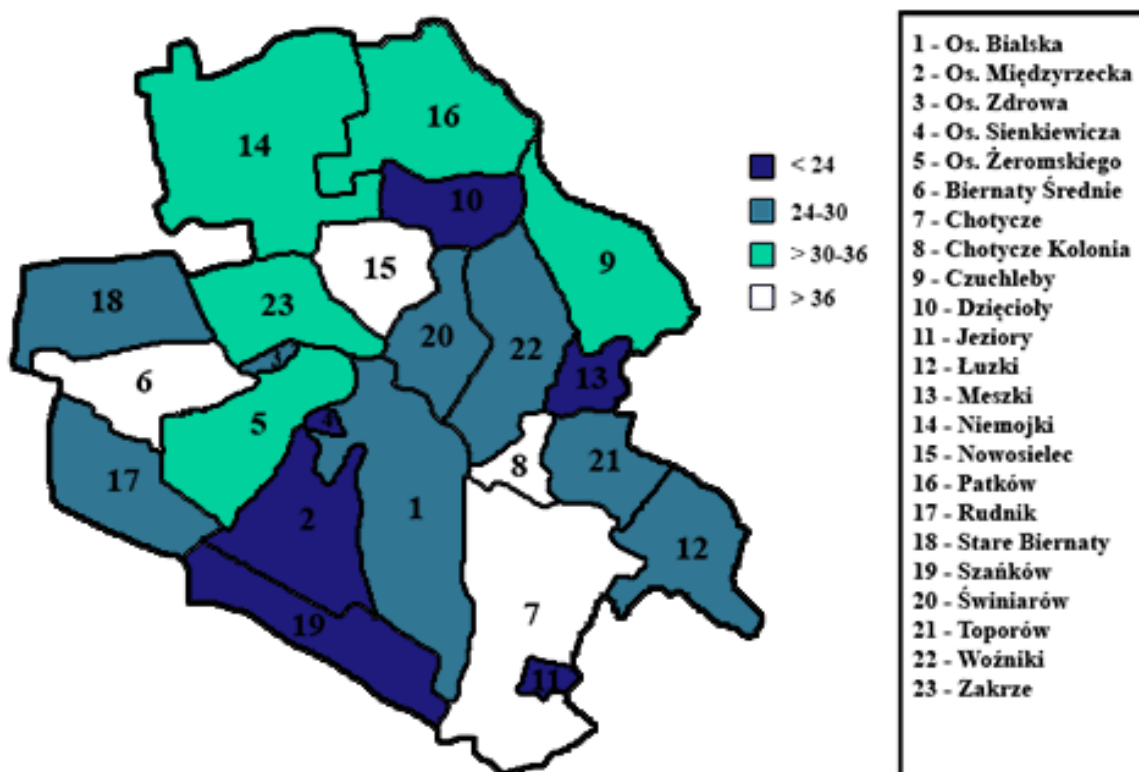
Tabela 37 Ilość przyłączy wodociągowych przypadająca na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Ilość przyłączy wodociągowych przypadająca na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	24,61
2	Osiedle Międzyrzecka	16,93
3	Osiedle Zdrowa	26,79
4	Osiedle Sienkiewicza	9,81
5	Osiedle Żeromskiego	31,62
6	Biernaty Średnie	41,00
7	Chotycze	37,81
8	Chotycze Kolonia	48,72
9	Czuchleby	33,62
10	Dzięcioły	23,53
11	Jezioro	0,00
12	Łuzki	24,53
13	Meszki	34,43
14	Niemojki	33,01
15	Nowosielec	36,24
16	Patków	32,91
17	Rudnik	29,36
18	Stare Biernaty	26,94
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	26,17
21	Toporów	27,27
22	Woźniki	27,42

23	Zakrze	33,94
Miasto i Gmina Łosice		25,06

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 33 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: ilość przyłączy wodociągowych przypadająca na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

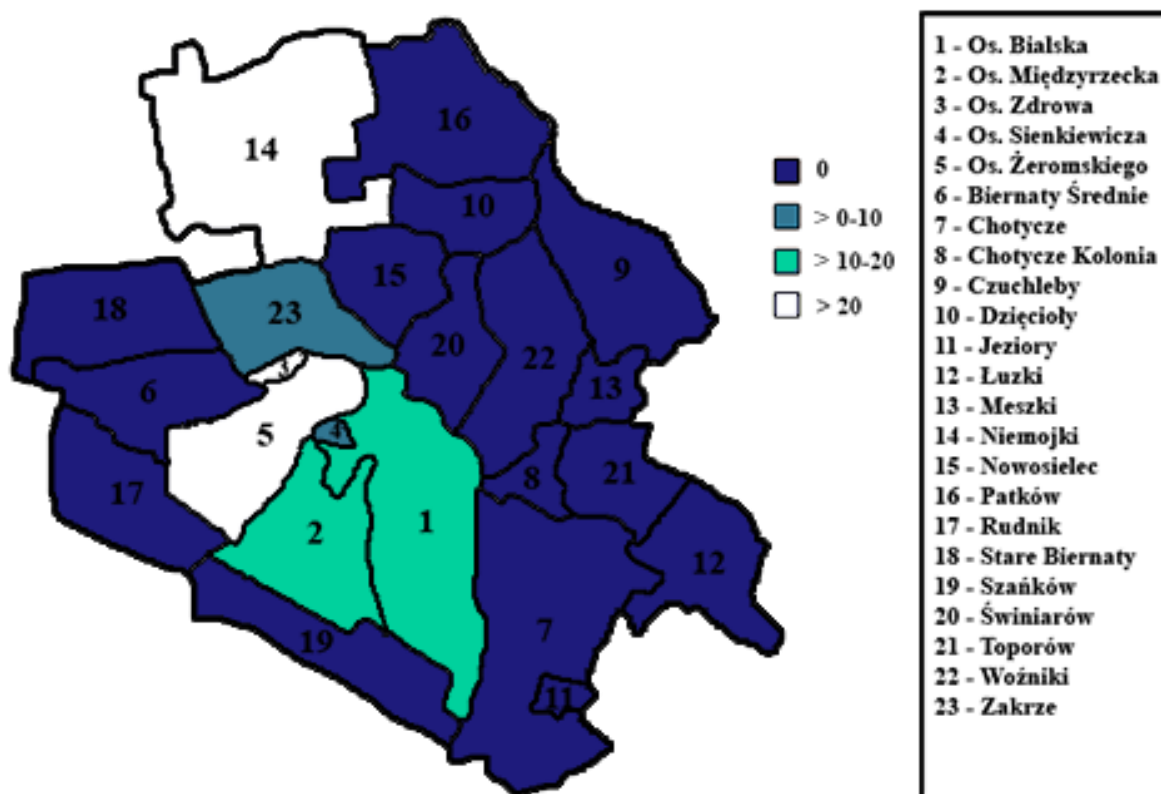
Dużo gorzej przedstawia się wskaźnik skanalizowania w Mieście i Gminie Łosice. Przyłącze do kanalizacji mają z pewnością mieszkańcy miasta Łosice, a ilość przyłączy kanalizacyjnych przypadająca na 100 mieszkańców jest największa na Osiedlu Żeromskiego (27,09). Wśród miejscowości na obszarze wiejskim kanalizacja występuje jedynie w Niemojkach (24,06) oraz Zakrze (5,45). Pozostałe miejscowości nie posiadają kanalizacji, a mieszkańcy korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków.

**Tabela 38 Ilość przyłączy kanalizacyjnych przypadająca na 100 mieszkańców
(wg danych na dzień 31.12.2021 r.)**

Lp.	Obszar	Ilość przyłączy kanalizacyjnych przypadająca na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	19,77
2	Osiedle Międzyrzecka	14,53
3	Osiedle Zdrowa	23,84
4	Osiedle Sienkiewicza	9,18
5	Osiedle Żeromskiego	27,09
6	Biernaty Średnie	0,00
7	Chotycze	0,00
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,00
10	Dzięcioły	0,00
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	0,00
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	24,06
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,00
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	0,00
23	Zakrze	5,45
	Miasto i Gmina Łosice	14,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 34 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: ilość przyłączy kanalizacyjnych przypadająca na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Kluczową kwestią rozwoju społecznego i niwelowania różnic rozwojowych jest zapewnienie infrastruktury spełniającej standardy i umożliwiającej realizację określonych zadań społecznych. Obiekty publiczne podnoszą estetyczne walory Miasta i Gminy Łosice, a wartości przyrodnicze i kulturowe to elementy stanowiące podstawę całego procesu odnowy. Wizerunek przestrzeni publicznych wpływa na mieszkańców motywująco, w przypadku, kiedy żyją w zadbanym i estetycznym otoczeniu. Z założenia mają oni wówczas pozytywne zdanie o mieście/gminie, w której żyją, chętniej angażują się społecznie dbając o własny rozwój, a tym samym zwiększając potencjał społecznościowy gminy.

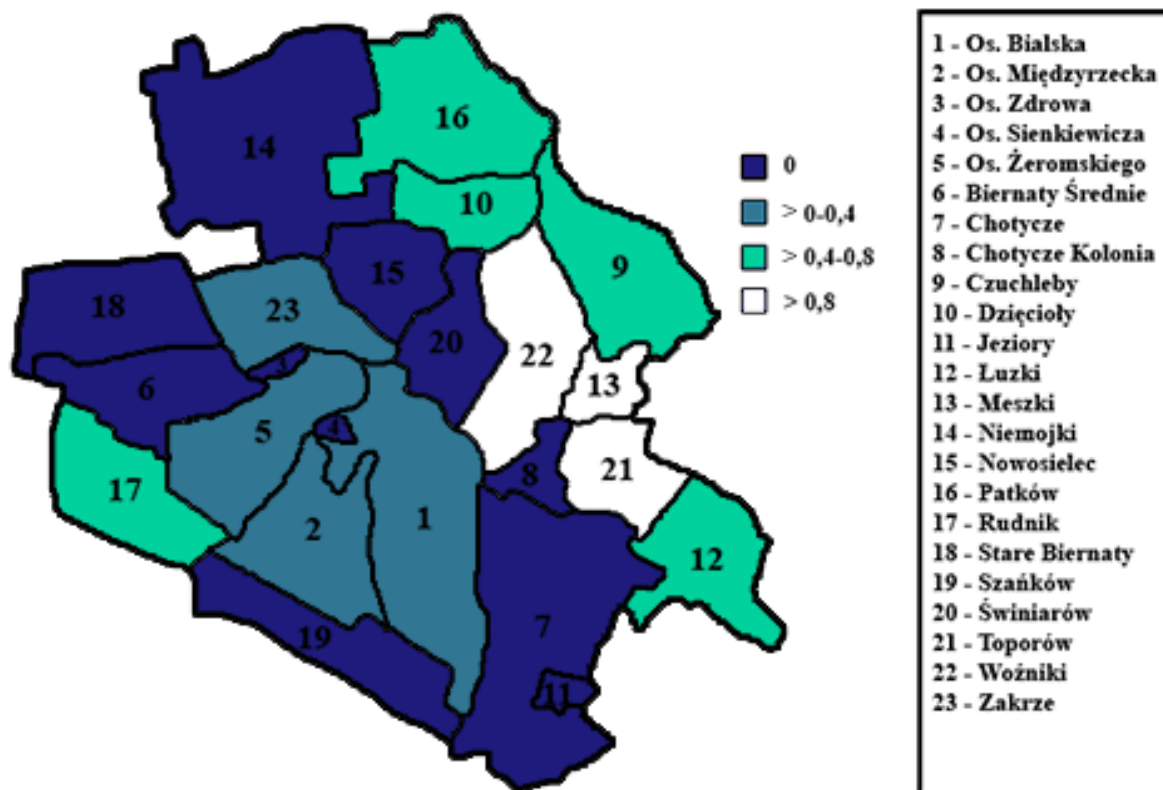
Na terenie Miasta i Gminy Łosice w 2021 roku znajdowało się 15 świetlic i obiektów kulturalnych. Wartość wskaźnika liczba świetlic/ obiektów kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 0,14. Na Osiedlu Zdrowa o Sienkiewicza, a także w miejscowościach Biernaty Średnie, Chotycze, Chotycze Kolonia, Jezioro, Niemojki, Nowosielec, Stare Biernaty, Szańków, Świniarów obiekty te nie występują. Największa ilość świetlic/obektów kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jest w miejscowości Toporów (1,14) oraz Mieszki (0,82).

Tabela 39 Liczba świetlic/obiektów kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba świetlic/obiektów kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,08
2	Osiedle Międzyrzecka	0,12
3	Osiedle Zdrowa	0,00
4	Osiedle Sienkiewicza	0,00
5	Osiedle Żeromskiego	0,15
6	Biernaty Średnie	0,00
7	Chotycze	0,00
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,43
10	Dzięcioły	0,74
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	0,47
13	Meszki	0,82
14	Niemojki	0,00
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,42
17	Rudnik	0,43
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	1,14
22	Woźniki	0,81
23	Zakrze	0,30
	Miasto i Gmina Łosice	0,14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 35 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba świetlic/obiektów kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Na terenie Miasta i Gminy Łosice znajduje się 25 placów zabaw (najwięcej na terenie Miasta). Wartość wskaźnika liczba placów zabaw w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 0,23. W miejscowościach Jeziory, Nowosielec, Stare Biernaty, Szańków, Świniarów obiekty te nie występują. Największa ilość placów zabaw w przeliczeniu na 100 mieszkańców jest w miejscowości Toporów (1,14) oraz Meszki (0,82).

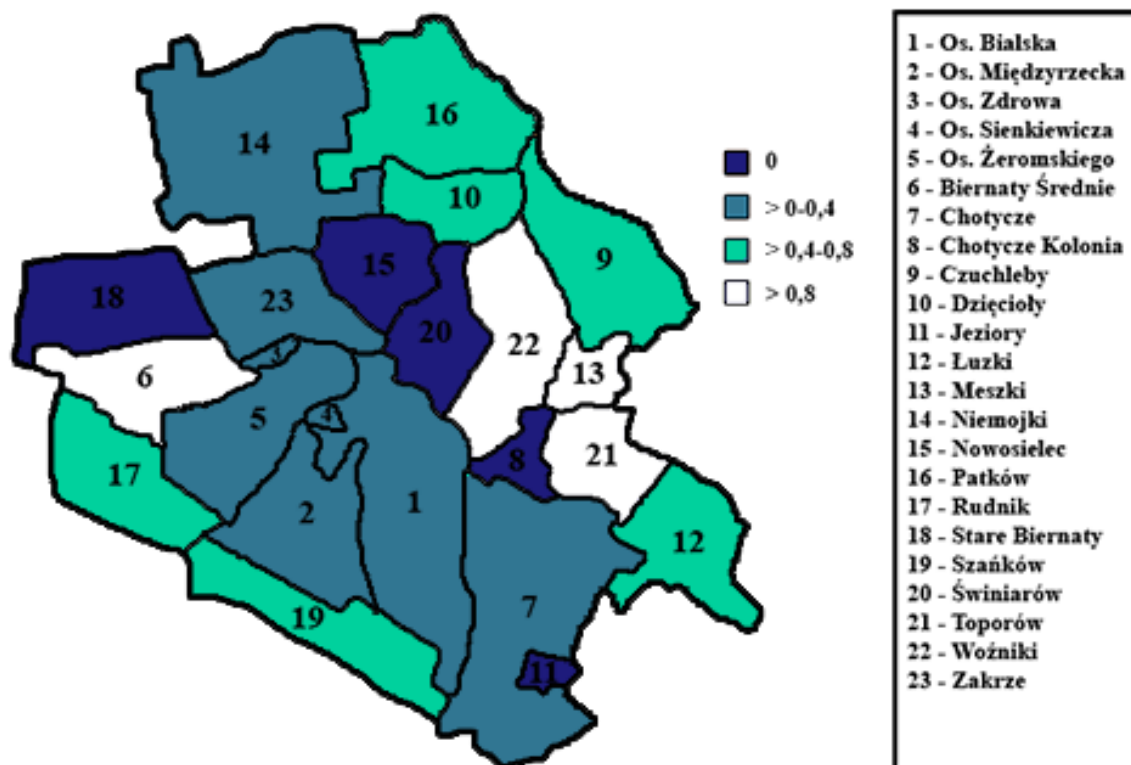
Tabela 40 Liczba placów zabaw w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba placów zabaw w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,16
2	Osiedle Międzyrzecka	0,18
3	Osiedle Zdrowa	0,11
4	Osiedle Sienkiewicza	0,24
5	Osiedle Żeromskiego	0,10
6	Biernaty Średnie	1,00
7	Chotycze	0,31
8	Chotycze Kolonia	0,00

9	Czuchleby	0,43
10	Dzięcioły	0,74
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	0,47
13	Meszki	0,82
14	Niemojki	0,24
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,42
17	Rudnik	0,43
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,47
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	1,14
22	Woźniki	0,81
23	Zakrze	0,30
Miasto i Gmina Łosice		0,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 36 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba placów zabaw w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Na terenie Miasta i Gminy Łosice znajduje się 21 obiektów sportowych (boisk, siłowni i stref aktywności). Średnia wartość liczby obiektów sportowo-rekreacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców dla całego Miasta i Gminy Łosice wynosi 0,20. W miejscowościach Chotycze, Chotycze Kolonia, Czuchleby, Dziecioły, Jezioro, Meszki, Nowosielec, Patków, Rudnik, Stare Biernaty, Szańków, Świniarów, Woźniki obiekty te nie występują. Największa ilość obiektów sportowo-rekreacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jest w miejscowości Biernaty Średnie (3,00) oraz Toporów (2,27).

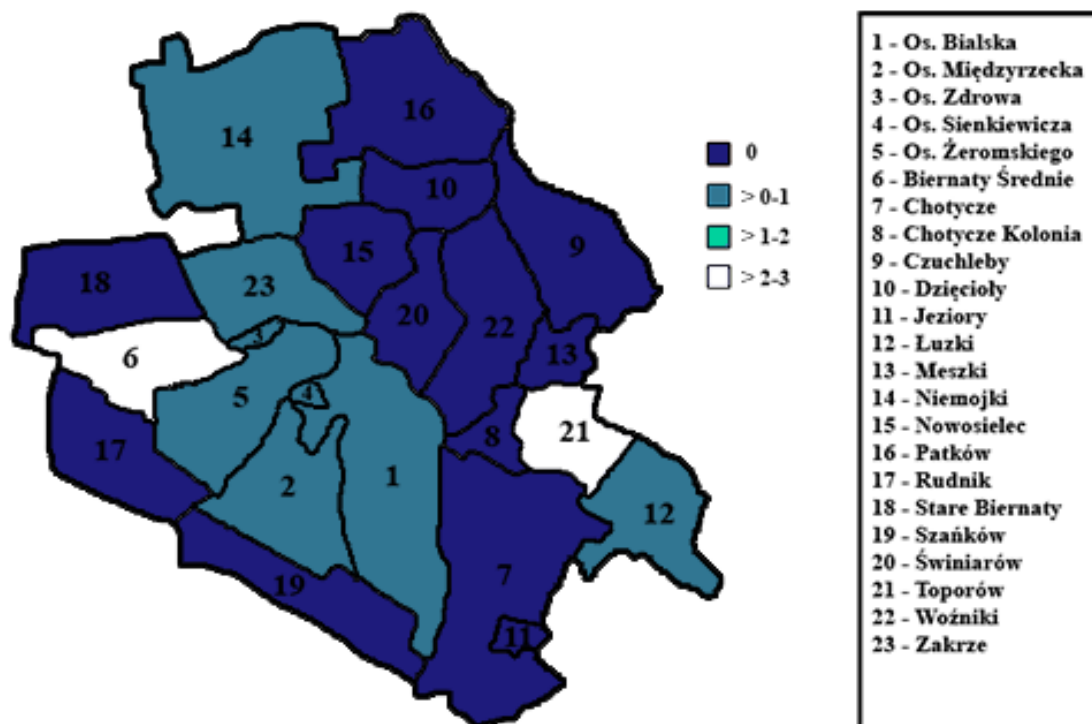
Tabela 41 Liczba obiektów sportowo - rekreacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba obiektów sportowo - rekreacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,08
2	Osiedle Międzyrzecka	0,06
3	Osiedle Zdrowa	0,23
4	Osiedle Sienkiewicza	0,08
5	Osiedle Żeromskiego	0,31

6	Biernaty Średnie	3,00
7	Chotycze	0,00
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,00
10	Dzięcioły	0,00
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	0,47
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	0,24
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,00
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	2,27
22	Woźniki	0,00
23	Zakrze	0,61
	Miasto i Gmina Łosice	0,20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 37 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba obiektów sportowo - rekreacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Na sferę przestrzenno-funkcjonalną wpływ ma również dostępność oświetlenia ulicznego, które poprawia bezpieczeństwo mieszkańców. Średnie procentowe oświetlenie uliczne w Mieście i Gminie Łosice wynosi 87,40 % i jest to dobry wynik. Najlepiej oświetlonymi obszarami (w 100%) są: Osiedle Zdrowa, Osiedle Sienkiewicza, Chotycze Kolonia, Dzięcioły, Jezioro, Łuzki, Mieszki, Niemojki, Nowosielec i Woźniki. Natomiast naj słabiej oświetlone jest Osiedle Bialska w Łosicach (54,23%), miejscowość Szańków (63%), Chotycze (70%), Patków (70%).

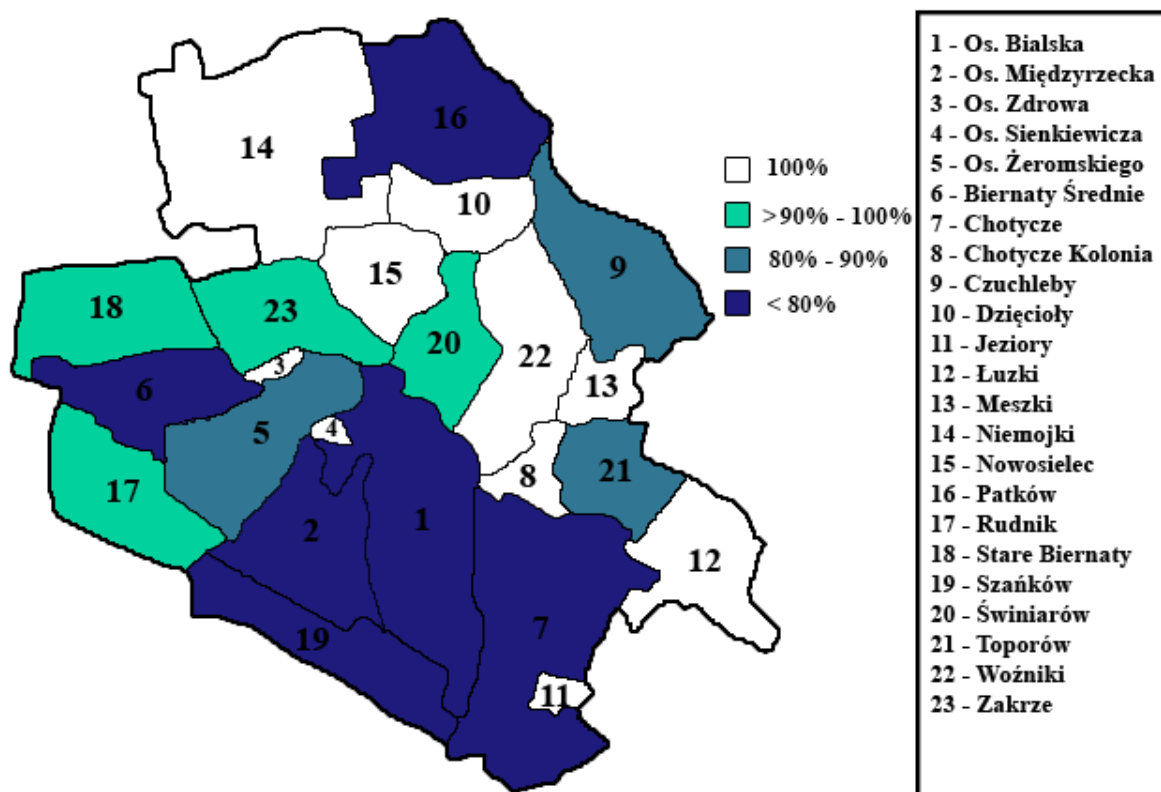
Tabela 42 Dostępność oświetlenia ulicznego w %
(wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Dostępność oświetlenia ulicznego w %
1	Osiedle Bialska	54,23
2	Osiedle Międzyrzecka	76,34
3	Osiedle Zdrowa	100,00
4	Osiedle Sienkiewicza	100,00
5	Osiedle Żeromskiego	81,62
6	Biernaty Średnie	75,00
7	Chotycze	70,00
8	Chotycze Kolonia	100,00

9	Czuchleby	80,00
10	Dzięcioły	100,00
11	Jeziory	100,00
12	Łuzki	100,00
13	Meszki	100,00
14	Niemojki	100,00
15	Nowosielec	100,00
16	Patków	70,00
17	Rudnik	90,00
18	Stare Biernaty	90,00
19	Szańków	63,00
20	Świniarów	90,00
21	Toporów	80,00
22	Woźniki	100,00
23	Zakrze	90,00
Miasto i Gmina Łosice		87,40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 38 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: dostępność oświetlenia ulicznego w %

Źródło: opracowanie własne

W przypadku dostępności chodników średnia dla Miasta i Gminy Łosice wynosi 45,98%. 100% dostępność do chodników mają mieszkańcy Osiedla Sienkiewicza, 90% mieszkańcy miejscowości Nowosielec, Świniarów, Woźniki i Zakrze. Natomiast brak dostępu do chodników mają mieszkańcy miejscowości Biernaty Średnie, Chotycze Kolonia, Dzięcioły, Jeziory, Meszki, Rudnik, Stare Biernaty i Szanów.

Tabela 43 Dostępność chodników w % (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

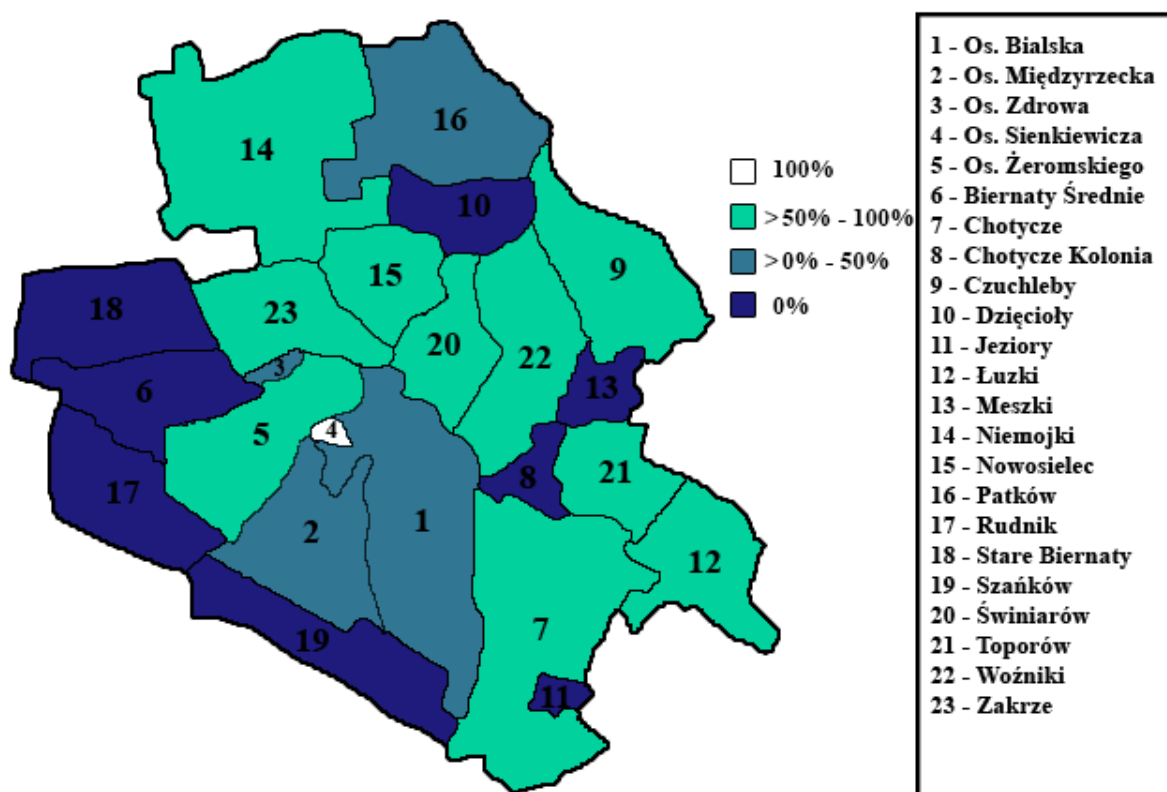
Lp.	Obszar	Dostępność chodników w % ⁴
1	Osiedle Bialska	47,18
2	Osiedle Międzyrzecka	47,39
3	Osiedle Zdrowa	42,84
4	Osiedle Sienkiewicza	100,00
5	Osiedle Żeromskiego	63,85
6	Biernaty Średnie	0,00
7	Chotycze	70,00
8	Chotycze Kolonia	0,00

⁴ Dostępność liczona jako proporcja długości chodnika do długości drogi w danej jednostce analitycznej.

9	Czuchleby	50,00
10	Dzięcioły	0,00
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	70,00
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	84,24
15	Nowosielec	90,00
16	Patków	42,00
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	90,00
21	Toporów	80,00
22	Woźniki	90,00
23	Zakrze	90,00
Miasto i Gmina Łosice		45,98

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 39 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: dostępność chodników w %

Źródło: opracowanie własne

Średnia wielkość dostępności do ścieżek rowerowych dla Miasta i Gminy Łosice wynosi 3,20%, co jest bardzo niską wartością. Największy procentowy dostęp do ścieżek rowerowych mają mieszkańcy Łosic Osiedla Zdrowa (31,07%) i Osiedla Żeromskiego (15,47%). Dostęp do ścieżek rowerowych mają również mieszkańcy miejscowości Niemojki (10%) i Zakrze (10%) oraz w Łosicach mieszkańcy Osiedla Bialska (7,04%). W pozostałych badanych obszarach ścieżki rowerowe nie występują.

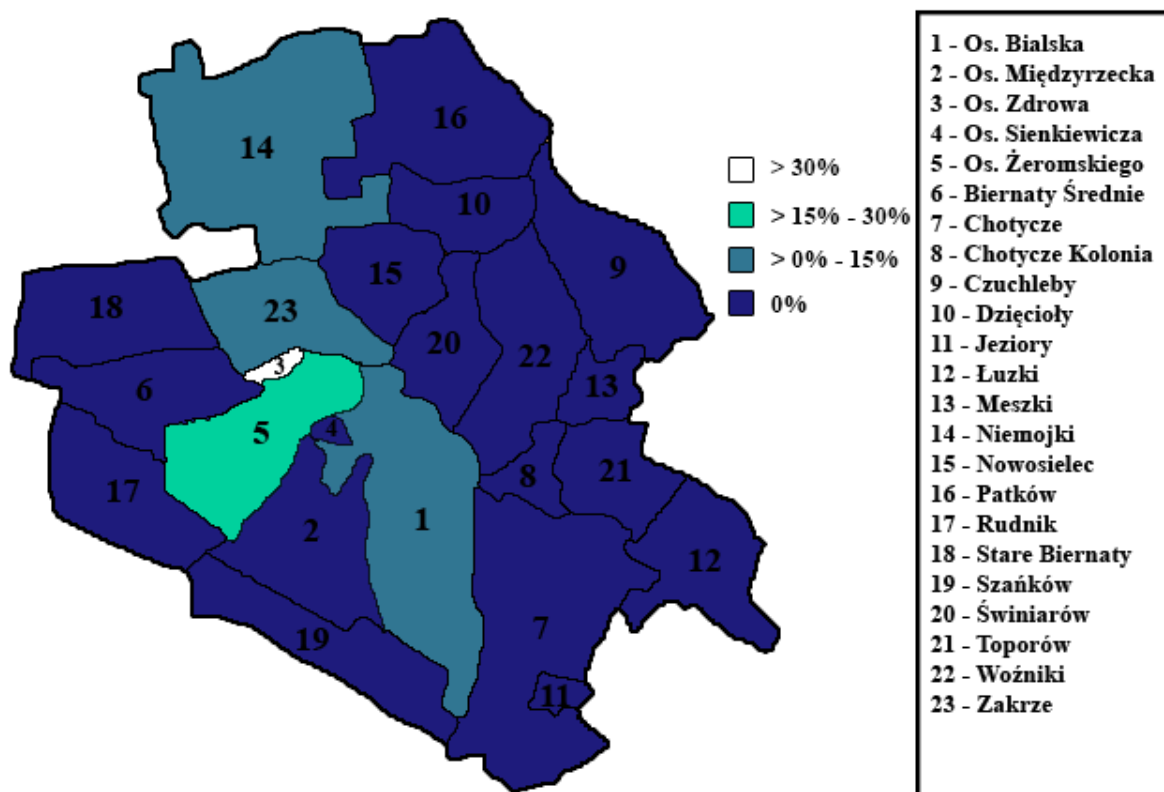
**Tabela 44 Dostępność ścieżek rowerowych w %
(wg danych na dzień 31.12.2021 r.)**

Lp.	Obszar	Dostępność ścieżek rowerowych w % ⁵
1	Osiedle Bialska	7,04
2	Osiedle Międzyrzecka	0,00
3	Osiedle Zdrowa	31,07
4	Osiedle Sienkiewicza	0,00
5	Osiedle Żeromskiego	15,47
6	Biernaty Średnie	0,00
7	Chotycze	0,00
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,00
10	Dzięcioły	0,00
11	Jezioro	0,00
12	Łuzki	0,00
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	10,00
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,00
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	0,00
23	Zakrze	10,00
	Miasto i Gmina Łosice	3,20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

⁵ Dostępność liczona jako proporcja długości ścieżek rowerowych do długości drogi w danej jednostce analitycznej.

Rysunek 40 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: dostępność ścieżek rowerowych w %

Źródło: opracowanie własne

Rozwiązania urbanistyczne do zmieniających się funkcji obszarów

W sferze przestrzennej wskaźnikiem dotyczącym niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru jest wskaźnik liczby wydanych pozwoleń na budowę. Mała liczba wydanych pozwoleń na budowę świadczy o spadku intensywności użytkowania obszaru i niedostosowaniu rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru.

W 2021 roku na obszarze Miasta i Gminy Łosice wydano łącznie 132 pozwolenia na budowę. Liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców dla terenu całego Miasta i Gminy Łosice wynosi 1,22. Dla miasta Łosice – dla Osiedli Bialska, Międzyrzeczka i Sienkiewicza oraz miejscowości Chotycze, Czuchleby, Dzięcioły, Jeziory, Meszki, Niemojki, Patków, Rudnik, Świniarów i Toporów wartości wskaźnika są niższe od średniej dla Miasta i Gminy Łosice, co oznacza małą liczbę wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych obszarów.

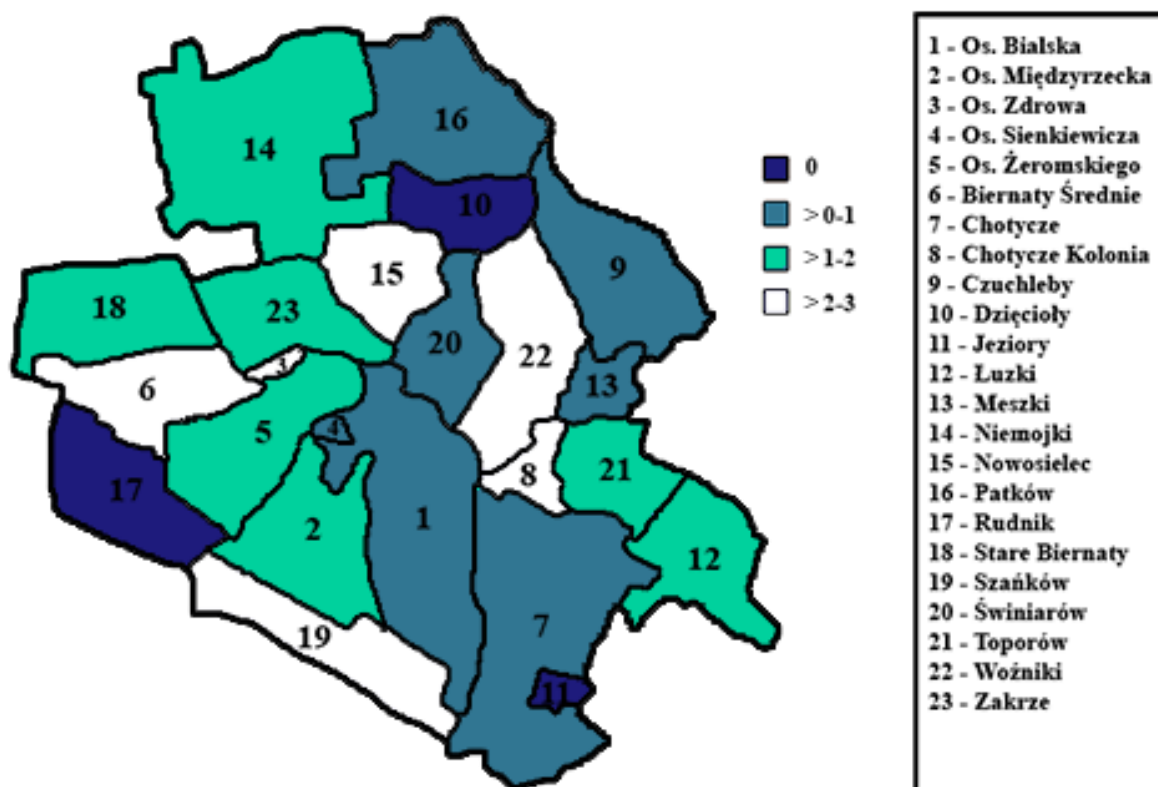
Tabela 45 Liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,78
2	Osiedle Międzyrzeczka	1,05

3	Osiedle Zdrowa	2,50
4	Osiedle Sienkiewicza	0,55
5	Osiedle Żeromskiego	1,43
6	Biernaty Średnie	3,00
7	Chotycze	0,94
8	Chotycze Kolonia	2,56
9	Czuchleby	0,86
10	Dzięcioły	0,00
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	1,42
13	Meszki	0,82
14	Niemojki	1,09
15	Nowosielec	2,01
16	Patków	0,84
17	Rudnik	0,00
18	Stare Biernaty	1,55
19	Szańków	2,84
20	Świniarów	0,93
21	Toporów	1,14
22	Woźniki	2,42
23	Zakrze	1,82
Miasto i Gmina Łosice		1,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 41 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami

Dostępność architektoniczna, cyfrowa oraz informacyjno-komunikacyjna, to dostępność spełniająca wymagania uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień w rozumieniu Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.

Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami jest wyrażone wskaźnikiem: Liczba obiektów stanowiących mienie Miasta i Gminy Łosice niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

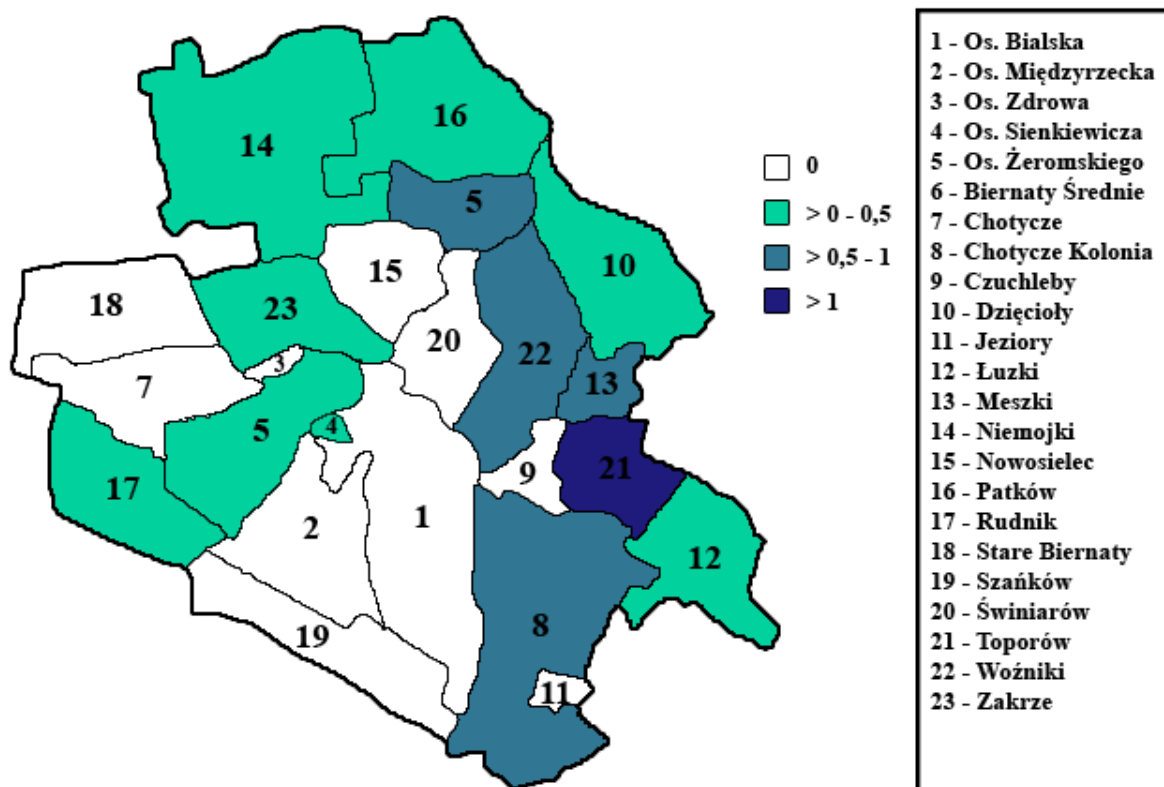
Najwyższa wartość wskaźnika osiągnięto dla miejscowości Toporów (1,14), Meszki (0,82) i Woźniki (0,81). W mieście Łosice najwyższą wartość osiągnięto na Osiedlu Międzyrzecka. Powyższe wyniki świadczą, iż w tych jednostkach znajduje się najwięcej obiektów gminnych wymagających dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Brak takich problemów odnotowano na osiedlu Zdrowa oraz w miejscowościach Biernaty Średnie, Chotycze Kolonia, Jezioro, Nowosielec, Stare Biernaty, Szańków i Świniarów.

Tabela 46 Liczba obiektów stanowiących mienie Miasta i Gminy niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Lp.	Obszar	Liczba obiektów stanowiących mienie Miasta i Gminy niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,16
2	Osiedle Międzyrzecka	0,62
3	Osiedle Zdrowa	0,00
4	Osiedle Sienkiewicza	0,40
5	Osiedle Żeromskiego	0,25
6	Biernaty Średnie	0,00
7	Chotycze	0,63
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,43
10	Dzięcioły	0,74
11	Jezioro	0,00
12	Łuzki	0,47
13	Meszki	0,82
14	Niemojki	0,12
15	Nowosielec	0,00
16	Patków	0,42
17	Rudnik	0,43
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	1,14
22	Woźniki	0,81
23	Zakrze	0,30
Miasto i Gmina Łosice		0,31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 42 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba obiektów stanowiących mienie Miasta i Gminy niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Poziom obsługi komunikacyjnej

Diagnozę infrastruktury komunikacyjnej dokonano poprzez analizę wartości wskaźnika dotyczącej liczby przystanków w przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych obszarów Miasta i Gminy Łosice. Największa ilość przystanków komunikacji w przeliczeniu na 100 mieszkańców jest w miejscowościach Szańków (5,21), Chotycze Kolonia (5,13) oraz Woźniki (4,84) i ich wartość znacznie przekracza wartość średnią dla całego Miasta i Gminy Łosice (0,95). W miejscowości Jeziory stwierdzono brak przystanków komunikacji.

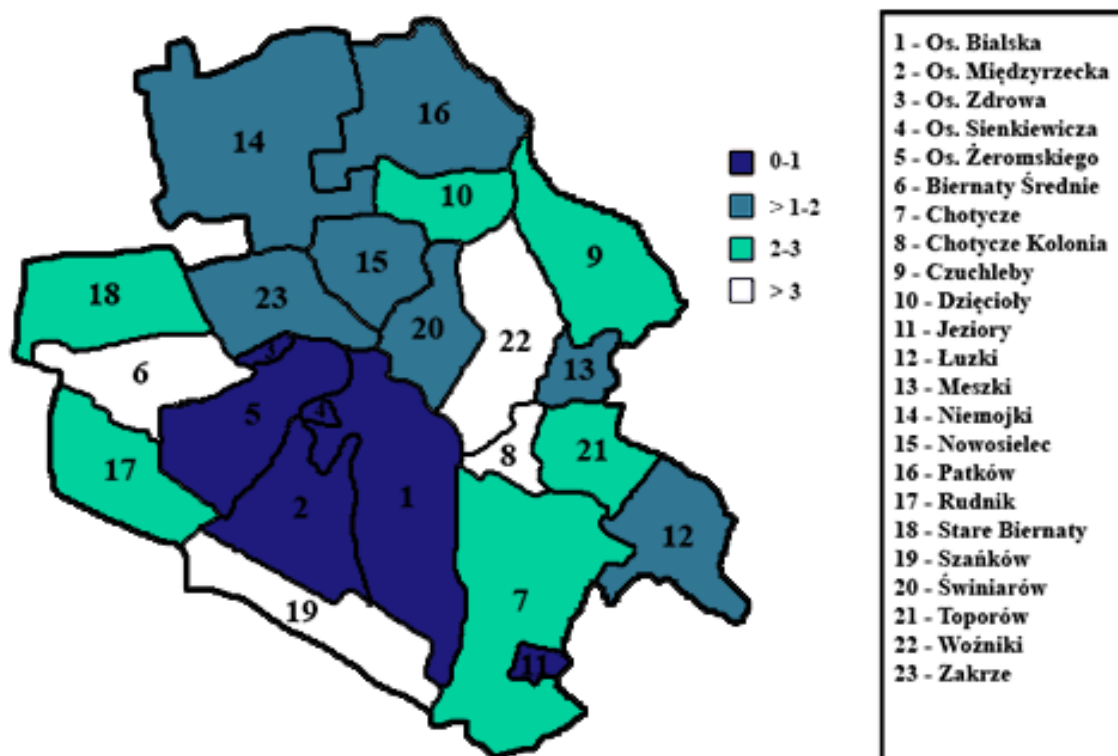
Tabela 47 Liczba przystanków w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba przystanków w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,16
2	Osiedle Międzyrzecka	0,25
3	Osiedle Zdrowa	0,23
4	Osiedle Sienkiewicza	0,08
5	Osiedle Żeromskiego	0,41
6	Biernaty Średnie	4,00

7	Chotycze	2,81
8	Chotycze Kolonia	5,13
9	Czuchleby	2,16
10	Dzięcioły	2,21
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	1,42
13	Meszki	1,64
14	Niemojki	1,69
15	Nowosielec	1,34
16	Patków	1,27
17	Rudnik	2,55
18	Stare Biernaty	2,07
19	Szańków	5,21
20	Świniarów	1,87
21	Toporów	2,27
22	Woźniki	4,84
23	Zakrze	1,82
	Miasto i Gmina Łosice	0,95

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 43 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba przystanków w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

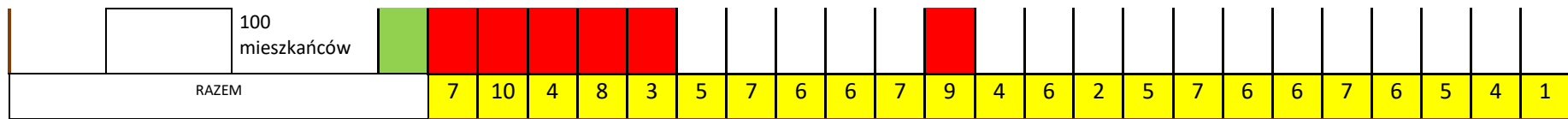
Podsumowanie sfery przestrzenno- funkcjonalnej

Podsumowując powyższe wskaźniki należy stwierdzić, iż w Mieście i Gminie Łosice zdecydowanie brakuje obiektów sportowo-rekreacyjnych, kulturowych, występują braki w dostępie do kanalizacji, a także w wyposażeniu ulic w chodniki dla pieszych i ścieżki rowerowe, co zagraża bezpieczeństwu mieszkańców i utrudnia komunikację. Problemem jest również brak dostosowania obiektów gminnych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Do analizy sfery przestrzenno - funkcjonalnej wykorzystano 11 wskaźników. Wartości poszczególnych analizowanych wskaźników z podziałem na osiedla oraz miejscowości Miasta i Gminy Łosice przedstawiono w poniższej tabeli. Kolorem czerwonym zaznaczono obszary, w których zaobserwowano występowanie danego problemu, tzn. wartość wskaźnika była niekorzystna w stosunku do ogólnej wartości dla Miasta i Gminy Łosice.

Tabela 48 Wartości analizowanych wskaźników dotyczących sfery przestrzenno-funkcjonalnej z podziałem na obszary Miasta i Gminy Łosice

Sfera	Kategoria	Wskaźnik	G	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
			Miasto i Gmina	Osiedle Białska	Osiedle Międzyrzeczka	Osiedle Zdrowa	Osiedle Sienkiewicza	Osiedle Żeromskiego	Biernaty Średnie	Chotycze	Chotycze Kolonia	Czuchleby	Dzięcioły	Jezioro	Łuzki	Meszki	Niemojki	Nowosielec	Patków	Rudnik	Stare Biernaty	Szańków	Świniarów	Toporów	Wozniki	Zakrze		
PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA	Wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej stan techniczny	Ilość przyłączy wodociągowych przypadająca na 100 mieszkańców	25,85	24,61	16,93	26,79	9,81	31,62	41	37,81	48,72	33,62	23,53	0	24,53	34,43	33,01	36,24	32,91	29,36	26,94	0	26,17	27,27	27,42	33,94		
		Ilość przyłączy kanalizacyjnych przypadająca na 100 mieszkańców	14,93	19,77	14,53	23,84	9,18	27,09	0	0	0	0	0	0	0	0	24,06	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5,45
		Liczba świetlic/ obiektów kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,14	0,08	0,12	0	0	0,15	0	0	0	0,43	0,74	0	0,47	0,82	0	0	0,42	0,43	0	0	0	1,14	0,81	0,3		
		Liczba placów zabaw w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,24	0,16	0,18	0,11	0,24	0,1	1	0,31	0	0,43	0,74	0	0,47	0,82	0,24	0	0,42	0,43	0	0,47	0	1,14	0,71	0,3		
		Liczba obiektów sportowo - rekreacyjnych w przeliczeniu	0,2	0,08	0,06	0,23	0,08	0,31	3	0	0	0	0	0	0,47	0	0,24	0	0	0	0	0	0	2,27	0	0,61		

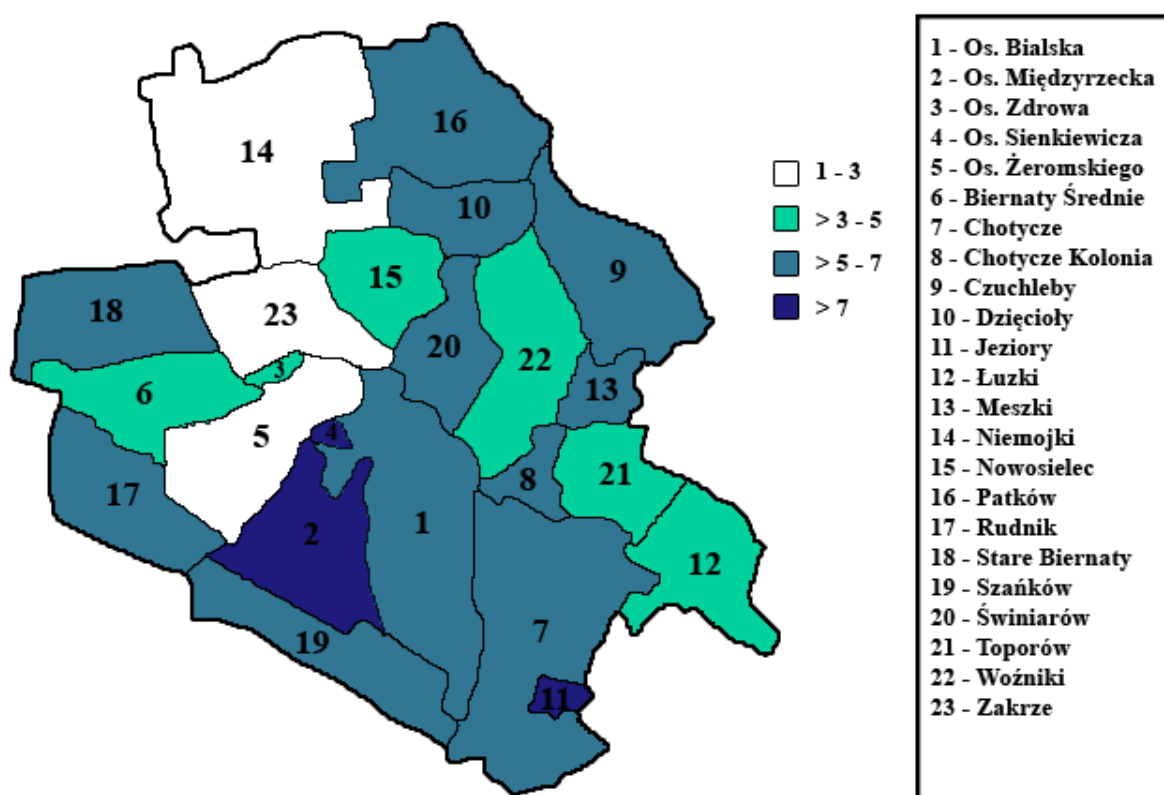

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej problemów przestrzenno-funkcyjnych skumulowanych jest na Osiedlu Międzyrzecka (10 obszarów problemowych) oraz w miejscowości Jezioro (9 obszarów). Podobnie dużo problemów z tej sfery występuje w mieście Łosice na Osiedlu Sienkiewicza (8 obszarów), a także na Osiedlu Bialska oraz w miejscowościach Chotycze, Dziecioty, Patków, Szańków (7 obszarów).

Sytuacja kryzysowa w sferze przestrzenno-funkcyjnej wynika, m.in. z niskiego dostępu bądź całkowitego braku przyłączy wodociągowych, kanalizacji, obiektów kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych. Najmniej problemów ze sfery przestrzenno-funkcyjnej zdiagnozowano w miejscowości Zakrze (1 obszar). Na poniższym rysunku został przedstawiony obszar problemowy Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 44 Obszar Miasta i Gminy Łosice z zaznaczonymi obszarami, w których zidentyfikowano problemy w sferze przestrzenno-funkcyjnej

Źródło: opracowanie własne

4.5 Sfera techniczna

Badany aspekt sfery technicznej, czyli infrastruktura techniczna Miasta i Gminy Łosice umożliwi diagnozę jakości życia mieszkańców oraz precyzyjnie wskaże obszary problemowe, z jakimi boryka się Miasto i Gmina Łosice w tym zakresie.

Degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oceniono na podstawie liczby obiektów zabytkowych, liczby budynków mieszkalnych wymagających

modernizacji/remontu. Dodatkowo uwzględniono wpływ pożarów i innych zjawisk wymagających interwencji Państwowej Straży Pożarnej lub Ochotniczej Straży Pożarnej.

Jednym z analizowanych w sferze zjawisk technicznych wskaźników był udział obiektów zabytkowych w gminie na 100 mieszkańców. Udział taki oddaje równocześnie dwie, istotne z punktu widzenia procesów rewitalizacji kwestie. Pierwszą, ważniejszą z punktu widzenia procesów delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, jest przybliżenie wyzwań jakie stoją przed zagospodarowaniem zabytkowego zasobu, w szczególności w zakresie obiektów kubaturowych. Drugą, jest pozytywny wymiar tego wskaźnika związany z potencjałem wynikającym ze znaczenia zasobu zabytkowego jako jednego z cennych potencjałów, który może być wykorzystany w trakcie planowanej interwencji.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące liczby zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków Miasta i Gminy Łosice w przeliczeniu na 100 mieszkańców. W Łosicach na Osiedlu Zdrowa oraz w miejscowościach Chotycze Kolonia i Dzięcioły nie odnotowano występowania zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. Ponadto w Łosicach na Osiedlach Międzyrzecka, Sienkiewicza i Żeromskiego oraz w miejscowościach Świnarów i Zakrze wartość wskaźnika była niższa od wartości obliczonej dla całej gminy, co świadczy o małej liczbie zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków przypadających na 100 mieszkańców miasta.

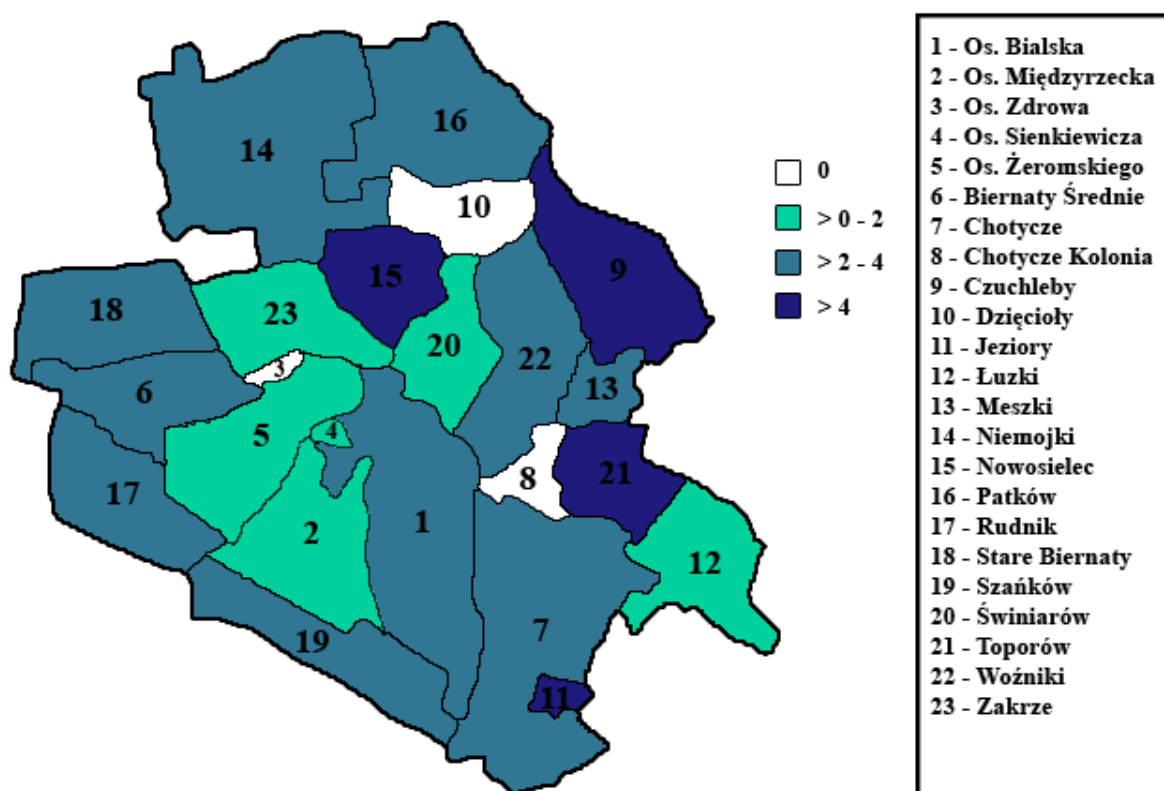
Tabela 49 Liczba obiektów zabytkowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba obiektów zabytkowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	2,66
2	Osiedle Międzyrzecka	0,92
3	Osiedle Zdrowa	0,00
4	Osiedle Sienkiewicza	0,71
5	Osiedle Żeromskiego	0,41
6	Biernaty Średnie	3,00
7	Chotycze	3,13
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	5,17
10	Dzięcioły	0,00
11	Jeziory	4,17
12	Łuzki	1,89
13	Meszki	2,46
14	Niemojki	2,06
15	Nowosielec	5,37
16	Patków	2,95
17	Rudnik	2,98
18	Stare Biernaty	2,07

19	Szańków	2,37
20	Świniarów	1,40
21	Toporów	4,55
22	Woźniki	2,42
23	Zakrze	0,91
Miasto i Gmina Łosice		1,48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 45 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba obiektów zabytkowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

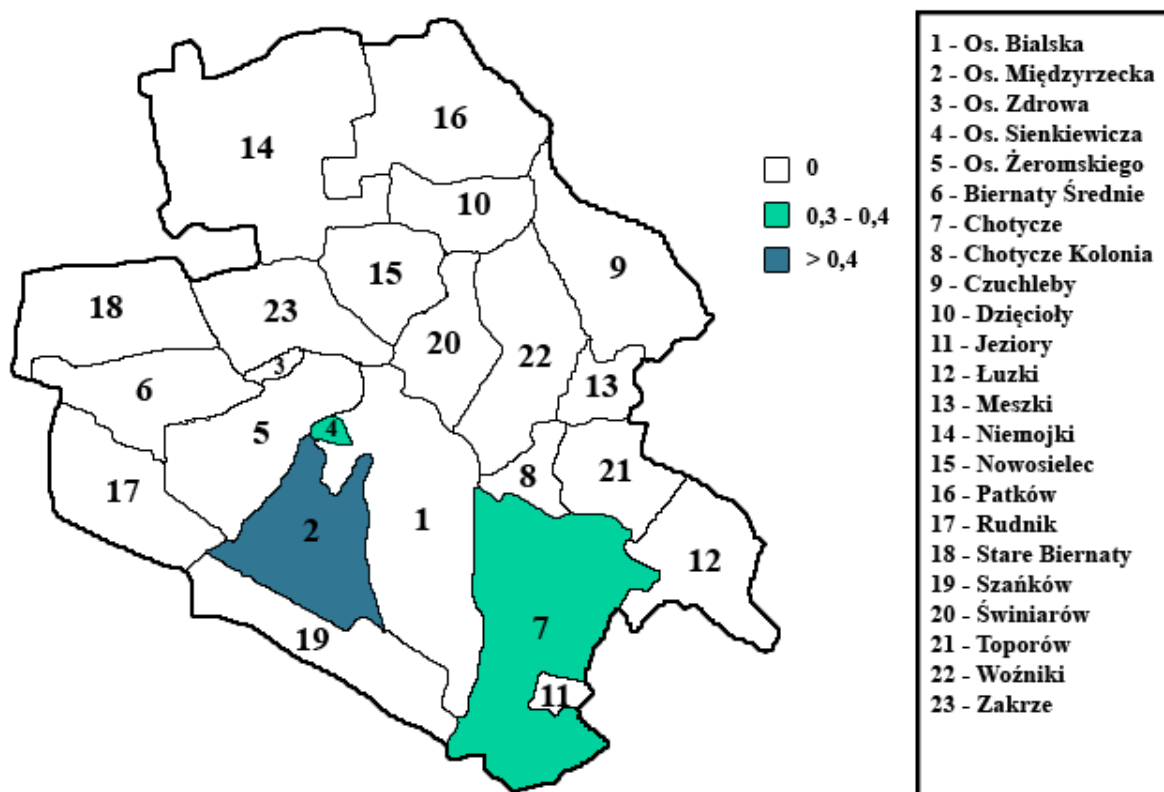
Budynki mieszkalne wymagające modernizacji/remontu na terenie Miasta i Gminy Łosice będące własnością Miasta i Gminy Łosice występują tylko w trzech jednostkach referencyjnych: Osiedle Międzyrzecka, Osiedle Sienkiewicza oraz miejscowość Chotycze. We wszystkich trzech obszarach wskaźnik liczby budynków mieszkalnych wymagających modernizacji/remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców jest wyższy od średniej gminy. W pozostałych obszarach takie budynki nie występują.

Tabela 50 Liczba budynków mieszkalnych wymagających modernizacji/remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Lp.	Obszar	Liczba budynków mieszkalnych wymagających modernizacji/remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	-
2	Osiedle Międzyrzecka	0,49
3	Osiedle Zdrowa	-
4	Osiedle Sienkiewicza	0,40
5	Osiedle Żeromskiego	-
6	Biernaty Średnie	-
7	Chotycze	0,31
8	Chotycze Kolonia	-
9	Czuchleby	-
10	Dzięcioły	-
11	Jeziory	-
12	Łuzki	-
13	Meszki	-
14	Niemojki	-
15	Nowosielec	-
16	Patków	-
17	Rudnik	-
18	Stare Biernaty	-
19	Szańków	-
20	Świniarów	-
21	Toporów	-
22	Woźniki	-
23	Zakrze	-
Miasto i Gmina Łosice		0,13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Łosice.

Rysunek 46 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba budynków mieszkalnych wymagających modernizacji/remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

O poziomie stanu infrastruktury technicznej świadczą również występujące zdarzenia typu pożary i inne interwencje. Pożary bardzo często są skutkiem starych i wadliwych instalacji w budynkach. W 2021 roku na terenie Miasta i Gminy Łosice odnotowano łącznie 52 pożary. Największą liczbę pożarów w tym okresie przypadającą na 100 mieszkańców odnotowano w miejscowości Chotycze Kolonia (10,26). Ponadto w Łosicach na osiedlu Międzyrzeczka oraz w miejscowościach Chotycze, Dziecioły, Łuzki, Niemojki, Nowosielec, Patków, Stare Biernaty i Woźniki liczba pożarów w przeliczeniu na 100 mieszkańców była wyższa od średniej dla całej gminy (0,48).

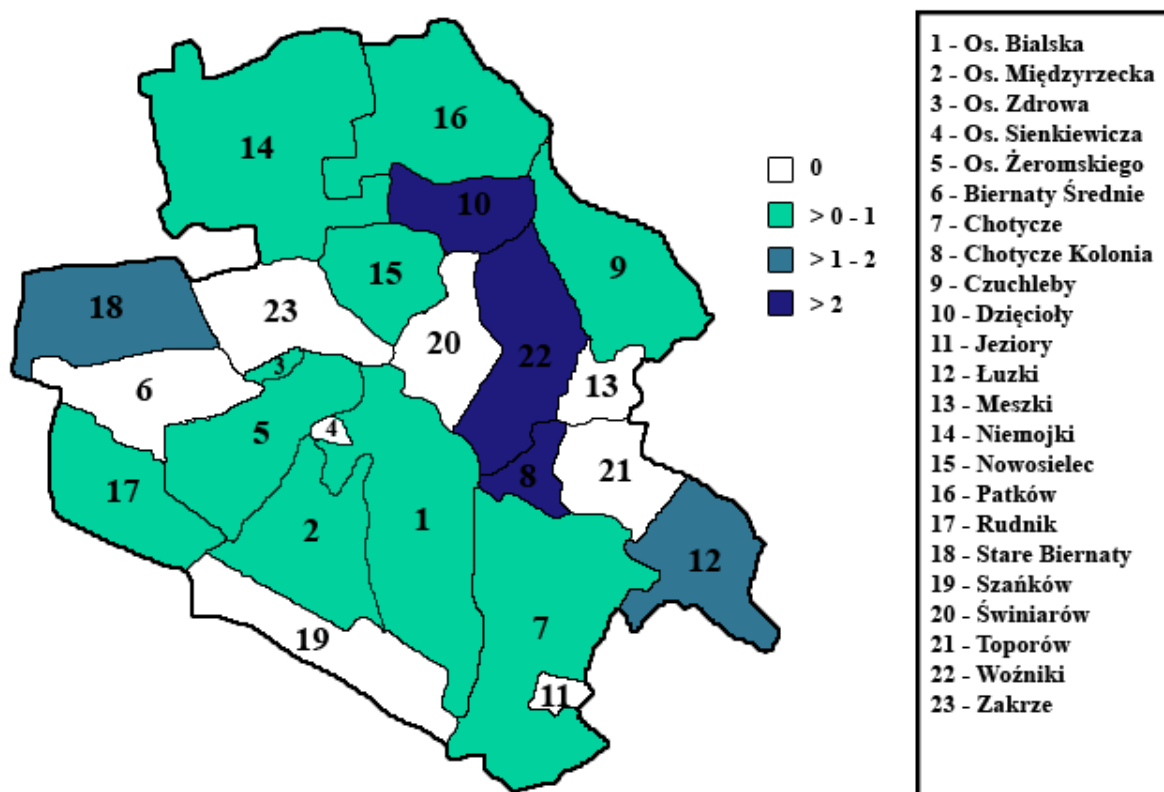
Tabela 51 Liczba pożarów w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba pożarów w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,16
2	Osiedle Międzyrzeczka	0,68
3	Osiedle Zdrowa	0,11
4	Osiedle Sienkiewicza	0,00
5	Osiedle Żeromskiego	0,25
6	Biernaty Średnie	0,00
7	Chotycze	0,94

8	Chotycze Kolonia	10,26
9	Czuchleby	0,43
10	Dzięcioły	3,68
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	1,42
13	Meszki	0,00
14	Niemojki	0,97
15	Nowosielec	0,67
16	Patków	0,84
17	Rudnik	0,43
18	Stare Biernaty	1,04
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	0,00
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	2,42
23	Zakrze	0,00
	Miasto i Gmina Łosice	0,48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Łosicach.

Rysunek 47 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba pożarów w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Oprócz pożarów duże znaczenie w aspekcie stanu technicznego infrastruktury mają inne zdarzenia takie jak powodzie, wiatry, susze, mrozy, itp. Na obszarze Miasta i Gminy Łosice w 2021 roku odnotowano łącznie 67 interwencji OSP oraz 184 interwencji PSP innych niż pożar takich jak np. zalania, powodzie, wypadki, itp. Największą liczbę interwencji OSP innych niż pożar w tym okresie przypadającą na 100 mieszkańców odnotowano w miejscowości Woźniki (4,03). Ponadto w Łosicach na osiedlu Bialska oraz w miejscowościach Chotycze, Meszki, Niemojki, Nowosielec i Patków liczba interwencji OSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców była wyższa od średniej dla całej gminy (0,62).

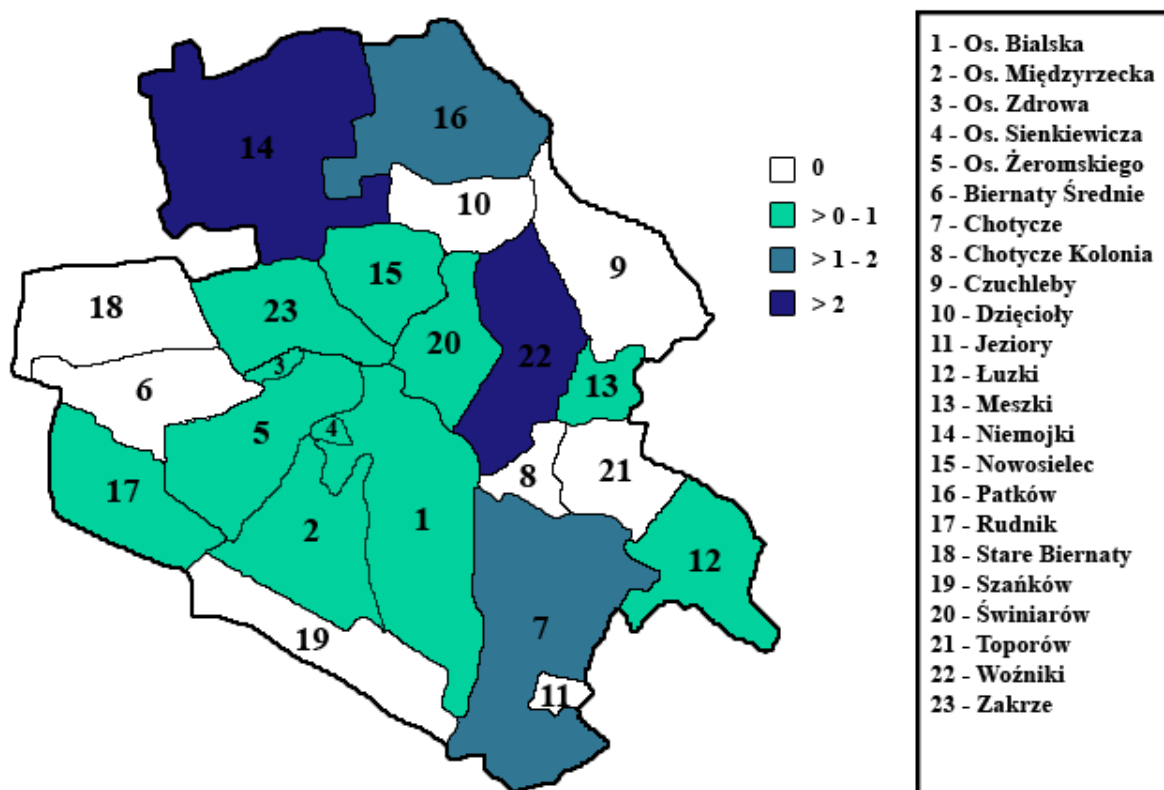
Tabela 52 Liczba interwencji OSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba interwencji OSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	0,70
2	Osiedle Międzyrzeczka	0,12
3	Osiedle Zdrowa	0,23
4	Osiedle Sienkiewicza	0,55
5	Osiedle Żeromskiego	0,15
6	Biernaty Średnie	0,00

7	Chotycze	1,56
8	Chotycze Kolonia	0,00
9	Czuchleby	0,00
10	Dzięcioły	0,00
11	Jezioro	0,00
12	Łuzki	0,47
13	Meszki	0,82
14	Niemojki	2,78
15	Nowosielec	0,67
16	Patków	1,69
17	Rudnik	0,43
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,00
20	Świniarów	0,47
21	Toporów	0,00
22	Woźniki	4,03
23	Zakrze	0,61
Miasto i Gmina Łosice		0,62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowej Straży Pożarnej w Łosicach.

Rysunek 48 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba interwencji OSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Biorąc pod uwagę działania PSP największą liczbę interwencji innych niż pożar w tym okresie przypadającą na 100 mieszkańców odnotowano w miejscowości Chotycze (4,69) oraz Woźniki (4,03). Ponadto w Łosicach na osiedlu Międzyrzecka i Sienkiewicza oraz w miejscowościach Biernaty Średnie, Łuzki, Nowosielec i Świniarów liczba interwencji PSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców była wyższa od średniej dla całej gminy (1,70).

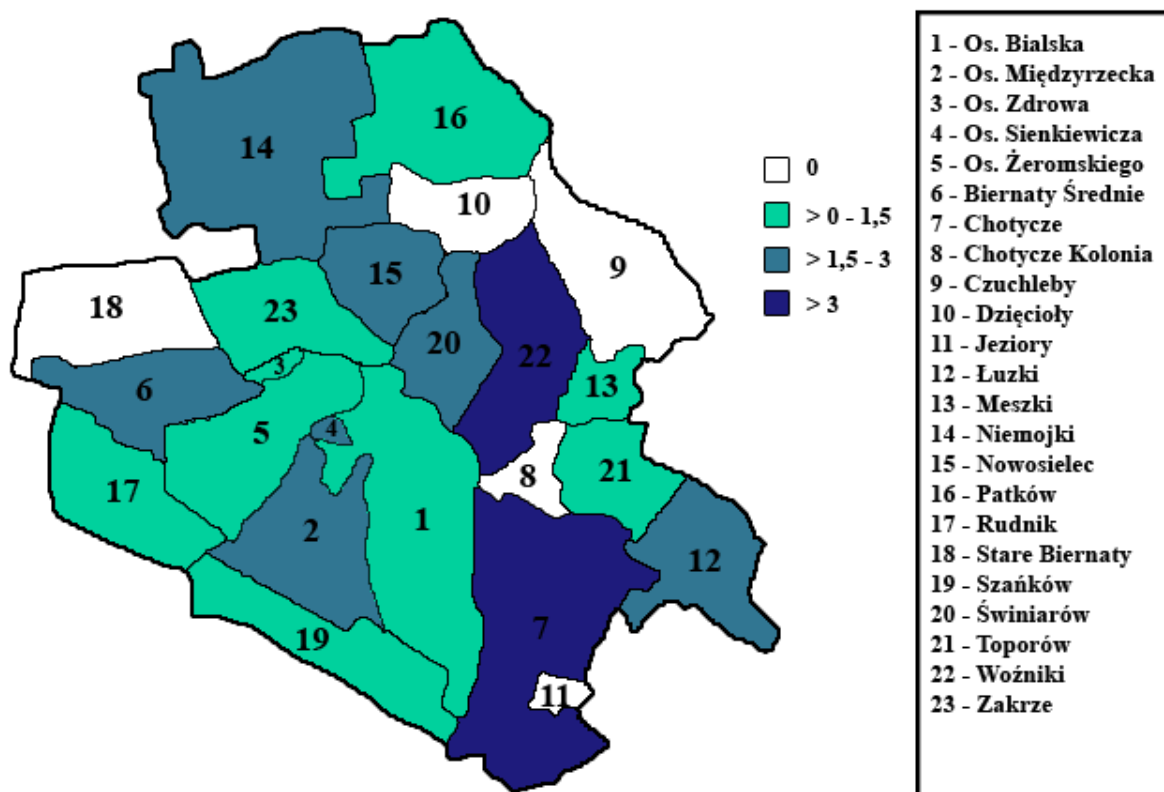
Tabela 53 Liczba interwencji PSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)

Lp.	Obszar	Liczba interwencji PSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Osiedle Bialska	1,41
2	Osiedle Międzyrzecka	2,22
3	Osiedle Zdrowa	1,48
4	Osiedle Sienkiewicza	2,85
5	Osiedle Żeromskiego	1,32
6	Biernaty Średnie	2,00
7	Chotycze	4,69
8	Chotycze Kolonia	0,00

9	Czuchleby	0,00
10	Dzięcioły	0,00
11	Jeziory	0,00
12	Łuzki	1,89
13	Meszki	0,82
14	Niemojki	1,57
15	Nowosielec	2,01
16	Patków	0,42
17	Rudnik	0,43
18	Stare Biernaty	0,00
19	Szańków	0,95
20	Świniarów	2,34
21	Toporów	1,14
22	Woźniki	4,03
23	Zakrze	0,61
	Miasto i Gmina Łosice	1,70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowej Straży Pożarnej w Łosicach.

Rysunek 49 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba interwencji PSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie sfery technicznej

Do analizy sfery technicznej wykorzystano następujące wskaźniki, które pomogły w diagnozie tego obszaru: liczbę zabytków wpisanych do rejestru zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców, Liczba budynków mieszkalnych wymagających modernizacji/remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców, Liczba pożarów w przeliczeniu na 100 mieszkańców, Liczba interwencji OSP innych niż pożar na 100 mieszkańców oraz Liczba interwencji PSP innych niż pożar na 100 mieszkańców. Wartości poszczególnych analizowanych wskaźników dla badanych podobszarów przedstawiono w poniższej tabeli. Kolorem czerwonym zaznaczono obszary, w których zaobserwowano występowanie danego problemu, tzn. wartość wskaźnika była niekorzystna w stosunku do ogólnej wartości dla Miasta i Gminy Łosice.

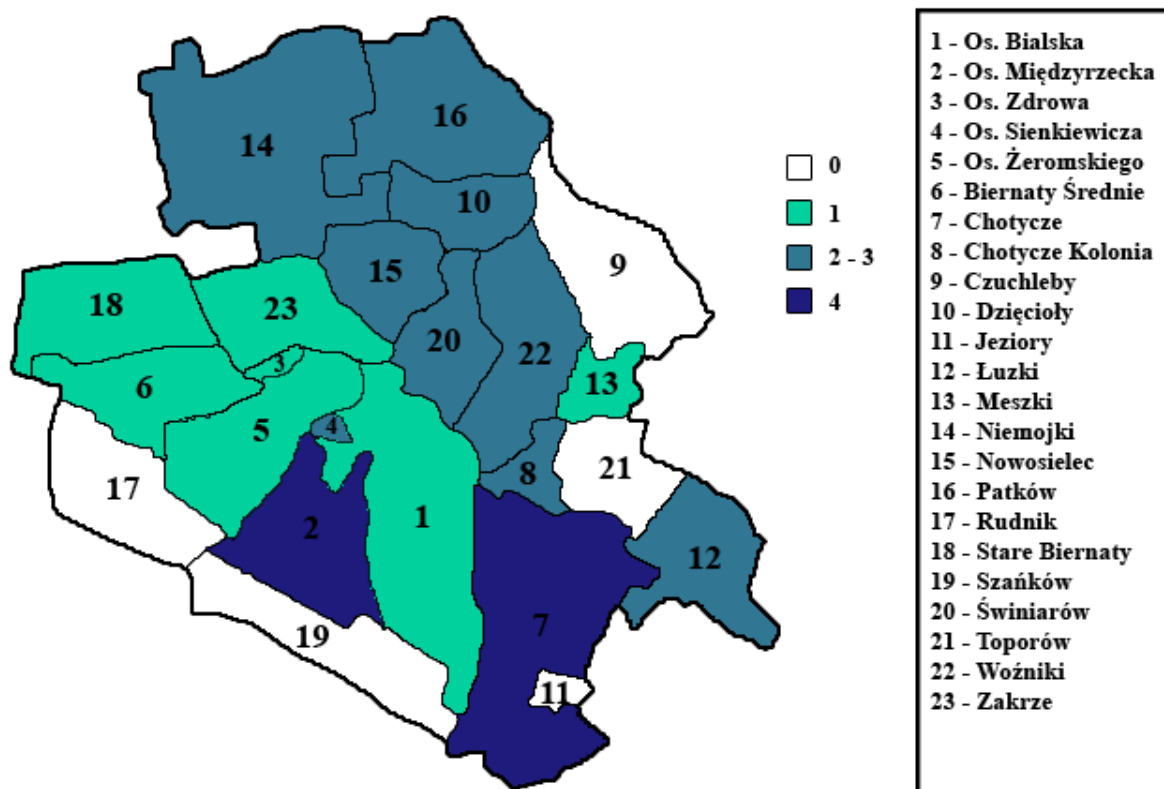
Tabela 54 Wartości analizowanych wskaźników dotyczących sfery technicznej z podziałem na obszary Miasta i Gminy Łosice

Sfera	Kategoria	Wskaźnik	G	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
			Miasto i Gmina	Osiedle Białiska	Osiedle Międzyrzecka	Osiedle Zdrowa	Osiedle Sienkiewicza	Osiedle Żeromskiego	Biernaty Średnie	Chotyńce	Chotyńce Kolonia	Czuchleby	Dzięcioły	Jeziory	Łuzki	Meszki	Niemojki	Nowosielec	Patków	Rudnik	Stare Biernaty	Szańków	Świniarów	
TECHNICZNA	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	Liczba obiektów zabytkowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,48	2,66	0,92	0,00	0,71	0,41	3,00	3,13	0,00	5,17	0,00	4,17	1,89	2,46	2,06	5,37	2,95	2,98	2,07	2,37	1,00	
		Liczba budynków mieszkalnych wymagających modernizacji/remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,13	-	0,49	-	0,40	-	-	-	0,31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Liczba pożarów w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,48	0,16	0,68	0,11	0,00	0,25	0,00	0,94	10,26	0,43	3,68	0,00	1,42	0,00	0,97	0,67	0,84	0,43	1,04	0,00	0,00	0,00
		Liczba interwencji OSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,62	0,70	0,12	0,23	0,55	0,15	0,00	1,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,47	0,82	2,78	0,67	1,69	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00
		Liczba interwencji PSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,70	1,41	2,22	1,48	2,85	1,32	2,00	4,69	0,00	0,00	0,00	0,00	1,89	0,82	1,57	2,01	0,42	0,43	0,00	0,95	2,00	2,00
RAZEM				1	4	1	3	1	1	4	2	0	2	0	2	1	2	3	2	0	1	0	2	

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej problemów w sferze technicznej skumulowanych jest w Łosicach na Osiedlu Międzyrzecka oraz w miejscowości Chotycze. Podobnie dużo problemów z tej sfery występuje na Osiedlu Sienkiewicza oraz w miejscowościach Nowosielec i Woźniki. Na poniższym rysunku został przedstawiony obszar problemowy gminy.

Rysunek 50 Obszar Miasta i Gminy Łosice z zaznaczonymi obszarami, w których zidentyfikowano problemy w sferze technicznej

Źródło: opracowanie własne

5. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych

Obszar zdegradowany jest to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, do których zaliczyć można m.in.: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji, niski poziom kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym oraz kulturalnym, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszary zdegradowane wyznaczone zostały na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej w pięciu sferach, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W poniższej tabeli zostały zestawione wyniki problemów występujących dla poszczególnych sfer.

Tabela 55 Wyniki analizy zjawisk kryzysowych poszczególnych sfer

	Osiedle Bialska	Osiedle Międzyrzeczka	Osiedle Zdrowa	Osiedle Sienkiewicza	Osiedle Żeromskiego	Biernaty Średnie	Chotycze	Chotycze Kolonia	Czuchleby	Dzięcioły	Jeziory	Łuzki	Meszki	Niemojki	Nowosielec	Patków	Rudnik	Stare Biernaty	Szańków	Świniarów	Toporów	Wozniki	Zakrze
Sfera	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Liczba występujących problemów w sferze społecznej	10	9	3	15	3	4	7	10	5	6	4	5	3	11	7	5	4	4	8	6	6	9	4
Liczba występujących problemów w sferze gospodarczej	1	0	1	2	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1	1	1	1	2	3	2	2	2	1
Liczba występujących problemów w sferze środowiskowej	3	0	2	0	2	3	2	2	2	3	2	1	2	2	1	3	2	2	2	3	3	1	2
Liczba występujących problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	7	10	4	8	3	5	7	6	6	7	9	4	6	2	5	7	6	6	7	6	5	4	1

	Osiedle Białska	Osiedle Międzyrzecka	Osiedle Zdrowa	Osiedle Sienkiewicza	Osiedle Żeromskiego	Biernaty Średnie	Chotycze	Chotycze Kolonia	Czuchleby	Dzięcioły	Jeziory	Łuzki	Meszki	Niemojki	Nowosielec	Patków	Rudnik	Stare Biernaty	Szańków	Świniarów	Toporów	Woźniki	Zakrze
Sfera	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Liczba występujących problemów w sferze technicznej	1	4	1	3	1	1	4	2	0	2	0	2	1	2	3	2	0	1	0	2	0	3	1
Liczba problemów ogółem	22	23	11	28	10	15	22	22	15	20	18	14	13	18	17	18	13	15	20	19	16	19	9
Udział % problemów społecznych	25,64	23,08	7,69	38,46	7,69	10,26	17,95	25,64	12,82	15,38	10,26	12,82	7,69	28,21	17,95	12,82	10,26	10,26	20,51	15,38	15,38	23,08	10,26
Udział % problemów ogółem	56,41	58,97	28,21	71,79	25,64	38,46	56,41	56,41	38,46	51,28	46,15	35,90	33,33	46,15	43,59	46,15	33,33	38,46	51,28	48,72	41,03	48,72	23,08

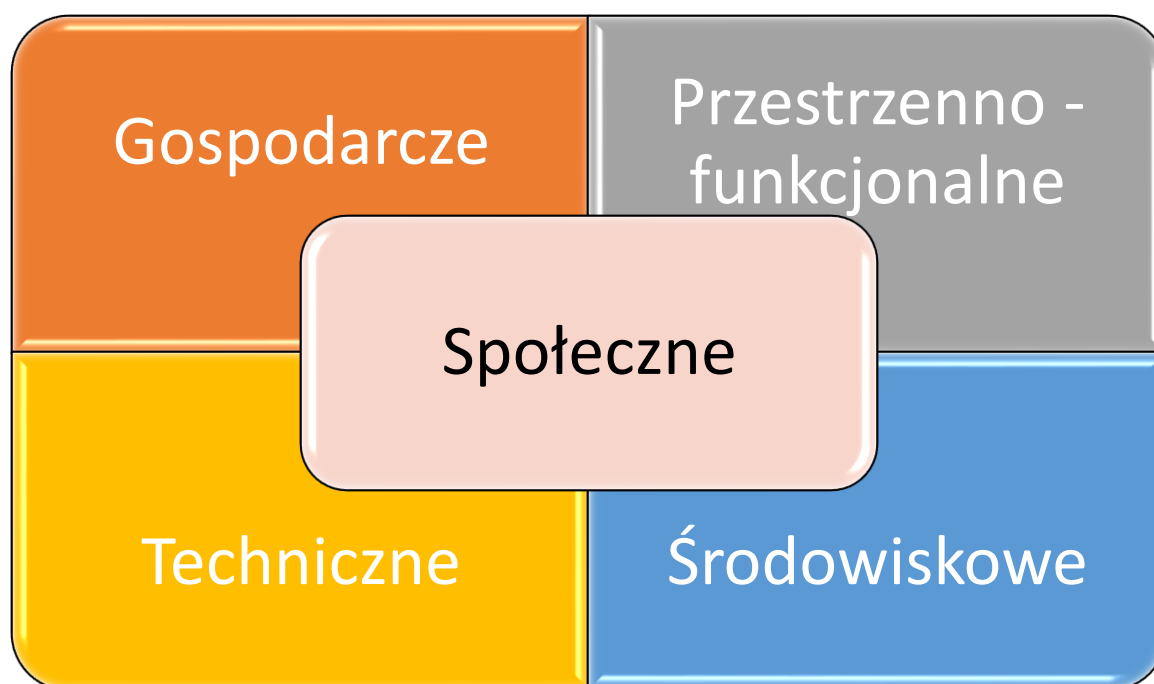
Źródło: opracowanie własne

Przeprowadzona diagnoza metodami statycznymi pozwoliła zidentyfikować potencjalne obszary problemowe (zdegradowane), w których występuje największa liczba problemów w porównaniu z innymi obszarami Miasta i Gminy Łosice.

6. Delimitacja obszaru zdegradowanego, przeznaczonego do rewitalizacji

Obszary zdegradowane wyznaczone zostały na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej w pięciu sferach, tj. sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Obszar zdegradowany występuje wyłącznie w przypadku występowania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej i którejkolwiek z pozostałych sfer.

Rysunek 51 Zjawiska kryzysowe według sfer

Źródło: Opracowanie własne

Za zdegradowane uznaje się jednostki, w których koncentrują się problemy sfery społecznej (min. 10 z 17 wskaźników wskazuje na kryzys) przy współwystępowaniu minimum 1 negatywnego zjawiska w trzech z czterech pozostałych sfer.

Mając na uwadze powyższe, wymienione jednostki należy uznać za obszary zdegradowane tj.:

1. Osiedle Sienkiewicza,
2. Osiedle Bialska,
3. Chotycze Kolonia,
4. Niemojki.

Tabela 56 Obszar zdegradowany- dane analityczne

	Osiedle Bialska	Osiedle Międzyrzeczka	Osiedle Zdrowa	Osiedle Sienkiewicza	Osiedle Żeromskiego	Biernaty Średnie	Chotycze	Chotycze Kolonia	Czuchleby	Dzięcioły	Jeziory	Łuzki	Meszki	Niemojki	Nowosielec	Patków	Rudnik	Stare Biernaty	Szańków	Świniarów	Toporów	Woźniki	Zakrze
Sfera	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Liczba występujących problemów w sferze społecznej	10	9	3	15	3	4	7	10	5	6	4	5	3	11	7	5	4	4	8	6	6	9	4
Liczba występujących problemów w sferze gospodarczej	1	0	1	2	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1	1	1	1	2	3	2	2	2	1
Liczba występujących problemów w sferze środowiskowej	3	0	2	0	2	3	2	2	2	3	2	1	2	2	1	3	2	2	2	3	3	1	2
Liczba występujących problemów w sferze przestrzenno - funkcjonalnej	7	10	4	8	3	5	7	6	6	7	9	4	6	2	5	7	6	6	7	6	5	4	1
Liczba występujących problemów w sferze technicznej	1	4	1	3	1	1	4	2	0	2	0	2	1	2	3	2	0	1	0	2	0	3	1

Źródło: opracowanie własne

7. Delimitacja obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji obejmuje całość lub część obszaru zdegradowanego tj. jednostek dotkniętych szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Według Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku obszar rewitalizacyjny nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Ustawa o rewitalizacji do obszaru rewitalizowanego zalicza przede wszystkim obszary zamieszkałe. Z poszczególnych jednostek analitycznych obszaru zdegradowanego wydzielono wyłącznie obszar zabudowany. Powierzchnia zabudowana obszarów zdegradowanych wynosi łącznie 617,82 ha, co stanowi 5,09 % ogólnej powierzchni gminy.

Tabela 57 Zestawienie powierzchni obszarów zdegradowanych

Lp.	Obszar	Powierzchnia obszaru zabudowanego (ha)
1	Osiedle Bialska	454,33
2	Osiedle Sienkiewicza	31,84
3	Chotycze Kolonia	16,69
4	Niemojki	114,96
Razem		617,82

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony obszar zdegradowany ze względu na parametr liczby ludności nie mógł zostać w całości objęty obszarem rewitalizacji. Wszystkie obszary zdegradowane zamieszkuje łącznie 3 410 mieszkańców, co stanowi 31,56 % ogólnej liczby mieszkańców gminy (przekroczenie dopuszczalnego limitu o 1,56%).

Tabela 58 Zestawienie liczby ludności obszarów zdegradowanych

Lp.	Obszar	Liczba ludności
1	Osiedle Bialska	1 280,00
2	Osiedle Sienkiewicza	1 264,00
3	Chotycze Kolonia	39,00
4	Niemojki	827,00
Razem		3 410,00

Źródło: Opracowanie własne

Mając na uwadze spełnienie wymogów Ustawy o rewitalizacji, do obszaru rewitalizacji przyjęto obszar zabudowany osiedli:

1. Osiedle Bialska
2. Osiedle Sienkiewicza

Tabela 59 Wybrany obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba ludności	%	Powierzchnia zabudowy ha	%
Osiedle Bialska, Osiedle Sienkiewicza	2 544	23,54	486,17	4,01

Źródło: Opracowanie własne

Uzasadnienie wyboru

W wyniku przeprowadzonej analizy mierników kryzysu oraz badania ankietowego wybrano podobszary o znaczeniu strategicznym dla całego Miasta i Gminy Łosice, które podlegać będą procesom rewitalizacji. Do obszaru rewitalizacji wybrano obszary zabudowane Osiedla Sienkiewicza oraz Osiedla Bialska, usytuowane w centrum Łosic, a zatem mające charakter reprezentacyjny, które stanowią skupisko życia społeczno-gospodarczego i charakteryzują się największym potencjałem rozwojowym Miasta i Gminy Łosice. W związku z tym zrealizowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą oddziaływać na całą gminę.

Centralny obszar miasta jest predysponowany do prowadzenia rewitalizacji, gdyż jest on obszarem koncentracji problemów społecznych, a także problemów ze sfery gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej oraz elementem tożsamości Miasta i Gminy Łosice, nośnikiem historycznej ciągłości, świadectwem jego znaczenia.

Strategiczny charakter Miasta Łosice, w tym Osiedla Sienkiewicza i Osiedla Bialska podkreślany jest w dokumentach strategicznych Miasta i Gminy Łosice. W Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Łosice do 2020 roku⁶ wskazuje się, iż Miasto Łosice pełni rolę ośrodka administracyjno-gospodarczego, jest ośrodkiem handlowym, centrum oświatowym i medycznym dla całej gminy. W ww. dokumencie jednym z strategicznych celów jest cel V. Kreowanie pozycji Łosic jako centrum kulturalnego, edukacyjnego i administracyjnego powiatu łosickiego. Cel szczegółowy V.2 Miasto i Gmina Łosice przyjazne mieszkańcom, w ramach którego jako priorytetowe działania wskazano m.in.:

- kompleksowa rewitalizacja centrum Łosic,
- zadbanie o estetykę i wizerunek Miasta i Gminy Łosice,
- rewitalizacja zdegradowanych i zmarginalizowanych obszarów,
- budowa i modernizacja infrastruktury poprawiającej jakość życia mieszkańców.

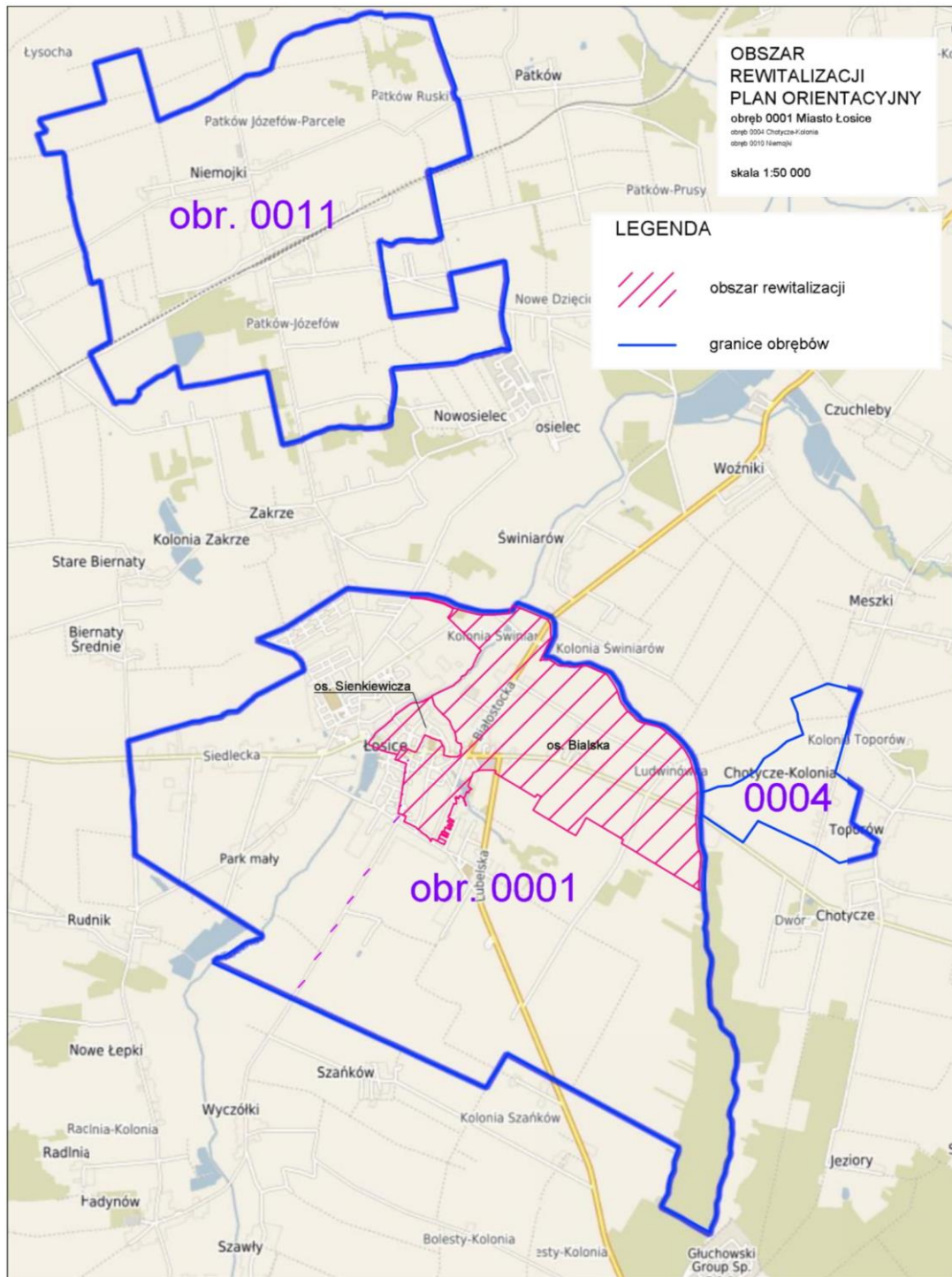
W Programie Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Łosice do 2023 roku⁷ do obszaru rewitalizacji zaliczono Osiedle Sienkiewicza i Osiedle Żeromskiego w Łosicach, również podkreślając strategiczne znaczenie tych osiedli dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Łosice na lata 2023-2030 będzie kontynuacją dotychczasowych dobrych praktyk stosowanych w Programie Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Łosice do 2023 roku, co przyczyni się do dalszej poprawy jakości życia mieszkańców.

⁶ <http://biparchiwum.gminalosice.pl/www.bip.gminalosice.pl/index4f84.html?idg=3&id=102&x=120&y=5>, data: 30-12-2022 r.

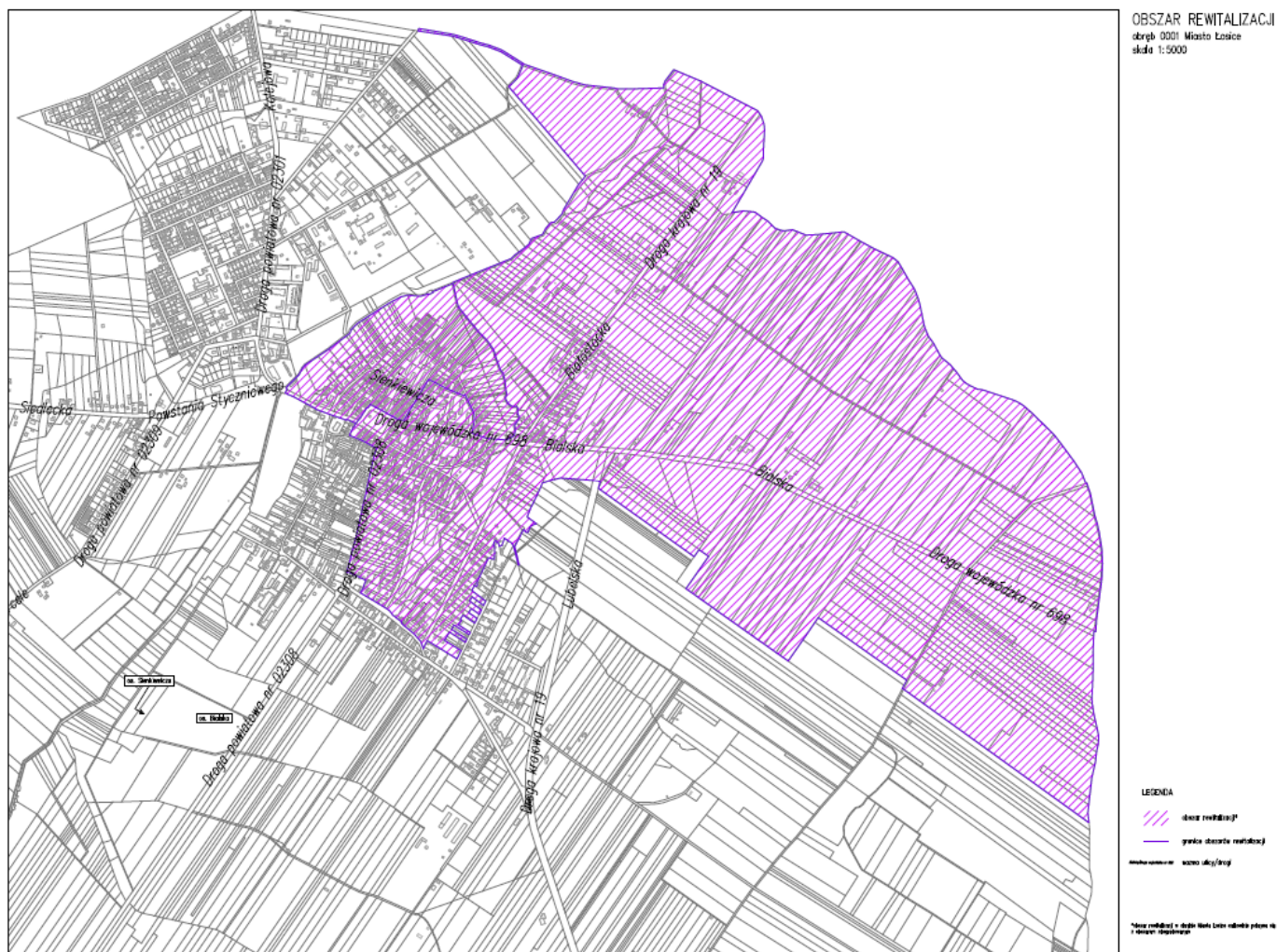
⁷ <http://biparchiwum.gminalosice.pl/www.bip.gminalosice.pl/index1cf2.html?idg=3&id=100&x=120&y=10>, data: 30-12-2022 r.

Rysunek 53 Wyznaczony obszar rewitalizacji – plan orientacyjny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy geoportal

Rysunek 54 Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie Miasta Łosice

Źródło: opracowanie własne

8. Wyniki partycypacji społecznej

W okresie od 05 kwietnia 2022r. do 4 maja 2022r. zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców oraz instytucji Miasta i Gminy Łosice. Specjalnie stworzony do badań kwestionariusz ankiety zawierał w zdecydowanej większości pytania zamknięte (z podaniem zamkniętej i wyczerpującej listy odpowiedzi, z możliwością udzielenia odpowiedzi własnej). W kwestionariuszu zawarto także jedno pytanie otwarte.

Ankietyzacja została przeprowadzona za pośrednictwem formularza ankietowego zamieszczonego na stronie Urzędu Miasta i Gminy Łosice. Każdy zainteresowany mógł pobrać ankietę ze strony internetowej i dostarczyć wypełnioną do Urzędu osobiście lub drogą mailową. Ponadto w dystrybucję ankiet zaangażowali się bezpośrednio pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Łosice oraz Sołtysi.

Mieszkańcy samodzielnie wypełniali ankiety wskazując jakie wg. nich problemy dotyczą gminę, gdzie one występują, w jakiej sferze (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno- funkcjonalnej, technicznej) oraz mieli możliwość wskazania, co należy zrobić, aby zminimalizować wymienione problemy.

Łącznie w badaniu ankietowym wzięło udział 89 respondentów. W pytaniach zamkniętych możliwe było wskazanie kilku odpowiedzi, dlatego liczba łącznie wskazanych odpowiedzi niejednokrotnie przewyższała liczbę respondentów. Odsetek osób, które wskazały poszczególne odpowiedzi, po zsumowaniu przyjmował więc bardzo często wartość wyższą niż 100%. Uzyskane odpowiedzi w poszczególnych kategoriach zostały zaprezentowane poniżej.

Tabela 60 Wyniki badań ankietowych

Proszę wskazać obszar Miasta i Gminy, który Pani/Pana zdaniem wymaga konieczności podjęcia działań rewitalizacyjnych ze względu na kumulację problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych (Proszę wskazać 1 obszar).		
Nazwa obszaru	Ilość	%
Osiedle Bialska	3	3,37%
Osiedle Międzyrzecka	5	5,62%
Osiedle Zdrowa	5	5,62%
Osiedle Sienkiewicza	9	10,11%
Osiedle Żeromskiego	8	8,99%
Biernaty Średnie	0	0,00%
Chotycze	0	0,00%
Chotycze Kolonia	4	4,49%
Czuchleby	0	0,00%
Dzięcioły	23	25,84%
Jeziory	0	0,00%

Łuzki	11	12,36%
Meszki	0	0,00%
Niemojki	18	20,22%
Nowosielec	0	0,00%
Patków	0	0,00%
Rudnik	1	1,12%
Stare Biernaty	0	0,00%
Szańków	0	0,00%
Świniarów	0	0,00%
Toporów	2	2,25%
Woźniki	0	0,00%

Największa grupa respondentów, stanowiąca 25,84% ogółu badanych wskazała jako miejsce do przeprowadzenia rewitalizacji sołectwo Dziecioły. Ankietowani w liczbie 20,22% wskazali Niemojki jako obszar wymagający procesów rewitalizacyjnych, a 12,36% odpowiedzi w tym zakresie padło na Łuzki. W przypadku Miasta Łosice spośród poddanych badaniu opinii publicznej najwięcej, bo 10,11%, wskazało w tej materii na Osiedle Sienkiewicza, a 8,99% na Osiedle Żeromskiego. Osiedle Międzyrzecka zaznaczyło 5,62% respondentów i dokładnie tyle samo zaznaczyło Osiedle Zdrowa. Pozostałe badane jednostki znajdują się w przedziale od 4,49% do 0,00%. Najczęściej wymienianymi ulicami w Łosicach były ulica: Majora Zenona, Narutowicza, Siedlecka.

2. Co Panią/Pana łączy ze wskazanym obszarem:

	Ilość	%
Jestem mieszkańcem	68	77,27%
Pracuję na tym terenie	12	13,64%
Prowadzę działalność gospodarczą/społeczną	2	2,27%
Spędzam czas wolny	5	5,68%
Uczę się	1	1,14%

Wśród ankietowanych najliczniejszą grupę stanowią osoby, które mieszkają na wskazanym przez siebie w ankiecie obszarze (77,27%). 13,64% osób zadeklarowało, że pracuje na tym obszarze. Znacznie mniejsza grupa ankietowanych zaznaczyła, że na tym terenie spędza wolny czas (5,68%), prowadzi działalność gospodarczą lub społeczną (2,27%) i uczy się (1,14%). Z zebranych ankiet wynika, że osoby je wypełniające dobrze znają teren, który wskazują jako wymagający rewitalizacji.

3. Proszę wskazać problemy SPOŁECZNE występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze (Proszę wskazać maksymalnie 3 problemy):

Nazwa obszaru problematycznego	Ilość (mieszkańcy)	Ilość (instytucje)	% (mieszkańcy)	% (instytucje)
Bezrobocie	21	1	10,61%	3,57%
Ubóstwo	13	1	6,57%	3,57%
Przestępczość, w tym chuligaństwo, przestępczość młodocianych	2	0	1,01%	0,00%
Alkoholizm	21	3	10,61%	10,71%
Narkomania	3	2	1,52%	7,14%
Niepełnosprawność	12	0	6,06%	0,00%
Przemoc w rodzinie	6	0	3,03%	0,00%
Emigracja mieszkańców	10	4	5,05%	14,29%
Ujemny przyrost naturalny	5	2	2,53%	7,14%
Problemy wychowawcze	10	0	5,05%	0,00%
Mała liczba miejsc oferujących zagospodarowanie czasu wolnego	44	5	22,22%	17,86%
Uboga oferta kulturalna	32	5	16,16%	17,86%
Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym	17	5	8,59%	17,86%
Inny (proszę wpisać jaki)	2	0	1,01%	0,00%

Ankietowani, zostali poproszeni o wskazanie, jakie w ich opinii są najpoważniejsze problemy społeczne w Mieście i Gminie Łosice. Jako największe problemy społeczne ankietowani wskazywali przede wszystkim małą liczbę miejsc oferujących zagospodarowanie czasu wolnego (22,22% z ankiet od mieszkańców i 17,86% z ankiet od instytucji) oraz ubogą ofertę kulturalną (16,16% z ankiet od mieszkańców i 17,86% z ankiet od instytucji). Świadczy to o silnych potrzebach uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym gminy. Jako problemy wskazywano również alkoholizm (10,61% z ankiet od mieszkańców i 10,71% z ankiet od instytucji), bezrobocie (10,61% z ankiet od mieszkańców i 3,57% z ankiet od instytucji) oraz niski poziom w życiu publicznym (8,59% z ankiet od mieszkańców i 17,86% z ankiet od instytucji). W dalszej kolejności jako problemy społeczne, wskazywano ubóstwo, niepełnosprawność, emigrację mieszkańców oraz problemy wychowawcze.

4. Proszę wskazać problemy GOSPODARCZE występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze (Proszę wskazać maksymalnie 3 problemy):

Nazwa obszaru problematycznego	Ilość (mieszkańcy)	Ilość (instytucje)	% (mieszkańcy)	% (instytucje)
Niska aktywność przedsiębiorcza mieszkańców	21	2	15,91%	8,70%

Niedostateczna liczba podmiotów tworzących miejsca pracy	22	5	16,67%	21,74%
Trudności z pozyskaniem inwestorów na rozwój funkcji turystycznej	6	3	4,55%	13,04%
Zbyt mała liczba podmiotów związanych z obsługą ruchu turystycznego	7	2	5,30%	8,70%
Słaba kondycja finansowa lokalnych przedsiębiorstw	2	0	1,52%	0,00%
Niedostateczna promocja walorów turystycznych, przyrodniczych, kulturowych, historycznych obszaru	32	5	24,24%	21,74%
Zbyt mało usług dla ludności	34	5	25,76%	21,74%
Inny (proszę wpisać jaki):	8	1	6,06%	4,35%

W kolejnym pytaniu ankietowani zostali poproszeni o wskazanie najczęściej występujących problemów gospodarczych na obszarze Miasta i Gminy Łosice. W największym stopniu wskazywano na zbyt mało usług dla ludności (25,76% z ankiet od mieszkańców i 21,74% z ankiet od instytucji) oraz niedostateczną promocję walorów turystycznych, przyrodniczych, kulturowych, historycznych obszaru (24,24% z ankiet od mieszkańców i 21,74% z ankiet od instytucji). Jako problemy wskazywano również w dużym stopniu niedostateczną liczbę podmiotów tworzących miejsca pracy (16,67% z ankiet od mieszkańców i 21,74% z ankiet od instytucji), a także niską aktywność przedsiębiorczą mieszkańców (15,91% z ankiet od mieszkańców i 8,70% z ankiet od instytucji). Najmniej wskazań ankietowanych dotyczyło trudności z pozyskaniem inwestorów na rozwój funkcji turystycznej, zbyt małej ilości podmiotów związanych z obsługą ruchu turystycznego oraz słabej kondycji finansowej lokalnych przedsiębiorstw.

5. Proszę wskazać problemy ŚRODOWISKOWE występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze (Proszę wskazać maksymalnie 3 problemy):

Nazwa obszaru problematycznego	Ilość (mieszkańcy)	Ilość (instytucje)	% (mieszkańcy)	% (instytucje)
Zanieczyszczenie powietrza	45	9	38,79%	36,00%
Niska jakość wód	14	3	12,07%	12,00%
Zanieczyszczenie gleby	9	2	7,76%	8,00%
Uciążliwy hałas	16	4	13,79%	16,00%
Niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii	31	4	26,72%	16,00%
Inny (proszę wpisać jaki):	1	3	0,86%	12,00%

Analizując odpowiedzi ankietowanych dotyczące problemów środowiskowych, należy uznać, że dla największej grupy respondentów, stanowiącej aż 38,79% wśród mieszkańców i 36% wśród instytucji, najbardziej uciążliwe jest zanieczyszczenie powietrza na obszarze Miasta i Gminy Łosice. Równie często ankietowani wskazywali, iż problemem jest także niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii (26,72% z ankiet od mieszkańców i 16% z ankiet od instytucji). Mniejsza liczba ankietowanych stwierdziła, że problemem w obszarze środowiskowym jest uciążliwy hałas (13,79% z ankiet od mieszkańców i 16% z ankiet od instytucji) oraz niska jakość wód (12,07% z ankiet od mieszkańców i 12% z ankiet od instytucji). Najrzadziej ankietowani wskazywali zanieczyszczenie gleby.

6. Proszę wskazać problemy PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze (Proszę wskazać maksymalnie 3 problemy):

Nazwa obszaru problematycznego	Ilość (mieszkańcy)	Ilość (instytucje)	% (mieszkańcy)	% (instytucje)
Niedostosowanie infrastruktury i przestrzeni do funkcji turystycznej	14	0	7,45%	0,00%
Brak infrastruktury na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej	1	0	0,53%	0,00%
Brak miejsc zapewniających opiekę nad dziećmi do 3 lat	21	5	11,17%	18,52%
Niedostateczna baza lokalowa do rozwoju inicjatyw kulturalnych/ organizacji wolnego czasu	13	1	6,91%	3,70%
Zły stan infrastruktury drogowej	15	3	7,98%	11,11%
Niezadowolający stan przestrzeni publicznej (placów zabaw, ścieżek, zieleni, itp.)	25	2	13,30%	7,41%
Niedostateczna ilość i stan terenów rekreacyjno-wypoczynkowych	17	3	9,04%	11,11%
Niewystarczający dostęp do sieci: elektroenergetycznej, wodnokanalizacyjnej, ciepłowniczej, gazowej, telekomunikacyjnej	24	4	12,77%	14,81%
Brak publicznych źródeł dostępu do Internetu	17	2	9,04%	7,41%
Zbyt mała liczba mieszkań komunalnych	3	0	1,60%	0,00%

Zbyt mała liczba ścieżek rowerowych	33	7	17,55%	25,93%
Inny (proszę wpisać jaki):	5	0	2,66%	0,00%

Ankietowani wskazali najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne występujące na terenie Miasta i Gminy Łosice. Jako największe największe problemy przestrzenno-funkcjonalne wskazano: zbyt mała liczba ścieżek rowerowych (17,55% z ankiet od mieszkańców i 25,93% z ankiet od instytucji) oraz niezadowalający stan przestrzeni publicznej (placów zabaw, ścieżek, zieleni, itp.) (13,30% z ankiet od mieszkańców i 7,41% z ankiet od instytucji). Wskazuje to na niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę komunikacyjną zapewniającą bezpieczne przemieszczanie (brak ścieżek rowerowych) oraz umożliwiającą aktywny odpoczynek na świeżym powietrzu, w tym również dla najmłodszych mieszkańców Miasta i Gminy Łosice. Wśród ankietowanych, duża część zwróciła również uwagę na problemy związane z niewystarczającym dostępem do sieci: elektroenergetycznej, wodnokanalizacyjnej, ciepłowniczej, gazowej, telekomunikacyjnej (12,77% z ankiet od mieszkańców i 14,81% z ankiet od instytucji) oraz brak miejsc zapewniających opiekę nad dziećmi do 3 lat (11,17% z ankiet od mieszkańców i 18,52% z ankiet od instytucji).

Najmniej ankietowanych wskazało problemy związane z brakiem infrastruktury na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej (0,53% z ankiet od mieszkańców i 0,00% z ankiet od instytucji) oraz zbyt mała liczba mieszkań komunalnych (1,60% z ankiet od mieszkańców i 0,00% z ankiet od instytucji).

7. Proszę wskazać problemy TECHNICZNE występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze (Proszę wskazać maksymalnie 3 problemy):

Nazwa obszaru problematycznego	Ilość (mieszkańcy)	Ilość (instytucje)	% (mieszkańcy)	% (instytucje)
Zły stan budynków użyteczności publicznej (szkoły, urzędy, świetlice, kościoły, itp.)	49	3	42,98%	27,27%
Zły stan zabytków, degradacja techniczna zabytków, obiektów cennych historycznie	14	3	12,28%	27,27%
Mała liczba obiektów dostosowanych do norm dotyczących energooszczędności i ochrony środowiska	28	4	24,56%	36,36%
Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych	17	1	14,91%	9,09%
Inny (proszę wpisać jaki): Zły stan dróg powiatowych; Świetlica jest niewyposażona	6	0	5,26%	0,00%

Wśród pięciu pytań zdanym ankietowanym dotyczącym problemów technicznych na terenie Miasta i Gminy Łosice, najwięcej odpowiedzi wskazywało na zły stan budynków użyteczności publicznej

(szkoły, urzędy, świetlice, kościoły, itp.) (42,98% z ankiet od mieszkańców i 27,27% z ankiet od instytucji). Dużym, wskazanym problemem jest również mała liczba obiektów dostosowanych do norm dotyczących energooszczędności i ochrony środowiska (24,56% z ankiet od mieszkańców i 36,36% z ankiet od instytucji). Zdaniem ankietowanych, najmniejszym problemem jest zły stan dróg powiatowych i brak odpowiedniego wyposażenia świetlic (5,26% z ankiet od mieszkańców i 0,00% z ankiet od instytucji).

8. Proszę wymienić jakie przedsięwzięcia/projekty należy podjąć w celu minimalizacji wskazanych powyżej problemów:

- Monitoring jakości wód płynących (rzeka Toczna), promowanie i dofinansowanie akcji sprzątanania śmieci na terenie gminy Łosice, działalność prewencyjna Straży Miejskiej (kary za zaśmiecanie)
- Budowa chodnika, ścieżki rowerowej, wymiana oświetlenia ulicznego na ledowe, budowa infrastruktury sieci kanalizacyjnej i gazowej
- Kompleksowe remonty budynków użyteczności publicznej wraz z wyposażeniem, kompleksowe (nie doraźne) remonty dróg na terenie miejscowości. Brak odpowiednich dróg dojazdowych do posesji powoduje, że miejscowość jest mało atrakcyjna i powoduje również emigrację lokalnej społeczności, szeroka współpraca samorządu z przedsiębiorstwami tworzącymi nowe zakłady pracy a także z branży turystycznej. Samo sprzedanie lokalizacji (działki) pod daną inwestycję nie powoduje szybkiego rozwoju lokalnej miejscowości. Należy współpracować z przedsiębiorstwami w zakresie zapewnienia odpowiedniej infrastruktury drogowej, wodnej, kanalizacyjnej czy energetycznej, a także bieżące wysłuchiwanie ich problemów i potrzeb co stanowi podstawę zachęcenia przedsiębiorcy do inwestowania w danej lokalizacji.
- Remont budynków użyteczności publicznych. Remont elewacji kamienic w rynku miasta. Poprawa nawierzchni dróg na osiedlu Żeromskiego
- Otwarcie żłobka, utworzenie ścieżek rowerowych, powstanie farm fotowoltaicznych osiedle Sienkiewicza
- Pozyskanie funduszy na dostępność do Internetu – określona strefa Internetu w mieście (Międzyrzeczka)
- Wybudowanie lub zagospodarowanie istniejącego obiektu dla potrzeb osób starszych, wymagających opieki, zapewnienie opieki dziennej (kilkugodzinnej lub ośmiogodzinnej) i wyżywienia w czasie pracy ich dzieci lub opiekunów (Bielska)

Dziecioły:

- Utworzenie ścieżek rowerowych, odnowienie świetlicy wiejskiej
- Remont świetlicy wiejskiej
- Ułożenie chodnika we wsi, remont świetlicy wiejskiej, utworzenie ścieżki rowerowej, wyeksponowanie grodu, zrobienie ścieżki do grodu, oznakowanie dojścia do grodziska

Niemojki:

- Budowa placu zabaw, remont dróg gminy, imprezy integracyjne dla mieszkańców
- Budowa oświetlenia przy drodze głównej
- Poprawa jakości dróg, renowacja i promocja lokalnych walorów zabytkowych i turystycznych, modernizacja placówek szkolnych i przedszkolnych (nowoczesna sala

gimnastyczna, żłobek, wyposażenie placówek), aktywizacja lokalnej społeczności poprzez wydarzenia kulturalne i dofinansowanie tego typu inicjatyw

- Budowa dużej sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej im. Stefana Żeromskiego
- Wybudować prawdziwą salę gimnastyczną przy naszej szkole w Niemojkach
- Wybudować przy naszej szkole prawdziwą salę gimnastyczną taką jak mają Łosice
- Budowa sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w Niemojkach
- Budowa lokalu do spotkań mieszkańców, plac zabaw dla dzieci
- Budowa świetlicy wiejskiej
- Remonty dróg gminnych, budowa oświetlenia, budowa świetlicy wiejskiej, budowa hali sportowej przy szkole podstawowej, budowa tężni solankowej
- Oświetlenie drogi głównej, remont dróg, budowa świetlicy wiejskiej na Niemojki Stacja

Łuzki:

- Wsparcie finansowe/inwestycyjne w odnawialne źródła energii, tworzenie miejsc opieki nad dziećmi w okolicy, realizacja, tworzenie oferty kulturalnej we wsi
- Dostęp do sieci: wodnokanalizacyjnej, ciepłowniczej, gazowej – brak, wysokie chodniki utrudniają codzienną egzystencję osobom niepełnosprawnym i starszym, problemy z zasięgiem internetowym, konieczne światłowody, utworzenie przedszkola, żłobka czy klubu dziecięcego w miejscowości Chotycze w danej szkole
- Naprawić drogę przez wieś Łuzki a tym samym obniżyć chodniki które stanowią barierę architektoniczną dla osób niepełnosprawnych w tym starszych, doprowadzić gaz, kanalizację, wyremontować świetlicę wiejską, zainwestować w odnawialne źródła energii jako pomoc dofinansowanie dla mieszkańców w tym zakresie
- Rozwój oferty kulturalnej
- Więcej wydarzeń dla ludności, zwiększenie odnawialnych źródeł energii
- Inwestycje w OZE, budowa żłobka, poszerzenie oferty kulturalnej
- Dofinansowanie do paneli fotowoltaicznych, więcej wydarzeń kulturalnych
- Naprawić drogę, remont świetlicy, samochód dla OSP, doprowadzić gaz ziemny i kanalizację
- Podłączenie kanalizacji, poprowadzenie gazu ziemnego, remont świetlicy, dostęp do instytucji opieki na dziećmi do lat 3, oferta kulturalna dostępna dla mieszkańców wsi z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury świetlicy wiejskiej, wyposażenie jednostki OSP Łuzki w nowy wóz strażacki
- Inwestycje w remonty dróg
- Doposażyć OSP w samochód, naprawić drogę wyremontować świetlicę, doprowadzić gaz

Chotycze Kolonia:

- Budowa chodnika, ścieżki rowerowej, wymiana oświetlenia ulicznego na ledowe, budowa infrastruktury sieci kanalizacyjnej i gazowej

Rudnik:

- Przedłużenie ścieżki rowerowej w kierunku Siedlec. Pozwalało by to młodzieży zamieszkałej przy Siedlcach na bezpieczne dojeżdżanie do Łosic oraz mieszkańcom Łosic na dłuższą, bezpieczną wycieczkę rowerową
- Utworzenie strefy przemysłowej na Żeromskiego
- Plan zabaw dla dzieci, progi zwalniające na ul. Czarkowskiego, sprawdzanie emisji spalin
- Budowa ścieżek rowerowych, budowa basenu, nauka pływania, modernizacja budynków użyteczności publicznej (montaż wind) na Żeromskiego

- Wprowadzenie specjalnej strefy ekonomicznej (Żeromskiego)
- Progi zwalniające, żłobek (Żeromskiego)
- Zwiększenie miejsc parkingowych, zwiększenie miejsc garażowych, zwiększenie liczby miejsc pracy, zwiększenie liczby przedszkoli, budowa żłobka, zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym poprzez udział w treningach zajęciowych (ŚDS), likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych, zapewnienie opieki osobom starszym – kluby seniora, DPS – Sienkiewicza
- Zwiększenie liczby miejsc oferujących zagospodarowanie wolnego czasu, rozbudowa i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej, zwiększenie liczby miejsc pracy, kontrola przestrzegania norm emisji zanieczyszczeń, pozyskanie środków na dofinansowanie budowy i instalacji odnawialnych źródeł energii, budowa żłobków dla dzieci do lat 3, poprawa jakości dróg, remonty w szczególności naprawa nawierzchni po okresie zimowym, zapewnienie możliwości dostępu do sieci wodnokanalizacyjnej wszystkim mieszkańcom gminy a także do sieci gazowej, remont budynków użyteczności publicznej (bibliotek świetlic) – Sienkiewicza
- Stworzenie miejsc zachęcających większych inwestorów do tworzenia nowych oddziałów firmy, oddziałów produkcyjnych, które zapewnią nowe miejsca pracy dla lokalnej społeczności, utworzenie publicznych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, inwestycja w odnawialne źródła energii i pozyskanie środków zewnętrznych finansujących w części inwestycja osób prywatnych w odnawialne źródła energii. Promocja tych działań na szeroką skalę wykraczającą nawet poza teren gminy - Sienkiewicza
- Budowa ścieżek rowerowych – Sienkiewicza
- Projekty obejmujące modernizację budynków użyteczności publicznej, głównie szkoły, projekty dot. Rozwoju turystyki i oferty kulturalnej na obszarze, projekty dot. Poszerzenia oferty opieki nad dziećmi do lat 3, projekty przyczyniające się do rozwoju oferty sportowej - Sienkiewicza
- Zagospodarowanie bulwarów nad Toczną, pobudzanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży, uczenie lokalnego patriotyzmu (zarówno w kwestii podejmowania tu pracy, zostawiania w Łosicach po ukończeniu procesu edukacji oraz kupowanie produktów od lokalnych sprzedawców/producentów), zwiększenie świadomości pracodawców, że pracownik powinien otrzymywać godne wynagrodzenie - Sienkiewicza
- Żłobek, przedszkole, więcej wydarzeń dla mieszkańców - Zdrowa
- Edukacja ekologiczna dla dzieci – konkursy, pikniki, dofinansowanie przedsięwzięć oszczędzających energię, budowa basenu - Zdrowa
- Budowa placu zabaw dla dzieci - Zdrowa
- Budowa ścieżek rowerowych – Międzyrzecka
- Budowa parkingu, dofinansowanie do fotowoltaiki, wymiany pieca, potrzeba utworzenia żłobka – Międzyrzecka
- Postawienie przynajmniej 1 latarni, co poprawi bezpieczeństwo przechodzących przez tę ulicę – Międzyrzecka
- Żłobek dla dzieci, progi zwalniające - Bialska

Źródło: opracowanie własne

9. Spis tabel

Tabela 1 Dane ilościowe wykorzystane na potrzeby diagnozy Miasta i Gminy Łosice	7
Tabela 2 Liczba ludności w Mieście i Gminie Łosice	10
Tabela 3 Procesy demograficzne na terenie Miasta i Gminy Łosice	10
Tabela 4 Wskaźniki udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w całkowitej liczbie populacji w gminie, powiecie, województwie i kraju (dane za rok 2020)	11
Tabela 5 Pomoc społeczna w Mieście i Gminie Łosice w latach 2017-2020	13
Tabela 6 Podmioty gospodarcze posiadające siedzibę na terenie Miasta i Gminy Łosice	14
Tabela 7 Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu Miasta i Gminy Łosice.	18
Tabela 8 Informacja o masie odpadów odebranych w PSZOK	18
Tabela 9 Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie Miasta i Gminy Łosice	22
Tabela 10 Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta i Gminy Łosice	23
Tabela 11 Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	30
Tabela 12 Wskaźnik obciążenia demograficznego	31
Tabela 13 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	34
Tabela 14 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.).....	36
Tabela 15 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.)	38
Tabela 16 Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	40
Tabela 17 Liczba wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców	41
Tabela 18 Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.).....	44
Tabela 19 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.).....	46
Tabela 20 Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.)	47
Tabela 21 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.)	49
Tabela 22 Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.).....	52
Tabela 23 Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.).....	53
Tabela 24 Liczba osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z OPS z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.).....	56
Tabela 25 Liczba wydarzeń kulturalnych w 2021 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych za 2021 r.)	58
Tabela 26 Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	60
Tabela 27 Zdawalność egzaminu ósmoklasisty – średnia wyników uczniów w 2021 roku (%).....	62
Tabela 28 Wartości analizowanych wskaźników dotyczących sfery społecznej z podziałem na jednostki analityczne Miasta i Gminy Łosice.....	64
Tabela 29 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG w przeliczeniu na 100 mieszkańców wg danych z 2021r.	68

Tabela 30 Liczba nowo zarejestrowanych firm w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców za okres 2019-2021.....	70
Tabela 31 Liczba zamkniętych i zawieszonych działalności w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców za okres 2019-2021.....	71
Tabela 32 Wartości analizowanych wskaźników dotyczących sfery gospodarczej z podziałem na obszary Miasta i Gminy Łosice.....	74
Tabela 33 Liczba tradycyjnych źródeł ciepła w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	76
Tabela 34 Liczba OZE (energia ciepła) w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	77
Tabela 35 Ilość materiałów zawierających azbest (m ²) w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na 31.12.2021 r.).....	80
Tabela 36 Wartości analizowanych wskaźników dotyczących sfery środowiskowej z podziałem na obszary Miasta i Gminy Łosice.....	82
Tabela 37 Ilość przyłączy wodociągowych przypadająca na 100 mieszkańców.....	84
Tabela 38 Ilość przyłączy kanalizacyjnych przypadająca na 100 mieszkańców.....	86
Tabela 39 Liczba świetlic/obiektów kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	88
Tabela 40 Liczba placów zabaw w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	89
Tabela 41 Liczba obiektów sportowo - rekreacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wg danych na dzień 31.12.2021 r.).....	91
Tabela 42 Dostępność oświetlenia ulicznego w %.....	93
Tabela 43 Dostępność chodników w %.....	95
Tabela 44 Dostępność ścieżek rowerowych w %.....	97
Tabela 45 Liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	98
Tabela 46 Liczba obiektów stanowiących mienie Miasta i Gminy niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	101
Tabela 47 Liczba przystanków w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	102
Tabela 48 Wartości analizowanych wskaźników dotyczących sfery przestrzenno-funkcjonalnej z podziałem na obszary Miasta i Gminy Łosice.....	105
Tabela 49 Liczba obiektów zabytkowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	109
Tabela 50 Liczba budynków mieszkalnych wymagających modernizacji/remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	111
Tabela 51 Liczba pożarów w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	112
Tabela 52 Liczba interwencji OSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	114
Tabela 53 Liczba interwencji PSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	116
Tabela 54 Wartości analizowanych wskaźników dotyczących sfery technicznej z podziałem na obszary Miasta i Gminy Łosice.....	119
Tabela 55 Wyniki analizy zjawisk kryzysowych poszczególnych sfer.....	121
Tabela 56 Obszar zdegradowany- dane analityczne.....	124
Tabela 57 Zestawienie powierzchni obszarów zdegradowanych.....	126
Tabela 58 Zestawienie liczby ludności obszarów zdegradowanych.....	126
Tabela 59 Wybrany obszar rewitalizacji.....	127
Tabela 60 Wyniki badań ankietowych.....	130

10. Spis rysunków

Rysunek 1 Mapa poglądowa z podziałem na jednostki analityczne.....	6
Rysunek 2 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Mieście i Gminie Łosice	11
Rysunek 3 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych zamieszkujących Miasto i Gminę Łosice	12
Rysunek 4 Struktura źródeł ciepła w budynkach docieplonych	16
Rysunek 5 Struktura źródeł ciepła w budynkach niedocieplonych	17
Rysunek 6 Położenie Miasta i Gminy Łosice na tle powiatu łosickiego.....	20
Rysunek 7 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	31
Rysunek 8 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika obciążenia demograficznego	33
Rysunek 9 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	35
Rysunek 10 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba bezrobotnych zarejestrowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	37
Rysunek 11 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	39
Rysunek 12 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców	41
Rysunek 13 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców	43
Rysunek 14 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie w przeliczeniu na 100 mieszkańców	45
Rysunek 15 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	47
Rysunek 16 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców	49
Rysunek 17 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	51
Rysunek 18 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	53
Rysunek 19 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń OPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców	55
Rysunek 20 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z OPS z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców	57
Rysunek 21 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba wydarzeń kulturalnych w 2021 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców	59
Rysunek 22 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	61

Rysunek 23 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: zdawalność egzaminu ósmoklasisty – średnia wyników uczniów w 2021 roku (%)	63
Rysunek 24 Obszar Miasta i Gminy Łosice z zaznaczonymi obszarami, w których zidentyfikowano problemy w sferze społecznej (wg. liczby problemów)	67
Rysunek 25 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG w przeliczeniu na 100 mieszkańców	69
Rysunek 26 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba nowo zarejestrowanych firm w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców	71
Rysunek 27 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba zamkniętych i zawieszonych działalności w CEIDG w ostatnich 3 latach w przeliczeniu na 100 mieszkańców	73
Rysunek 28 Obszar Miasta i Gminy Łosice z zaznaczonymi obszarami, w których zidentyfikowano problemy w sferze gospodarczej (wg. liczby problemów).....	75
Rysunek 29 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba tradycyjnych źródeł ciepła w przeliczeniu na 100 mieszkańców	77
Rysunek 30 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba OZE (energia ciepła) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	79
Rysunek 31 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: ilość materiałów zawierających azbest (m ²) w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	81
Rysunek 32 Obszar Miasta i Gminy Łosice z zaznaczonymi obszarami, w których zidentyfikowano problemy w sferze środowiskowej (wg. liczby problemów).....	83
Rysunek 33 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: ilość przyłączy wodociągowych przypadająca na 100 mieszkańców	85
Rysunek 34 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: ilość przyłączy kanalizacyjnych przypadająca na 100 mieszkańców	87
Rysunek 35 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba świetlic/obiektów kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	89
Rysunek 36 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba placów zabaw w przeliczeniu na 100 mieszkańców	91
Rysunek 37 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba obiektów sportowo - rekreacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	93
Rysunek 38 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: dostępność oświetlenia ulicznego w %	95
Rysunek 39 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: dostępność chodników w %.....	96
Rysunek 40 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: dostępność ścieżek rowerowych w % ..	98
Rysunek 41 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców	100
Rysunek 42 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba obiektów stanowiących mienie Miasta i Gminy niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w przeliczeniu na 100 mieszkańców	102
Rysunek 43 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba przystanków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	104
Rysunek 44 Obszar Miasta i Gminy Łosice z zaznaczonymi obszarami, w których zidentyfikowano problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	108

Rysunek 45 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: Liczba obiektów zabytkowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	110
Rysunek 46 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba budynków mieszkalnych wymagających modernizacji/remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	112
Rysunek 47 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba pożarów w przeliczeniu na 100 mieszkańców	114
Rysunek 48 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba interwencji OSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców	116
Rysunek 49 Podział obszaru Miasta i Gminy Łosice wg. wskaźnika: liczba interwencji PSP innych niż pożar w przeliczeniu na 100 mieszkańców	118
Rysunek 50 Obszar Miasta i Gminy Łosice z zaznaczonymi obszarami, w których zidentyfikowano problemy w sferze technicznej.....	120
Rysunek 51 Zjawiska kryzysowe według sfer	123
Rysunek 52 Zdiagnozowany obszar zdegradowany na terenie Miasta i Gminy Łosice.....	125
Rysunek 53 Wyznaczony obszar rewitalizacji – plan orientacyjny.....	128
Rysunek 54 Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie Miasta Łosice	129